

2018 2019

RAJARSHI SHAHU COLLEGE OF PHARMACY, BULDANA

Botha Road, Malvihir, Buldana

www.rscp.ac.in

PHARMACIST'S OATH

I swear by the code of Ethics of Pharmacy Council of India in relation to the community and shall act as an integral part of health care team.

I shall uphold the laws and standards governing my profession.

I shall strive to perfect and enlarge my knowledge to contribute to the advancement of pharmacy and the public health.

I shall follow the system which I consider best for pharmaceutical care and counseling of patients.

I shall Endeavour to discover and manufacture drugs of quality to alleviate sufferings of humanity.

I shall hold in confidence the knowledge gained about the patients in connection with my professional practice and never divulge unless compelled to do so by the law.

I shall associate with organizations having their objectives for betterment of the Profession of Pharmacy and make contribution to carry out the work of those organizations.

While I continue to keep this oath unviolated, may it be granted to me to enjoy life and the practice of pharmacy respected by all, at all times!

Should I trespass and violate this oath may the reverse be my lot!

VISION:

To develop optimistic, dedicated, endowed and ethical pharmacy professionals to accomplish healthcare needs of the society.

MISSION:

To impart high quality technical education and training that facilitate students to acquire in-depth knowledge, skill and expertise in the field of healthcare profession to serve society at large.

QUALITY POLICY:

We are committed to produce technically sound and ethical graduates with academic excellence to serve the society through holistic teaching, research, training and creative working culture.

PROGRAMME EDUCATIONAL OUTCOMES:

1. *To infuse quality education and training through effective teaching-learning methodologies*
2. *To built team spirit, leadership quality and professionalism based upon moral values*
3. *To augment Industry-Institute-Interaction to bridge the gap between academia and industry*
4. *To foster strong determination in the students towards higher education and career goals.*

Cover Story

For private circulation only

Dr S.P. Jain

Principal
Rajarshi Shahu College of
Pharmacy, Buldana

*Assume no responsibility for
expressed and statements made by
individual authors in this magazine.*

Designed By -

Mr. M. D. Chakolkar

&

Jamdurkar Prints

Khamgaon. M. 9960457778

सृजन

Scientific

उत्कर्ष

हरे नव्या किरणांचा..

Elite

Our way towards excellence

Art
Gallery

VALUED WORDS OF OUR CHAIRMAN

It is indeed a matter of gratification that DBGVF's "Rajarshi Shahu College of Pharmacy, Buldana is publishing annual magazine, 'SAPNADAN-2019'.

I am very blissful that the Institute have stepped ahead with perseverance and obligation for the overall development of students through curricular and extra-curricular activities. I am sure; this issue of magazine will represent the hidden talent of our students and staff with new message to the society.

I wish you all the students and staff for great success of Spandan-2019.

Shri. Dhrupatrao Sawale

Chairman

Dwarka Bahuudeshiya

Gramin Vikas Foundation, Buldana.

A MESSAGE BY SECRETARY

It is indeed a matter of pleasure that DBGVF'S Rajarshi Shahu College of Pharmacy Buldana is publishing annual magazine 'SPANDAN-2019' for the academic year 2018-2019.

I am very happy that the Institute have stepped ahead with dedication and commitment. I am sure that magazine will represent the hidden talent of the students and staff of the institute.

I wish all the success to the Spandan-2019 and its team.

Smt. Padmatai Patil

Secretary

Dwarka Bahuudeshiya

Gramin Vikas Foundation, Buldana.

OUR NAVIGATOR

It gives an immense contentment to publish the second issue of magazine 'SPANDAN-2019' of our institute. There is an educational expedition to comprehend our persistent efforts into actuality because of higher expectations of Pharmaceutical Industries to create 'Versatile Pharmacist' to serve the society worldwide. Along with regular curriculum, it is need of time to explore extra-curricular skills of students through Spandan-2019.

I congratulate to the students, staff and editorial board for their sincere efforts to accomplish this issue of magazine successfully. I am very certain that readers will appreciate and enjoy this issue.

Dr. S. P. Jain
Principal

FROM THE STAFF EDITOR'S DESK

It is our privilege to present this issue of magazine 'SPANDAN-2019' which provides an insight of minds of the students to express their hidden talent and skills in the area of science, technology and cultural.

Spanadan-2019 is the reflection of lively activities, events conducted during the academic year. We are very grateful to the Hon. Management and Principal to provide all the necessary resources to complete and publish this issue of magazine successfully.

We are very sure that after reading this issue of magazine will add value to your life.

Fahim Memon
Diploma Magazine Incharge

Madhav Chakolkar
Degree Magazine Incharge

FROM THE DESK OF MAGAZINE SECRETORY'S

It gives an immense Pleasure to write a few words for the magazine SPANDAN-2019. Spandan reflects all the Achievement, Progress and success of our staff and students as well as their hidden talent.

This magazine is a creation of teamwork which is a result of never-ending arguments, endless and sincere thanks of editorial Board. We always be thankful to our principal, teachers, friends and member of editorial boards for their cooperation help and moral support We hope the readers will appreciate and Enjoy Spandan 2019.

Akash Shinde

Diploma Magazine Secretary

Dhiraj M. Tayade

Degree Magazine Secretary

Marathi Section Incharge

Dr. Somnath Vibhute
Asso. Professor

Mr. Satish Shelke
Asst. Professor

Mr. Dipak Bhusari
Asst. Professor

Dr. Prakash Kendre
Asso. Professor

Dr. Shailesh Kewatkar
Asst. Professor

Mr. Umesh Bochare
Asst. Professor

Hindi Section Incharge

Dr. Vikram Sancheti
Asst. Professor

Mr. Sharique Khan
Asst. Professor

Mr. Saddam Shaikh
Asst. Professor

Dr. Gajanan Sonawane
Asst. Professor

Ms. Meena Bhalke
Asst. Professor

Ms. Sanyogita Galkwad
Asst. Professor

Scientific Section Incharge

Dr. Nitin Nema
Asso. Professor

Dr. Vijay Borkar
Asso. Professor

Mr. Amol Ghodke
Asst. Professor

Student Co-ordinator

Mr. Arif Sheikh
B. Pharm

Mr. Hanuman Nikam
B. Pharm

Ms. Kalyani Ghadge
B. Pharm

Ms. Pooja Wasane
B. Pharm

Mr. Mahesh Mahajan
B. Pharm

With Best Wishes From
M/s. Thermosil Fine Chem Industries

MANUFACTURER OF

**"Thermosil" Brand Laboratory & Research Chemicals in LR, AR, HPLC
Grades. "AR-SIL" Brand Laboratory Glasswares**

DISTRIBUTORES

**Laboratory Instruments, Equipments, Filter Paper, Metalwares,
Plasticwares, Rubberwares, Porcelainwares**

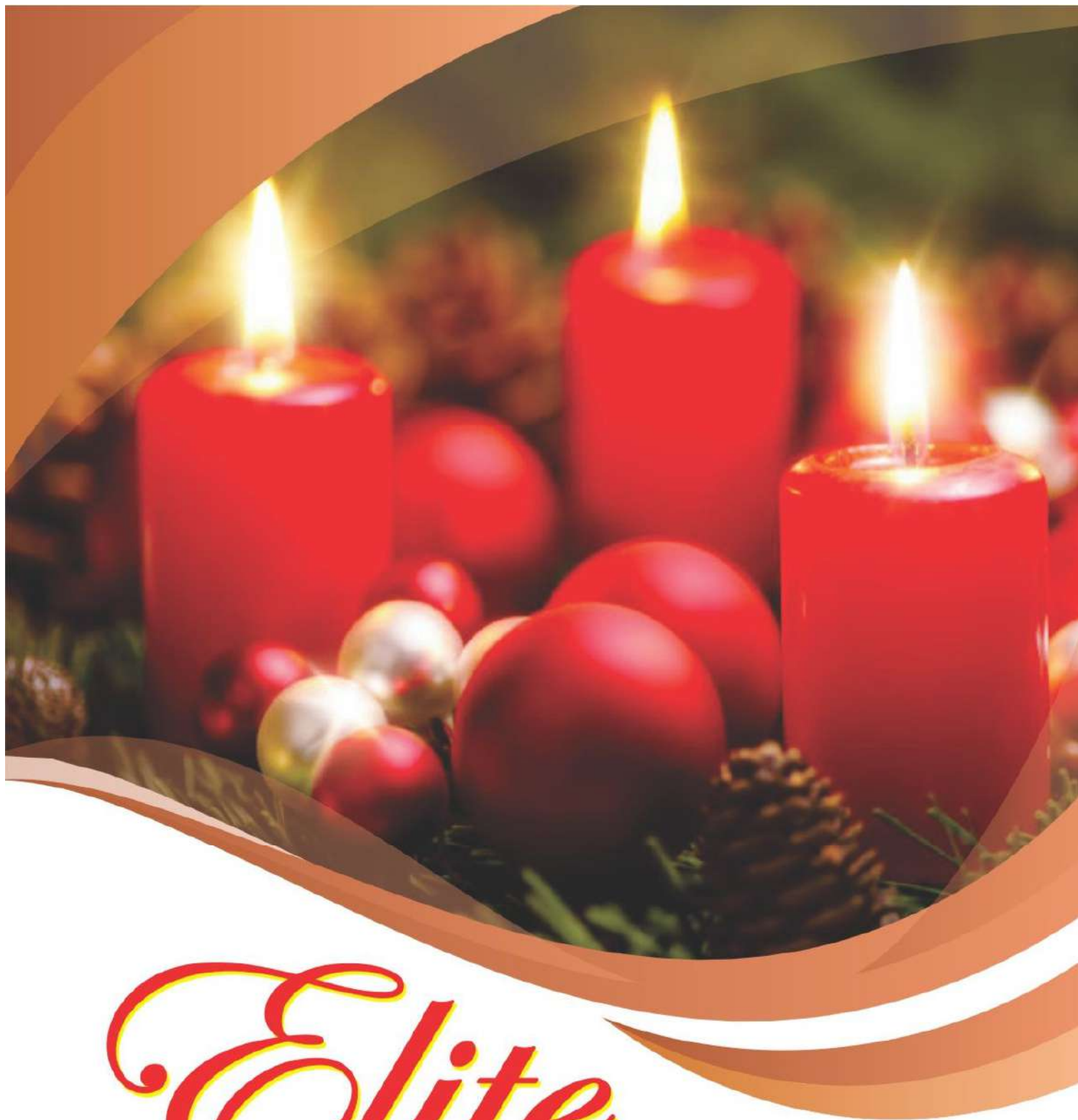
REGD.OFFICE & WORKS

**Plot No.19,S.No.305/2/1, Charohli (Khurd)
At Post Alandi,Tal.Khed. Dist.Pune – 410 105**

Mobile : 98 22 38 21 82 / 90 11 24 15 43

EMAIL : thermosilchemie@gmail.com / scientificsolution@gmail.com

Elite

Our way towards excellence

EDITORIAL

Change and growth are the two basic principles of life, every form of life in this universe changes in the form of there growth and development. This shows that survival changes is needed.

Elite shows our journey of being better and also the way towards excellence.

Elite shows every phase of our development in the field of pharmacy. Participation of our students in every events either they are sports or curriculum and research as well. It also shows the enthusian caliber of our studends and there keen interest to participate in every event not only participation in there events but also successfull domination in those events.

Elite not just show our way towards excellence but also shows the way of us to being perfect.

EDITOR

Sachin Hadole
B. Pharm (Final year)

Kamran Ahmad
D. Pharm (Second year)

INDEX

Sr.	Title	Name	Page
1	Life	Kalyani Ghadge	1
2	My Inspiration	Ganesh Farkade	1
3	college	Pooja Ingle	1
4	Your Best	Ganesh Farkade	1
5	Keep the Hope	Ganesh Farkade	1
6	Friendship	Nikita D. Dyavhane	1
7	life is a twisted Road	Ganesh Farkade	1
8	We are the Pharmasists	Santosh Ingole	2
9	Life of human	Pooja Ingle	2
10	Teacher	Pratiksha Davhale	2
11	Best One	Pratiksha Davhale	2
12	The Voice of my soul	Shadan Ahmad	2
13	Because Enough is Enough	Komal Gadhave	3
14	Artificial Intelligence (AI) In Pharmecy	Kalyani Ghadge	3
15	Do you know about Buldhana District	Aditi Waghmare	4
16	Winner v/s Looser	Vaishnavi Surve	4
17	Believe In Yourself	Aditi Pawar	5
18	Manage time to manage life	Pavan Kendre	5
19	Cricket from students view	Kiran Kalwaghe	5
20	Love your life	Sudam Veer	5
21	Nature's Importance	Kiran Kalwaghe	5
22	Untill we met again	Mohammad Rashif	6
23	Corruption	Vaishnavi Surve	6
24	Benifits of Yoga	Vaishnavi Surve	6
25	Opportunity	Vaishnavi Surve	6
26	Don't Quit	Pavan Jadhav	6

INDEX

Sr.	Title	Name	Page
27	The thoughts	Anil Korke	6
28	The will to win	Nilesh Tonde	7
29	For Everything	Mahesh Mole	7
30	Happiness	Sayyed Shahbuddin	7
31	Interludes of life	Vishal Waghmare	7
32	Alkaloid song	Amit Tivari	8
33	God Gift	Shital Amle	8
34	Your Best	Kiran Kalwaghe	8
35	Health Tips	Shubham Kapse	8
36	Chromatography	Amit Tiwari	9
37	Reality of fear	Rishikesh Jagtap	9
38	Exam feat	Nikita Dhavhane	9
39	My Dad	Shamal Kale	9
40	The Confidence	Anil Korke	9
41	Tear of Poorty	Mohammad Kashif	10
42	Book and the Pen	Kamranab Razzaque	10
43	Trust	Sayyed Sarfaraz	10
44	Don't Give up	Sayyed Sarfaraz	10
45	The love	Mohammad Danish	11
46	Care	Mohammad Iftekhan	11
47	Time to leave	Shaikh Asim	11
48	God is a Big examiner	Anil Korke	11
49	My Lovely mother	Pavan Jadhav	12
50	Teacher	Akash Namdev Jadhao	12

Life

*life is an opportunity, benefit from it
life is beauty, admire it
life is a dream, realize it
life is a challenge, meet it
life is a duty, complete it
life is game, Play it
life is a promise, fulfill it
life is sorrow, overcome it
life is a song, sing it
life is a struggle, accept it
life is a tragedy, confront it
life is an adventure, dare it
life is luck, make it
life is too precious, do not destroy it
life is life, fight for it.*

Kalyani Ghadge

B. Pharm 3rd year

College

*College is the place where,
friendship is made
college is the place where,
Knowledge is given
college is the place where
character is built
college is the place where,
life is lived*

Pooja Ingle

B. Pharm 2nd year

Friendship

*Friendship is a bond of love
A medal of trust
A shoulder in sadness
A hand in darkness
Something that doesn't cost
And a jewel never to be lost*

Nikita D. Dyavhane

D. Pharm 2nd year

My Inspiration

*I am constantly inspired by those
people in my life;
By the way they keep going
by the way they deal with strife
by the dreams they are creating
by the smile in their step
Real life inspiration...
It's the best sort you can get*

Your Best

*If you always try your best
Then you'll never have to wonder
About what you could have done
If you'd summoned all your thunder
And if your best was not as good
as you hoped it would be,
you still could say,
"I gave today all that I had in me"*

Keep the Hope

*When situations are just not right,
when everything does not seem to be bright,
when you feel the fright,
there is one word that keeps your hope, because it
makes you strong it gives you the solution of the wrong,
so keep the hope always.*

Life is a twisted road

*Life is a twisted road dominated by however at the end
of the day, it is from them that we learn. And in spite of
being so hard to cross, the blame of hope ensures that
you are never lost. So keep the flame of hope always
bright and strong. For as long as hope reigns, nothing
can go wrong.*

Ganesh Farkade

B. Pharm 3rd year

*"Twenty years from now you will be more disappointed by the things
that you didn't do than by the ones you did do."*

We are the Pharmacist

*Enter the world to Pharmacy
It held in world supremacy
The legends left us the legacy
so we are the future its a propetecy
Is duniya mein logon ka maseen
dur karney ke liye bebasi...bebasi
We are the Pharmacist.
we are the future yeah
we are the future
Just done peep
get down deep
from the age okd priesits
we evolved as pharmacists
from the mortar and pestle
It emerged to comfort your ail(ailment)
We are the Pharmacist.
we are the future yeah
we are the future
the heavenly healing power
vested in our hands every hour
so we save the life without the swords
and knives
Is duniya mein logon ka maseen
dur karney ke liye bebasi...bebasi
We are the Pharmacist
we are the future yeah
we are the future...*

Santosh Ingole

B. Pharm 4th year

Best One

*Flowers are many but rose is one
fruits are many but mango is one
colors are many but pink is one
countries are many but India is one
Friends are many but best is one
colleges are many but RSCP is one
Principle are many but Dr. Jain sir is one
Students are many but like we are one*

Pratiksha Davhale

B. Pharm 2nd year

Life of human

*Life is an examination
God is the great examiner
we all are students
Life is an answer sheet,
we have to given examination
The time allowed is three hours,
The first is childhood,
The second is Youth,
The third is old age
The bell of the last hour is rung
by the messenger of god*

Pooja Ingle

B. Pharm 2nd year

Talented

Emotional

Affectionate

Comfortable

Helpful

Energetic

Rational

Teachers are the god on earth because they always guide us save us from doing bad things they teach now to lead life.

Pratiksha Davhale

B. Pharm 2nd year

The voice of my soul

I embrace a revolution, It's running down my vein, The catbarsis constant, changing me in a visceral way. And just like the ocean of stars, this change is enigmatic, In this self damnation, I tend to feel stronger. Initially I was afraid of this entropy. It wasn't that easy you see, but this change that initially resented salvaged my soul.

Shadan Ahmad

B. Pharm 4th year

"Great minds discuss ideas; average minds discuss events; small minds discuss people."

Because Enough is Enough

Worked has changed we need to change our city, country need to change. Who is going to change this ? we are going to bring up some changes with a revolution.

I am gone make a change for once in my life things around us are not well. streets are not clean. Roder ar not in well condition. Everyone brakes the rule. No one care about the nation. Everyone is in race of money, which leads the nation in a helpless condition. We have sucking leaders who have only care for their own lives.

Who are responsible for this things ? We are, we are the crooks, who don't want to give a minute for the nation. Before doing anything against this usually we think that only a single person cannot change this condition. Only voting and giving a comment does not mean that our work is done.

We have to work ourself. Ww want beter living, better health, better city, better nation, but really do we do something for it ? If you wanna make the world a better place take a look at yourself and then make a change. If we change ourself, the people around us will change. We need this because a time to change is this and the place to change is here.

Ku. Komal G. Gadhave

B.Pharm 2nd year

Artificial Intelligence (AI) in Pharmacy

Pharmacy as a Profession and business continues to face challenges and how it contributes value in the overall health care industry will determine its on going success.

A key component of that may turn out to be effective use of technology, specifically artificial intelligence. Reflecting on the past 25 year Pharmacy has done a great job of addressing the growing demand for prescription, even when faced with pharmacist shortages, demands of the affordable care act, growing operating costs, and lower reimbursements. Pharmacy has also done a great job of leveraging enabling technology automation to improve workflow efficiency and lower operating costs while promoting safely, accuracy, most efficiency in every Pharmacy setting.

Is Pharmacy ready for artificial intelligence (AI)?

In pharmacy today, we already have an early form of AI in place it's called our pharmacy management system housing patient utilization and drug data, as well as potentially identifying drug, related article through clinical decision screening. The next generation in pharmacy tech. is the introduction of the tech based information expert system to identify timely drug related problems based on patient data captured from the pharmacy system and other external data system.

Kalyani Gadge

B.Pharm 3rd year

"Challenges are what make life interesting and overcoming them is what makes life meaningful."

Believe in Yourself

*Believe in yourself and In your dream
Though Impossible things may seem
someday, somehow you'll get through
to the goal you have in view
mountains fall and seams divide
before the one who in his stride
take a hard road day by day
sweeping obstacles away
believe in your self and in your plan
say not I cannot-but, I can
the prizes of life we fail to win
because we doubt the power within.*

Aditi Pawar

B. Pharm 1st year

Cricket from students view

*Match – Examination
Ground – Exam Hall
Ball – Question Paper
Umpire – Valuer
Practical – Study
Spin Ball – Short Question
Yorker Ball – Unseen Question
Six run – Distinction
Four run – First Class
Ran Out – Shortage of time
Clean bowled – Failed because of lack
of study.*

Nature's Importance

*It is necessary to save the nature
To save our bright and beautiful future
we have to stop the cutting of tree
we have to make earth pollution free
we have to keep our surrounding clean
let the people know
what the cleanliness mean.*

Kiran S. Kalwaghe

B. Pharm 2nd year

Manage time to manage life

Manage time to manage life

Manage time to manage life. Time wasted never returns, Time used well improves life quality, relation, experience and business value.

Time is the real rules and when time is ruled life is ruled Discipline, dedication, determination decorum ensures time management

It is an educational no university can provide we just need to master in the university of life.

Pavan Kendre

B.Pharm 4th year

Love your life

When you start loving your life, life starts loving you assume you are the loves and your life is the beloved. Take charge hold your life straight, bend, a little, let her free flow, feel the music of her breath in your ears. Experience the energy, embrace the romance of sure action and dance to delight. life loves action, contribution and celebration charm life and feel the beautiful love of destiny back.

Sudam Veer

B.Pharm 4th year

Until we meet again

*Those special memories of you
will always bring a smile
if only I could have you back
for just a little while
Then we could sit and talk again
just like we used to do
you always meant so very much
and always will do too
The fact that you're no longer here
Will always cause me pain
But you're forever in my heart
until we meet again*

Mohammad Rashif

D.Pharm 2nd year

"Start each day with a positive thought and a grateful heart."

Do you Know about Buldana District

Buldana district is located in the Amravati division of Maharashtra, India. It is situated at the western border of Vidarbha region and is 500 km away from the state capital, Mumbai. The district has towns and cities like Shegaon, Khamgaon, Lonar, Mehkar, and Dongaon. It is surrounded by Madhya Pradesh in the north, Akola, Washim and Amravati district on the east, Jalna district on the west.

District of Maharashtra

Country – India

State – Maharashtra

Administrative division – Amravati Division

Headquarters – Buldhana

Tehsils – 1) Buldana 2) Chikhli 3) Deulgaon Raja, 4) Khamgaon, 5) Shegaon, 6) Motala, 7) Malkapur 8) Nandura, 9) Mehkar, 10) Lonar

Area – 9,460km² (3,720 sq. m)

Population (2011) – Total – 2,586,258

Density – 270/km² (690/sq. m)

Major Highways – N.H.6, N.H. 753 A

History

Buldana, along with the rest of Berar Province, was part of the Vidarbha kingdom mentioned in Mahabharat, a Sanskrit epic poem. Berar formed a part of Maurya Empire during the reign of Ashoka (272-231 BCE). Berar came under the rule of the Satavahan dynasty (2nd century), the Vakataka dynasty (3rd to 6th centuries), the Chalukyas dynasty (6th to 8th centuries). In 1853 the whole district came under the administration of the British East India Company. Berar was divided into east and west Berar with Buldana district being included in west Berar.

Tourists Attraction

1) Lonar lake

Lonar crater lake is located in Buldana district. It is the second largest impact crater in basaltic rock in the world. It formed 60,000 years ago by a meteor impact.

The pH of water is about 11, Lonar crater has very different flora and fauna in its vicinity.

2) Sant Gajanan Maharaj Temple: Sant Gajanan Maharaj from Shegaon was a Sant from India. Shri Sant Gajanan Maharaj Sansthan, a body of 12 trustees, was formed on 12 September 1908 to commemorate the holy place 'Samadhi'.

3) Sindhkhed Raja

Birthplace of Veer Mata Jijabai

Mother of Chhatrapati Shivaji Maharaj

4) Nandura

A 105 feet tall Hanuman idol in Nandura

5) Jagadamba Mata temple Buldana

6) Balaji Temple, Vyankatgiri, Buldana

7) Budheshwar Temple, Madh, Buldana

Rivers

The district lies in the Tapi river and Godavari River basins. Purna river is a tributary of the Tapi river.

Aditi Ganesh Waghmare

B.Pharm 2nd year

Winner v/s Looser

The winner is always

a part of answer

The loser is always

a part of problems

The winner always has programme

the loser has an excuse

The winner says 'let's do it'

The loser says 'That is not my job'

The winner always sees an

answer in every problem

The loser too sees a problem

in every answer

The winner says

It may be difficult but possible

The loser says

It may be possible but difficult

so be a winner

Vaishnavi Surve

B.Pharm 1st year

"Pursue what catches your heart, not what catches your eyes."

Corruption

Corruption is the latest epidemic in the planet, eating the people, looting the nation, no cure, no medicine, no special hospital.

*Money is the virus,
It is fatal, everyone is stuck in it,
with no objection*

*Form politician to saint
form courts to government officers
all are infected.*

*all want money
all want concessions, all want promotions,
all want Mercedes,
all want fights*

*It widens the gap
of poor and rich,
then we continue the same
without any hitch.....?*

*Next generation is observing the same,
really it is a big matter of shame*

Vaishnavi Surve

B. Pharm 1st year

Opportunity

*Lucky means who gets the opportunity...
Brilliant means who creates the opportunity...
Winner means who use the opportunity...
Be a winner always*

Vaishnavi Surve

B. Pharm 1st year

The Thoughts

*You may silence the words of a person
By assaulting them, but you can't
silence their thoughts*

Anil Korke

D. Pharm 2nd year

Benifits of Yoga

For Body

*Muscles care strength
Lowers blood pressure
Wieght management
Improves digestion
Improves Circulation
Body detoxification
Pain and Tension relief
Increase flexibility
Improves posture
Increased Immunity*

For Mind

*Improved intuition
Increased self a acaptance
Improved concentration
Neutralized stress
Improved Memory
Increases mental awareness
Focus on the present
Increases Confidence
Unlock energy flow
Balance Brain Hemisphere*

Vaishnavi Surve

B. Pharm 1st year

Don't Quit

*When things go wrong
when they sometimes will
when the Road you're traducing see,
all uphill,*

*when the sounds are low
The debts are high;
And you want to smile, but
you have to sigh;*

*when care is pressing you
down a bet, rest if you
must, but don't you quit
success is failure turned
inside out;*

*The silver tint of the clouds of doubt,
And you can never tell how close you are;
It may be near when it seem after*

*So, strike to sigh when you're hardest hit,
It's when things go wrong
that you must not quit*

Pavan Jadhav

B. Pharm 4th year

"Guard well your thoughts when alone and your words when accompanied."

The will to win

*If you want a thing bad enough
To go out and sight for it,
work day and night for it,
Give up your time and you
peace and your sleep for it.
If only desire of it makes
you quite mad enough
never to tire of it
Make you hole all other things tawdry
And cheap for it
If neither cold poverty
famished and gaunt nor
sickness nor pain of body or brain
can turn you always from
the thing that you want
If dogged and grim
you besiege and beset it,
you will get it*

Nilesh Tonde
B. Pharm 3rd year

Happiness

*Happiness comes now and then,
we cannot be sure just when
but when its there, enjoy each hour
Because happiness has such power,
Joy to you it will bring
Even makes someone else sing
what peace of mind happiness can show
making you and other glow,
nature it, make it last
forget the trouble of the past
never fear that it will go
for it could always grow
and then tomorrow there it will be,
for happiness can set you free,*

Sayyed Shahiduddin
D. Pharm 2nd year

For Everything

We Don't always know the differences we make in other people's lives A little thing like a smile on a word of encouragement at just the right moment can be exactly what's needed to turn a day around that's something you have done for me many time and I am not sure you realize how much it matter to me I love having you on my side willing to listen when I need to talk caring enough to speak up when I need to hear the truth of situation your influences help me in way big an small. I want you to know that I appreciate you and the difference that knowing you has made in my life.

Maresh Mole
B.Pharm 4th year

Interludes of life

*Don't go for look, they
on deceive, Don't go for
wealth even that fades away.
go for someone who make you smile
There are moment in life
when you really miss
someone that you want to
pick them up from your
dream and hug them.
hope you dream of the someone
Always put yourself in
other shoes. If you sees that
in hurts you, it probably
does hurt the person too.
A careless word may kindly a strife;
A cruel word may level life,
A timely word may level stress
A lovely word may heal and bless*

Vishal Waghmare
B.Pharm 4th year

"When it comes to books and friends, it is best to have only a few but all good ones."

Alkaloid song

If you see some plants across the street
They may produce Alkaloid
It is synthesized from Amino Acid
something that plants always need
Alkaloid is a Base, so it has a bitter taste
Secondary Metabolite that
helps against animal bite
Alkaloid has a nitrogen,
located on heterocyclic ring
Alkaloid has a Nitrogen,
that made alkaloid
like no other things
Alkaloid has so many types
That can be found as Toxic or Medicine
Alkaloid has a Nitrogen,
Located on Heterocyclic
Alkaloid has a Nitrogen, that
made alkaloid like no other thing
But there's one more that can be
said as Human favorite
What's that
It's Caffeine in coffee or tea ...Yeaay

Amit Tawari

God Gift

When first time, I open my eyes
saw the world best person
And these was the my lovely mother
oh! God thank you to give me
such a wonderful gift.

My mother is my life
She is my day and my night
I never ever forgot her
Because due to her I am here
In front of dear Zindagi.

Shital Kashinath Aamle

D.Pharm 2nd year

Your Best

If you always try your Best
then you'll never have to wonder

And if your best was not as good
As you hoped it would

About what you would have done
If you'd summoned all your thunder

be you dtill could say
I gave today all that I had in me.

Kiran S. Kalwaghe

B. Pharm 2nd year

Health Tips for Healthy living

- 1) Eat three meals a day, It is important to remember that dinner does not have to be largest meal
- 2) Regular exercise is very important for health
- 3) Regular exercise can help to increase self – esteem and decrease stress
- 4) Walk 30 min per day it is very important for your health
- 5) Happiness is most important medicine in the world
- 6) Drink plenty of water
- 7) Sleep is most important thing for health.
- 8) 6 hours sleep is good for health

"A sick thought can devour the body's flesh more than fever or consumption."

CHROMATOGRAPHY SONG

Chromatography lets you separate and identify
THERE ARE TECHNIQUES IN ORGANIC CHEMISTRY
THAT COLLECTIVELY ARE KNOWN AS
CHROMATOGRAPHY

chromatography lets you separate and identify
different compounds in a mixture you want to
analyze

Adsorption onto and desorption from a stationary
phase happen while components are swept along by
a mobile phase.

Chromatography lets you separate and identify
different compounds in a mixture you want to
analyze.

The stationary phase and the mobile phase interact
with different compounds in different ways

THAT IS WHY COMPONENTS MOVE

AT DIFFERENT RATES

THROUGH THE APPARATUS

AND START TO SEPARATE

- Chromatography lets you separate and
identify different compounds in a mixture you want
to analyze

Results from samples with a known composition can
be compared with a mixture that you have at hand
Chromatography lets you separate and identify
different compounds in a mixture you want to analyze

Amit Tawari

My Dad

My father is a man like no other he gave me life,
nurtured me, taught me. Dressed me, fought for me,
help me, shouted at me, but most importantly he
loved me unconditionally there are not enough words I
can say to describe just how important my father is to
me and what a powerful influence he continues to be.

Shamal A. Kale

D. Pharm 1st year

Anil Korke

D. Pharm 2nd year

Reality of fear

*You're not scared of the dark,
You're scared of what's in it
You're not afraid of heights*

*You're not afraid of the people around you
you are just afraid of rejection*

*you're not afraid to love
you're just afraid of not being loved back*

*You're not afraid to let go
you're just afraid to accept
the reality that she's gone*

*You're not afraid to try again,
you're just afraid of getting hurt
for the same reason.*

Rushikesh S. Jagtap

D. Pharm 2nd year

Exam feat

As my exams come near

I am full of fear

Tension grows higher

As the time available is lesser

I played round the year

can anyone help me dear ?

I feel god is my only rescuer

From now I will study

Throughout the year

And will not have any exam tear

Nikita D. Dyavhane

D. Pharm 2nd year

The confidence

*If you do not have confidence then
you will always find a way not
to win.*

Anil Korke

D. Pharm 2nd year

"Although difficult, change is always possible.

What holds us back from making the changes we desire are our own limiting thoughts and actions."

Tear of poorty

Uncle, we live in the slum behind your office A few days ago, you came to visit our house, perhaps, to see whether we were poor or not so that you could help us. After a few days, You came again with 5 people, gave us nations, festival dresses for my mother, myself and my brother, took picture and left. Uncle do you know? when I was four years old, My father departed this world. After his death, My grand-mother beat my mother and kicked her out we wandered around without hearth and home My mother worked as a maid at people's house and would feed us with the money she received from them she herself would be filled up by the curses of the rich at whose houses she worked She was crying again yesterday and would not stop when her tears dried up, she went to sleep. I got up and started massaging her feet. Meanwhile, I saw a newspaper in my mother's hand It had a picture of me My brother and my mother receiving rations and dresses from you I understood why she was crying The same thing happened last year as well neighbors mocked us mercilessly when we went out to play in those clothes we were ridiculed and were called beggar's

Uncle I Have a request for you: please take back your new clothes and shoes I cannot bear to see my mother in tears I have one more request for you: when you help someone in need, please do not publish pictures of it in the newspaper you have no idea how much pain it causes to them May Almighty god enable us to hide our good needs and to help the needy while keeping their integrity intact.

Mohammad Kashif

D.Pharm 2nd year

Trust

*Efforting Harder as much
I can is my attitude
I do not care about execution
Because I know that
My lord will Never
Disappoint me*

Sayyed Sarfaraz

D. Pharm 2nd year

Book and the pen

*I am the book, I will show you way of
Success. I am the pen I can write your
destiny I am the book, I will help you when
no one else. I am the pen, I am stronger
then sword, we are the magicians, we can
change the life*

Kamran Ab. Razzaque

D. Pharm 2nd year

Don't Give up Try try again

*IT is a lesson you should need
If at first you don't succeed
Don't give up, Try try again*

*Then your courage should appear,
for if you will preserve
You will conquer, never fear
Try try again*

*one or twice though you should fail
if you would at last prevail,
Try try again*

*If we strike, It's no disgrace
Though we do not win the race
what should you do in the case ?
Try try again*

*If you find your task is half
time will bring you your reward
Try try again*

*all that other folks can do,
why with patience, should not you ?
only keep this rule in view
Try try again*

Sayyed Sarfaraz

D. Pharm 2nd year

*"You Learn More From Failure Than From Success. Don't Let It Stop You.
Failure Builds Character."*

The Love

*the love is wider than the sky
for, put them side by side,
the one the other will include
with ease, and you beside*

*The love is deeper than sea,
for hold them blue to blue
The one the other will absorb
as sponger buckets do*

*The love is just the weight of God
for, heft them pound for pound
and they will differ, If they do,
As syllable from sound*

Mohammad Danish

D. Pharm 2nd year

Care

*I am the caregiver, the watcher, the guide
I walk down the hall with you by my side
a smile, a laugh, a hug or embrace
I watch the worry fall away from your face
I am the caregiver, the watcher, the guide
I walk down the hall with you by my side
I am your campus, your shining north star
I try to remind you of just who you are
I am the caregiver, the watcher the Guide
I walk down the hall with you by my side
Picture and letters,
music of old keep your mind warm and
away from the cold
I am the caregiver, the watcher, the guide
I walk down the hall with you by my side
the routine of night shows no wear and tear
the light of the morning so soon will be here.*

Mohammad Iftekhhar

D. Pharm 2nd year

Time to leave

*Towards the end of R.S.C.P career
he was asked a whole lot of questions*

*The way people talked about them
He got the impression they were important*

*It surprised him, afterward, Looking back
how rarely were asked again, and how
rarely the answer came up
in future conversation at dinner parties*

*If only he had known this,
he might've tried harder
to find the answer at the time*

Shaikh Asim

D. Pharm 2nd year

God is a Big examiner

*We all are students in his class
The world is a big examination hall
we have assembled here to sit,
life is an answer book,
In which we give all the answer,
The time allowed is in three phases
The first phase is spent in childhood
The second phase is spent in youth,
The third phase is spent in old age.
The final call is given by god,
signifies the end of the examination,
All there phase are taken away by him,
we can't ask for extension of time
After his final is my request to you,
To cherish your share of life.*

Anil Korke

D. Pharm 2nd year

"There is hope, even when your brain tells you there isn't."

My lovely Mother

When I was young, you helped me grow,
and though me everything, I had to know

of trust and love and faith and hope,
and everything it takes to cope
you may have though I didn't hear,
or may be that you weren't quite clear,
But all the things you taught to me
were heeded very carefully,

And now I want to thank you for
your love, your care, and so much more

Pavan Kendre

B.Pharm 4th year

Teachers

*I Paint their minds
and guide their thoughts
share their achievements
and advice their faults*

*Inspire a love
of knowledge and truth
As you light the path
which leads our youth*

*For your future brightness
with each lesson you teach
each smile you lengthen
each goal you help reach*

*For the dawn of each poet
each philosopher and king
begins with a teacher
And the wisdom they bring*

Akash Namdev Jadhao

D.Pharm 2nd year

"Use the wings of the flying Universe, Dream with open eyes; See in darkness."

उत्कर्ष

हर्ष नव्या किरणांचा...

संपादकीय

उंच उंच भवानी
पंक्ताय या बल नवे,
क्ववात या दाही दिक्षा
वाच्यासंगे झुमु बावे.

दृश्य ते क्वप्नातले
क्षितीजापवी पाहू,
अमृतकपी अश्रुंगा
मतत जपत बाहु.

आता वाट धक
काळोक्व्याची
क्षितरता जपु चंद्रमाची
त्या लक्वलक्वत्या
कुर्यालाही म्हणु,
देगा आम्हा एक किवण आशीची...
एक नवा उत्कर्ष होऊ दे

शौर्य आम्ही धैर्य बाधी
बाहक्वी ही वृत्ती आमुच
अबला नाही, कबला होऊ
काळजात कनेह पेक

आज कोण, उद्या काही
शब्दात बोध बाही,
अनंत या जगामध्ये
अंश ही आमुचा बाही.

संपादक

स्वाती बोराडे
B. Pharm (Final year)

मंगेश महले
B. Pharm (Third year)

अनुक्रमणिका

अनु. क्र.	शिर्षक	लेखकाचे नांव	पृष्ठ क्र.
१	काळी आई	श्रीनीवास खैरे	१
२	अजुन थोड जगायचं होत,	जयपाल राजपुत	१
३	Pharmacy	ऋषीकेश लाहुडकर	१
४	विष माझी	शुभम बकाल	२
५	तुजविन आई	मनोज शिंदे	२
६	ए. पी जे अब्दुल कलाम	राधा न. काळमेघ	२
७	गे मायभु तुझे मी	शरद पवार	२
८	स्त्री जन्म	धनंजय खरात	३
९	आई म्हणते लेकीला	वैष्णवी पाटील	३
१०	जीवन	वैष्णवि सुर्वे	३
११	आपुलकी एक मृगजळ	खुशबु रहगडाले	३
१२	वलय	वैष्णवि मीसाळ	४
१३	नशीब	वैष्णवि वानरे	४
१४	आई	संजना बळी	४
१५	सुचत नाय	राधा न. काळमेघे	४
१६	मि एकटाच असेन	शिवम भुस्कट	५
१७	स्वप्न संगम	गोपाल औदगे	५
१८	मेरे खवाबो का वो चहरा	मनिष वाघोळे	५
१९	Life	ऋतुजा ग. देशमुख	५
२०	पी. डी एफ, इ-मेल	पुजा ईंगळे	६
२१	मैत्री आई	योगेश जुमडे	६
२२	सैनिकाचे कौतुक	गोविंद शेळके	६
२३	D. Pharm वाल्यांचि वैशिष्ट्ये	पल्लवि वि. मुळे	७
२४	आई, आई बाबांस	गिता सानप	७
२५	शिक्षक	गजानन मोहीते	७
२६	मैत्री	अश्विनी जेऊघाले	७
२७	जीवन प्रवास	पुनम जेऊघाले	८
२८	आई	दिक्षा गुप्ता	८
२९	गुरु महिमा	मृणाल चौधरी	८
३०	मन	धनश्री गायकवाड	९

अनुक्रमणिका

अनु. क्र.	शिर्षक	लेखकाचे नांव	पृष्ठ क्र.
३१	चार किंमती रत्न	महेश मोळे	९
३२	चारोळी, आठवणीतील आई	सिमा राठोड	९
३३	स्पंदने तुझ्या माझ्या मैत्रीचे	राजु बावस्कर	१०
३४	जिवन एक परीक्षा	मयुरी केदार	१०
३५	घडवने	कोमल पाटिल	१०
३६	मास्तर	कल्याणी घाडगे	१०
३७	फार्मसी	अंकिता वाडेकर	११
३८	पैसा	पुजा जाधव	११
३९	आई	पुजा इंगळे	११
४०	मैत्री की प्रेम	विक्री आंबीलकर	१२
४१	कॉलेज	कल्याणी घाडगे	१२
४२	तिचे ते स्मीतहास्य	सागर भुटे	१२
४३	डीप्रेसन	मो. सोहेल	१३
४४	बोलायला शिका	मोहन दाते	१३
४५	आमचं कॉलेज	कल्पना कऱ्हाड	१३
४६	एक मैत्रीण	पंकज जाधव	१३
४७	होस्टेल श्लोक	पवन जगताप	१४
४८	तुझ्या डोळ्याचं काजळ	चेतन लिलहारे	१४
४९	खरं प्रेम	जय जवंजाळ	१४
५०	ती	विशाल घुबे	१५
५१	कॉलेज लाईफ	हर्षदा कानडजे	१५
५२	फर्स्ट लव	पांडूरंग सरगर	१५
५३	वेदना	सुचिता गदडे	१५
५४	स्वप्न	नयन पनपालिया	१६
५५	हलके	अवि सपकाळ	१६
५६	आयुष्य	भाग्यश्री बुधवत	१६

काळी आई/धरती

तापलेल्या मातीला पाहुन
बापाला ताप चढतो
करपलेल पिक पाहुन
मायचा चेहरा पडतो....

उभ्या ऊसासारखा बाप
पाचटासारखा दिसतो
ह्योव दुष्काळ जवा
पाठीवर गोचीडासारखा बसतो....

सरकार दरबारी अहवाल
सादर होतच राहतात
मायबाप ढगातल्या सरकाराकडं
नुसतं डोळं लावुन पाहतात....

सगळीकडेच नामांतर होतायत
एक एवढ बी झाल पाहीजे
मराठवाड्याचं दुष्काळवाडा
असं केलं पाहीजे....

श्रीनीवास खैरे

B.Pharm (Final year)

अजुन थोडं जगायचं होतं

बालपणाच्या सुंदर आठवणीत
मन जाते गहीवरुन,
काय होते ते दिवस
राहल्या आठवणी उरुन

पहाटेच्या त्या सुंदर नभामध्ये
नटलेल्या त्या वासुदेवाची वेशा
दाखविते सदैव त्या बालपणाच्या
लोभीत मोहक अशा दिशा

वास्तव्याच्या या जगतात
श्वास घेण्यास होतोय त्रास
लालची या पैशामागे लागुन
प्रकृतीचा करतोय आपण नास

तळमळतेय हा स्वार्थी जीव
आज पाण्यासाठी
अन आठवणीत राहते ते
गांव माझं होतं ते नदीकाठी

बघून या मतलबी दुनियेची
कशी झालीय गत
आणी खंत वाटतेय या मनाला
अजुन थोड जगायचं होतं....

निसर्गाचे ते मोहक दृश्य
पहिल्या पावसाचा मातीचा सुगंध
मनात रुजला असा
चेतना सर्व होतात बेधुंद

डाबडुबली, पकडापकडी ते
शरीर प्रियक असे खेळं
नाही दिसत आता

ना ते मोहक असे दृश्य
ना तो मातीचा मोहक सुगंध
सिमेट काँक्रीट च्या जंगलाने
वसुंधरा झालीय बेबुंद

जुन्या अशा मनप्रिय आठवणीत
मन होते खुप भावूक
या स्वार्थी जगाला न दाखविता
आतूनच रडायला होतं मुकमुक

जयपाल राजपुत

B.Pharm (Second year)

Pharmacy

Pharmacy दोन प्रकारचे विद्यार्थी असतात,
पहिले M.B.B.S ला Admission नाही भेटली ,
दुसरे माझ्या मित्रांनी केली म्हणुन मी पण घेतली.
मग असे घडत गेले चमत्कार
पहिल्याच Sem ला ठेवले back चार

M.B.B.S वाले होत गेले रड्डा मारुन पास
आणि दुनियादारीतील माणसांना
Backlog ची Fee कमी करण्याची आस

Reaction च्या जाळ्यातुन निघनं वाटते नाही सोपं तेवढं
नाहीतर आहेच titration च्या वेळेस
Color नाही आला तर टाक भावा अजुन थोडं

Scope खुप आहे पण Skill लागतं इथं
जर रड्डा मारुन पास होसाल उभं पण करत नाही कुठं

Store टाकु वाल्यांना डीग्रीशी मतलब जर वाटत असेल असं
आहे ती Online Pharmacy मग म्हणसाल आता कसं

Doctor तर Disease सांगण्याचं काम करुन
care करण्याचे सर्व श्रेय घेतो
पण स्वतः formulation करुन
त्याचा खरा हक्कदार Pharmacist असतो.

ऋषीकेश लाहडकर

B.Pharm (Second year)

चांगल्या गोष्टी त्यांना मीळतात जे वाट बघतात
पण उत्तम गोष्टी त्यांनाच मीळतात जे प्रयत्न करतात.

Wish माझी

प्रेमाच्या या भानगडीमध्ये

पडनं मला नाही आवडायचं

पण जेव्हा पासून बघीतलं तुला

मला तुझ्याच प्रेमात मरायचं

कॉलेज ला आल्यावर सर्वात आधी

तुला बघण्यासाठी भटकते माझी नजर

आणखी तुझ्या सोबत राहण्यासाठी

Backlog चे Clear करतो पेपर

तु होणार का माझी

माहीती नाही मला

तरी पण Happy राहील मी

Crush बनवुन तुला

तु डोळ्यासमोर राहावी म्हणून

लागलो मी रोज Lecture करायला

तुला सोडून नाही आवडत

मला Practical ला जायला

काय झालं तु माझ्यासोबत

नसली जास्त बोलत

मात्र तुझ्या विचारांमध्ये

नेहमी मन असते माझं डोलत

मना पासून तुला

विचारतो हा रिष

पूर्ण करशील का तु

माझी ही एक विष....

शुभम बकाल

B.Pharm (Second year)

ए. पि. जे. अब्दुल कलाम

अब्दुल कलाम नाहि कोणाचे गुलाम

हसती - खेळती मुलांना बरोबर होऊन ते लहान

म्हणुनी देशवासीया मध्ये ते महान

ना जात पात, ना धर्म पंत सर्व त्यांना एक समान

अब्दुल कलाम नाही कोणाचे गुलाम

ज्यांना समान सर्व धर्म पंत

तेच राहणार भावी भविष्याचे ग्रंथ

करुनी अवकाशी अग्रीपक्षाचे ध्यान

बनले ते भारताचे 'मिसाईल मॅन'

अब्दुल कलाम नाही कोणाचे गुलाम

धन्य असो ती माऊली

ज्यांनी जपले कलाम

म्हणुनी करावा वाटतो त्यांना

धैर्य पणे सलाम

अब्दुल कलाम नाही कोणाचे गुलाम

राधा न. काळमेघ

B. Pharm (First year)

तुजविन आई

सांग आई तु का दिलसं मला गं अंतर

कसं होईल तुझ्या चिमुकल्यांचा तु दुर गेल्यानंतर ॥४॥

माथ्यावरी होती तुझ्या लखलखणारी चंद्रकोर

मी तुझ्या वंशाचा पतंग तु मायेची होती दोर,

मला पण हवा होता गं तुझ्या मायेचा पदर

सांग आई तु का दिलास मला गं अंतर

जन्मापासुनी तु माझ्या काहीच वर्ष सोबत होती

पण मला कळलं नाही तु कमी दिवसासाठी जगत होती...

देवा माझ्यासाठी जळणाऱ्या ज्योतीला का मारली फुंकर,

सांग आई तु का दिलसं मला गं अंतर

आठवणीत तुझ्या आई मी निशेत जागतो

तुटल्या तान्याला गं आई मी तुलाच मागतो

डोळे भरोनी वाहतो तुझ्या आठवणीचा सागर

सांग आई तु का दिलसं मला गं अंतर

आठवणींनी तुझ्या चिंब झाले डोळे

जणु आसवांमध्येच भिजु घातली बुबुळे

पुर्नजन्मी कधी होईल तुझी माझी भेट

कधी भरवशील मला घास समोर ठेवोनी ताट

कोण देईल तुझ्यासारखा मायेचा आधार

सांग आई तु का दिलसं मला गं अंतर

मनोज शिंदे

B. Pharm (Second year)

गे मायभू तुझे मी

गे मायभू तुझे मी

फेडीन पांग सारे

आणीन आरतीला हे

चंद्र, सुर्य, तारे

आई तुझ्यापुढे ही

माझी व्यथा कशाला

जेव्हा तुझ्यापुढे ह्या

जन्म अर्थ आला

आई तुझी अशी मी

गाईन रोज गाणी

माझी तुझ्या दुधाने

गेली भिजुन वाणी

आई तुझ्यापुढे मी

आहे अजुन तान्हा

शब्दात सोड माझ्या

आता हळूच पान्हा

मी पायधूळ घेतो

जेव्हा तुझी जराशी

माझी ललाट रेषा

बनते प्रयाग काशी

शरद पवार

D. Pharm (First year)

विचार असे मांडा की कुणीतरी तुमच्या विचारांवर विचार केला पाहिजे.

स्त्री जन्म

आजी म्हणायची,
उपास तापास कर, पुजा पाठ कर...सासर चांगल मिळल
आजोबा म्हणायचे,
शांत राहा, समजुतीने घे, ...सासरी निभाव लागेल
आई म्हणायची
घरची चार कामं शिक, ...सासरी सोपं जाईल
काकु म्हणायची,
धडधड चालु नको, जोरात बोलू नको,...सासरी नावं ठेवतील
काका म्हणायचे,
जिन्स नको, टिकली लांव, बांगड्या घाल....सासरी चालत नसतं
आत्या म्हणायची,
डान्स, कराटे कशाला ? शिवणकाम, कलाकुसर शिक...सासरी
उपयोग होईल
मावशी म्हणायची,
सारखं पुस्तक, अभ्यास करू नकोस, चार माणसांत उठ
बस.....सासरी हेच करावं लागतं
पण.....
फक्त बाबा म्हणायचे,
जग बाळा मनसोक्त, मनमुराद, तुला हवं तसं भर भरुन...तुला हवं ते
घाल,
हवं तेवढं शिक, ओरड, शिक, खेळ, नाच मोकळेपणाने....
कारण ...
तु तुझ्या हक्काच्या घरी आहेस.
तु तुझ्या माहेरी आहेस.

जिवन

जीवन हे आहे एक रम्य पहाट ।
संकटांनी गजबजलेली एक वादळवाट।
सोनेरी क्षणांची एक आठवण।
सुख दुःखःचं ते एक गोड कालवण।।
प्रेमाच्या पाझरांची वाहती एक सरिता
नात्याच्या अतुट शब्दांनी
गुफलेली एक कविता।।
जाणिवेच्या पलिकडचं एक...
जगावेगळं गांव।
यालाच आहे.....जिवन हे नांव

वैष्णवी सुर्वे

B. Pharm (First year)

आई म्हणते लेकीला.....

आहे ठायी माझ्या लेकी
तुझे स्वप्न क्षितीज भेट
अन शिकुनि लेखुन
नव्या आयुष्याची वाट

मुली आता वाढाया
लागल्या चार भिंतीच्या बाहेरी
फक्त चुल आणि मुल
या विश्वाच्या बाहेरी

आता ठेव गृहपाठ
कर स्वयंपाकाची घाई
अस कोणाही मुलीला
म्हणत नाही तिची आई

अन त्यातच आता आहे
आकाशी मुक्त उडान
पण आईच्या मनात
भीती लय जिवापाड

उंबरठ्याच्या आत आहे
तुझ्या सुरक्षिततेची ग्वाही
अन उंबरठ्या बाहेर
आहे दानवांची घाई

वैष्णवी पाटील

B. Pharm (First year)

आपुलकी एक मृगजळ

संवेदनशीलता आता
फारशी कुठं दिसत नाही
बैठकीत किंवा ओसरीवर
गप्पांची मैफिल बसत नाही

पॅकेज, इनक्रिमेंट, सॅलरी
इनव्हेसमेंट, विकेंड
यातच हल्ली मानसाचा
होत आहे दी एन्ड

लइजरी मध्ये लोळतांना
फाटक गांव नको वाटतं
नाळ मातीशी जुळली तरी
सांगायलाही नको वाटतं

पात्र कितीही मोठं झालं
तरी गंगेच मुळ विसरु नये
सुख असो वा दुःख असो
आपल्या माणसाला विसरु नको

कुणी कोणाकडे जाईना
कुणी कोणाकडे येईना
जंगलात काय मेलात काय
माया कुणालाही येईना

उच्चशिक्षित होउन
माणसाला शिखर गाठावं वाटतं
इंटेरीअर केलेल्या घरामध्ये
लुगडं, धोतर ऑड वाटतं

जग जवळ करतांना
आपली माणसं तोडु नका
अमृताच्या त्या घड्याला
अविचाराने लाथाडु नका

खुशबु रहगडाले

B. Pharm (First year)

दोन गोष्टी सोडुन मैत्री करा, एक मोठेपणा, आणि दुसरा खोटेपणा.

वलय...

पंखात आहे अफाट बळ
पण,
बंधिस्त मनाची ऐकेल
का कुणी कळवळ

ऋणानुबंधाचा गंध आहे मनी
पण
पोटापाणसाठी होणारी वणवण
समजेल का हो कुणी

कर्तव्यासोबत कर्तुत्वाचा गंध आहे वसा
पण
जग देईल का थारा
पुसून पुरुषत्वाचा वसा

स्वतंत्र्याचे गुणगुणावे म्हणते चार बोल
पण असहिष्णुतेच्या या विश्वात
भिती आहे
शब्द होतील का हो अबोल

वैष्णवी मीसाळ

B. Pharm (First year)

आई

क्षण हे जिवनाचे असतात असो
पण त्यामधे एकच आशा असते आई
तुझ्यासारखी तुच एकमेव अशी
तुझ्या प्रेमासाठी तडपत आहे तशी
केव्हा मिळनार गं तु मला
प्रत्येक क्षण फक्त तुला आणि तुला ॥१॥

केव्हा भेटनार तु मला
त्याच आठवणीत राहते
फक्त एक प्रेमाचा डोक्यावर हात असो
बाकी काहीच जिवनात नसो
दुर असुन जवळ वाटते मला
प्रत्येक क्षण फक्त तुला आणि तुला ॥२॥

हवी आहे मला तुझी साथ
सदैव असो तुझा आशिर्वाद ॥

संजना बळी

B. Pharm (First year)

नशिब.....

नशिबाने साथ सोडले
म्हणुन मरायचे नसते
स्वतःच्या हिंमतीवर
जगायचे असते ॥१॥ मागचे सारे आठवुन
रडायचे नसते
भविष्याचा विचार करुन
जगायचे असते ॥२॥

कर्तव्यातुन माणुस घडतो
हे महत्वाचे असते
क्षणिक संकटांना
घाबरायचे नसते ॥३॥

एकदा ठेच लागली
म्हणुन थांबायचे नसते
धेर्याने त्याच वाटेवरुन
चालायचे असते ॥४॥

वैष्णवी वानेरे

B. Pharm (First year)

सुचत नाय

बारावी नंतर काय?
आला आहे मला तर काव
कश्याला मिळतो भाव
मला कश्याचीच वाटत नाही हाव
म्हणुनच म्हणतो बारावी नंतर काय ?

डॉक्टर, इंजिनियर, व आणखी काय ?
इंजिनियरींग तर सर्वांचीच माय
म्हणुन इंजिनियरींगला बाय बाय,
अन डॉक्टरकी म्हणजे तर डोक्याला लावा डाय
मग आनखी करावे तरी काय ?

कशाला करावा हाय
आता काही सुचत नाय
आता बस बस झालं भाय
सर्वाना करते आता बाय
मला आता काही विचारायचं नाय,
मग बारावी नंतर काय?

राधा न. काळमेघ

B. Pharm (First year)

आयुष्यात तुम्ही कीती आनंदी आहात, या पेक्षा तुमच्यामुळे
किती जण आनंदी आहेत हे महत्वाचे आहे.

मी एकटाच असेन...

तुझ्या देहाकडे बघून नेत्रसुख घेणारे बरेच असतील
पण
'ओढणी सांभाळ' सांगणारा कदाचित मी एकटाच असेन
तुला हसवणारे बरेच असतील
पण,
तुझ्यासाठीच तुझ्यावर चिडणारा कदाचित मी एकटाच असेन
लगबगीत चालतांना तुझ्या स्पर्शाची
वाट पाहणारे बरेच असतील
पण, 'जपुन चाल' सांगणारा कदाचित मी एकटाच असेन
हसत-हसवत तुला ताली देणारे बरेच असतील
पण तु रडतांना, तुझा हात हातात घेवून धीर देणारा
कदाचित मी एकटाच असेन
तुला कळावं म्हणुन तुझी काळजी घेणारे बरेच असतील
पण,
तुझ्या नकळत तुझी काळजी घेणारा
मी एकटाच असेन

शिवम भुस्कट

B. Pharm (Third year)

suggest title

मेरे खबोका वो चेहरा
कितना सुंदर है।
सुंदर है फिर भी
कितना लाजवाब है।

भोली है उसकी सुरत
मसुम है उसकी आँखें
आती है जब ख्वाबोमे
थम जाती है मेरी सांसें

आदतसी है उसकी
ख्वाबोमे शरमाना
शरमाती है फिरभी
भुलती नहीं मुस्कुराना

हररोज उसके लीये
मैं गीत लिखता जाऊ
हर गीत में उसे
मैं अपने पास पाऊ

ख्वाबोका है चेहरा
कब सामने आयेगा
मेरी रंग भरी दुनिया को
अपने रंग से सजाएगा

ख्वाबोमे आनेवाली
और कितना सतावोगी
मेरे रंग में रंगनेवाली
और कितना तडपायेगी

मनिष वाघोळे

B. Pharm (Third year)

॥ स्वप्नसंगम ॥

मन होऊनी फुलपाखरु उडतया भिर-भिर
आणी फिरतो तुझ्या मागं जसा फुलाभोवती भ्रमर
मनामध्ये फुलली अशी जणू रातराणीची वेल
तिच्या मोहक सुगंधात मला चंद्रावरती नेलं...
स्वप्नामधीच तिला मारीत असतो मीठी
पण डोळे उघडल्यावर तिला फक्त दिसतात चार भिंती...
प्रितीला या माझ्या तु नको गं मारु ठोकर
आणी फिरतो तुझ्या मागं जसा फुलाभोवती भ्रमर॥१॥
बावरलं हे मन विसरुनी गेलं धेय्यदिशेला
गाढ झोपेतही असती तुझेच स्वप्न माझ्या उशाला
कोण जाणे ती चीमणी कोतुन उडत आली,
मन माझं असतांनाही मात्र मालकीन ती झाली
त्या लवचिक वेलीला येऊ द्या माझ्या प्रेमाचा मोहर
फिरतो तुझ्या मागं जसा फुलाभोवती भ्रमर॥२॥
प्रेम घटात हिंडतेया हे मन
सर्वाची नजर चुकवून...

रस्ता असला जरी अपघात प्रवण
तरी शोधत असते तुझ्या होकाराचा किरणं....
हो म्हणुनी सांग मला नको करु माझा तिरस्कार
फिरतो तुझ्या मागं जसा फुलाभोवती भ्रमर॥३॥
देवा

माझ्याही प्रेमाचं बीज तिच्या मनी रुजु दे,
प्रेमसरीमध्ये मनं चिंब - चिंब भिजु दे...
या प्रेमरूपी इंद्रधनूला सप्तरंग येऊ दे
गुलाबी कळीचा संगम या हिरव्या देवासोबत होऊ दे...॥४॥

गोपाल माधव औदगे

B. Pharm (Second year)

Life

जीवन किती विचीत्र
कोडे आहे नं
जेवढा प्रयत्न कराल
तेवढे गुंतत जाते
आणि ज्या क्षणी
त्याचा पाठलाग
करणे सोडुन द्याल
त्या क्षणी ते
लगेच सुटते

मग का आपण
त्याला सोडवायच्या
मागे लागतो
का माहित असतांनाही
त्यात गुंतत जातो
का रे देवा मनाला
तु एवढे नाजुक बनवलय
थोडीशीही ठेच लागता
ते लगेच तुटून जाते.

ऋतुजा ग. देशमुख

B. Pharm (Second year)

कोणी कौतुक करो वा टिका, फायदा तुमचाच आहे
कौतुक प्रेरणा देते तर टीका सुधारण्याची संधी.

PDF म्हणजे Portable Document Format. या फाईलमुळे तुमच्या डॉक्युमेंटची इमेज होते. त्यामुळे आपण तयार केलेले एखादे डॉक्युमेंट पी.डी.एफ. करून पाठवले की, फॉटचा प्रश्न येत नाही. शिवाय फॉरमॅटिंगही तसंच राहतं. तसेच त्यात कोणी बदल करू शकत नाही.

आता प्रश्न असतो की पी.डी.एफ. करायची कशी? बाजारात पी.डी.एफ. करण्यासाठी अडोबसारख्या मोठ्या कंपन्यांची सॉफ्टवेअर्स उपलब्ध आहेत. ही विकत घेतलेली सॉफ्टवेअर्स छपाई किंवा उत्तम प्रिंटींग करण्यासाठी उपयुक्त असतात. पण केवळ डॉक्युमेंट पाठवण्यासाठी किंवा पाहण्यासाठी पी.डी.एफ. करायची असेल तर अनेक फ्री सॉफ्टवेअर्स उपलब्ध आहेत. त्यातलं Dopdf हे फ्रीवेअर फारच उपयुक्त आहेत. Dopdf हे छोटंसं साधारणतः ५ ते ९ एमबीचे सॉफ्टवेअर असून ते सॉफ्टलॅंड या कंपनीने विकसित केले आहे. त्यामध्ये तुम्हाला हवी असलेल्या रिझोल्यूशनची पी. डी. एफ. फाईल तुम्ही तयार करू शकता. हे सेटिंग तुम्हाला मॅन्युअलीदेखील करता येतं.

DOC, DJVU, XLSX, XPS, PPT, PPTX, DOT, EML, VSD, PUB, PUBX, MPP, WPD, OPEN, OFFICE, DWG, HTML, TXT, PNG, JPEG, GIF, TIEF

यासारख्या फॉरमॅटमधून dopdf च्या सहाय्याने पी.डी.एफ. तयार करता येते.

प्रतिक्षा डवले

मैत्री

मैत्री म्हणजे काय असतं
दोन रक्तांचं एक नातं असतं
नातेवाईकां पेक्षाही ते
जिवलग असं वाटत असतं

मैत्री म्हणजे काय असतं
बालपण मिलन असतं
मारामारीची आठवण असतं
रुसवा फुगवीचं भांडण असतं

मैत्री म्हणजे काय असतं
आठवणीचं भांडार असतं
काही वर्षांनी भेटल्यावर
आसवांचे थेंब असतं
मैत्री म्हणजे काय असतं
आनंदाचं ते एक ठिकाण असतं

योगेश जुमडे

D. Pharm (First year)

अमेरिकन लष्करातील बड्या अधिकाऱ्यांना एकमेकांशी संपर्कात राहून माहितीची देवाण घेवाण करता यावी यासाठी Advanced Research Projectus Agency (APRA). ARPANET नावाचे अशी सोय उपलब्ध करून दिली होती. हे arpanet म्हणजेच आताचे Internet या APRA net निर्मिती साठी नेबोल्ट, बेरानेक अँड न्युमन (BBN) या छोट्या कंपनीची मदत घेतली. टाम लिन्सन BBN मध्ये Computer Engineering पदावर कार्यरत होता. त्या काळात कंप्युटरर्सची संख्या मर्यादीत असल्यामुळे एक कंप्युटर अनेक ईजिनियर्स तर्फे वापरला जात असे. त्यामुळे एखादी व्यक्ती Log-out झाल्यानंतर Log-in होणाऱ्या व्यक्तीस काही Message द्यावयाचा असेल तर कागदावर लिहून ठेवण्याशिवाय दुसरा पर्याय नव्हता. याला पर्याय म्हणून एखादा protocall develop करावा असे ठरले. रे ने पुर्ण अशा प्रकारचा FILE TRANSFER PROTOCOL तयार केला असल्यामुळे याची जबाबदारी त्यावर सोपवण्यात आली. एकाच Computer वर message पाठवण्यासाठी program रे ने पाठविता येईल का? असा प्रश्न रे ला पडला त्याने आणखी काही प्रयोग करून पाहीले आणी एका Computer वरून दुसऱ्या Computer वर message पाठवण्याच्या त्याच्या प्रयत्नात यशही आले.

Apra च्या IAB मध्ये दोन शेजारच्या Computer ने संवाद साधताच आजच्या E-Mail चा जन्म झाला. या Program ला आधुनिक आणी व्यवसायिक स्वरूप प्राप्त करून देण्यात रे च्या अनेक सहकाऱ्यांनी पुढे मदत केली. यात IIT कानपुरच्या पहील्या Batch मधील विद्यार्थी अजय भुषण यांचीही भुमीका महत्वाची होती.

पुजा इंगळे

B. Pharm (First year)

सैनिकाचे कौतुक

सैनिकाची मुर्ती लहान
पण त्याची कीर्ती महान
सैनिक करतो देशाचे रक्षण
म्हणून तर देशाला मिळते संरक्षण

यारे सारे हिंमंत वाढवण्यासाठी
तो सिमेवर राहतो तासन तास
म्हणून तर मिळतो सुखाचा श्वास
सैनिकांचा आदर राखा
खऱ्या जिवनाचा आनंद चाखा

गोविंद शेळके

B. Pharm (First year)

नियती एक कोरा करकरीत दीवस
सुर्योदयाबरोबर आपल्याला बहाल करते.

D. Pharm वाल्यांची वैशीष्ट्ये

- १) D. Pharm वाल्यांना त्यांचा विषय सोडुन बाकीचे सर्व विषय सोपे वाटतात.
- २) D. Pharm वाल्यांमध्ये येवढी शक्ती असते की तो एका रात्रीत practical Mannul पूर्ण करतो.
- ३) D. Pharm वाल्याला अभ्यास करतांना प्रश्न विचारायचे नसतात की तो कधीचं करतोय ? हे काय असते ? कारण काय की तो काय करतोय त्याचं त्यालाच कळत नसते तरी पण exam मध्ये कसे पास होतात हे फक्त त्यांनाच माहीत असते.
- ४) D. Pharm वाल्याला कधीच कशाच टेन्शन नसतं फक्त backlog चे ६० चे दोन पेपर एकाच दिवशी असले की लय टेन्शनयेंतं.
- ५) D. Pharm वाला हा पूर्ण वर्षाचा अभ्यास फक्त एका रात्रीत करतो.
- ६) D. Pharm रात्री कितीही उशीरा झोपला तरी सकाळी बरोबर टाईमला कॉलेजात काट्यावर हजर असतो.
- ७) D. Pharm चा student निष्पाप आणि भोळा फक्त त्याच्या आई वडीलांच्या समोर असतो.
- ८) D. Pharm वाल्यांशी वादविवाद करण्याच्या भानगडीत कधीही पडू नये कारण ते कधी, कुठ, कशी वाट लावतील हे सांगता येत नाही.
- ९) D. Pharm वाल्यांचा Exam ला पास होण्याचा कानमंत्र "तु फक्त पॉइंट लिही रे explanation मध्ये काहीपण गोळ्या मारतो".
- १०) D. Pharm वाल्यांना ढं आणि आडाणी कधीही समजु नये कारण market मध्ये कोणता product टाकुन तो कसा चालवायचा याचं Knowledge त्यांना असतं.

पल्लवि विष्णु मुळे

D. Pharm (First year)

शिक्षक

शिक्षक कसा आसवा व त्याच्यात कोणते गुण असावेत
फुलासारखा कोमल
नदीप्रमाणे प्रवाही
वान्याप्रमाणे धाडसी
सुर्याप्रमाणे तेजस्वी
मुंगीप्रमाणे उद्योगी
चांदण्याप्रमाणे शितल
आकाशाप्रमाणे उंच
साधुप्रमाणे निरपेक्ष
कर्णाप्रमाणे उदार

सागराप्रमाणे गंभीर
बाळाप्रमाणे निरागस
अमृताप्रमाणे पवित्र
झाडाप्रमाणे आत्मयदाना
चंदनाप्रमाणे झीजणारा
बगळ्याप्रमाणे पांढराशुभ्र
अशा गुणांनी युक्त शिक्षक

गजानन मोहिते

B. Pharm (Final year)

आई

आईचे प्रेम जिथे असेल ती झोपडी
राजेश्वराच्या ऐश्वर्यालाही लाजवेल
हे प्रेम जेथे नाही ते महाल
दीवाणखाणे म्हणजे स्मशानच होतं

आई बाबास

मोत्यांना काय माहीत
शिंपल्यांनी त्यांना किती जपलंय ?
मोत्यांच्या केवळ नाजुकपणासाठी
त्यांनी आपलं आयुष्य वेचलंय
आयुष्याच्या प्रत्येक वळनावर बोट धरुन चालवणाऱ्या,
जगणं भरुन सावली देणाऱ्या
सर्वकाळ आधार, प्रेम देणाऱ्या माझ्या आई बाबांस....

गिता सानप

D. Pharm (First year)

मैत्री

मैत्री म्हणजे नेमकं काय असतं ?
कर्तव्याचं नव्हे, आपुलकीचं नातं असतं,
चिडण्यातही प्रेम सामावलेलं असतं,
एकाने रुसायचं नसतं, हट्ट केला म्हणुनि
तोडायचं नसतं, कुणी बोललं
नाही म्हणुन छेडायचं नसतं,
कारण, मित्रांसाठी अखंड जगायचं असतं

मैत्री म्हणजे नेमकं काय असतं ?
बहरलेल्या फुलांचे स्पर्श ज्ञान असतं,
देवालाही लाजवेल इतकं प्रेम असतं,
आई - वडिल, बहीण भाऊ या
सगळ्याहुन वेगळं असं नातं असतं,
कुणी धिक्कारलं म्हणुन सोडायचं नसतं,
रुसलेल्यांना सतत हसवायचं असतं,
सुर्य तान्यांनाही लाजवेल, कारण
एवंढ प्रखर तेज त्यात असतं....

अश्विनी जेऊघाले

D. Pharm (Second year)

त्या लोकांची साथ कधीच सोडु नका जे लोक त्यावेळी
तुमच्या सोबत होते, ज्यावेळी तुम्ही झीरो होते.

जिवन प्रवास

जिवनप्रवास हा एक मोठा व खडतर असा प्रवास आहे. आनंद आणि दुःख: त्याचे दोन मार्ग आहेत. इच्छा असो किंवा नसो तरीही प्रत्येकाला तो करावाच लागतो. प्रवासाच्या या वाटेवर खुप स्टेशन्स असतात. व्यक्तीला जीवनात सुख हवे असते आणि सुखासाठी किंवा ज्याचे जे ध्येय असते ते ध्येय गाठण्यासाठी व्यक्ती हव्या त्या स्टेशनला थांबतो.

मित्रांनो या प्रवासात खुप व्यक्ती भेटतात, काही व्यक्तींबरोबर तोंड ओळख होते तर काही व्यक्तींबरोबर मैत्री होते अगदी जीवात जीव असणारी कधीही न विसरणारी आणि काही व्यक्ती अशा असतात की त्यांच्यासोबत घालवलेले दिवस कधीही संपु नयेत असे वाटते. परंतु काळ कुणासाठीही थांबत नाही.

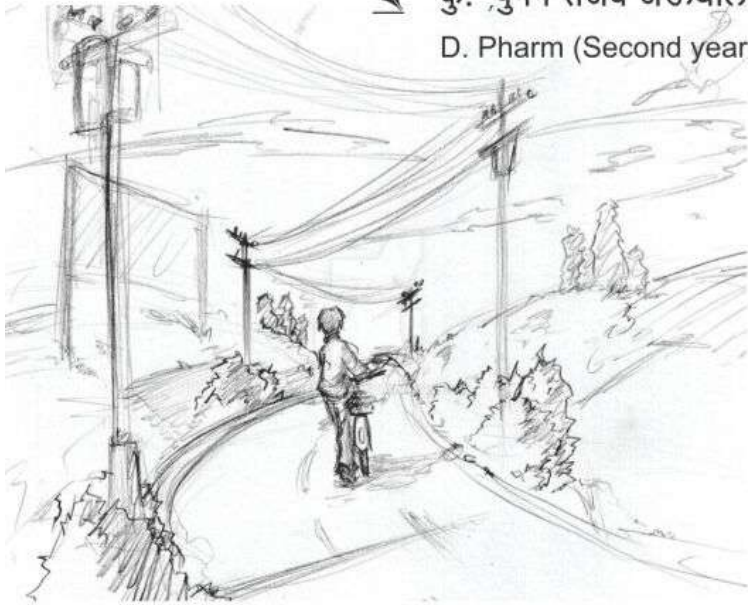
जर जीवन तुम्हाला रडण्याची शंभर कारणं देत असेल,
तर तुम्ही त्याला हसत जगण्याची हजार कारणं दाखवा !

या जीवनाच्या प्रवासात व्यक्तीला अनेक संकटामधुन मार्ग काढीत जावे लागते परंतु येणाऱ्या प्रत्येक संकटाला आनंदाने सामोरे गेले तर ते संकट वाटत नाही. प्रत्येक व्यक्तीने हा प्रवास हसत खेळत आनंदाने करावा कारण कारण हो म्हणुनही तो प्रवास करावाच लागतो आणि नाही म्हणुनही तो प्रवास करावाच लागतो. मग आनंदी मनानेच तो प्रवास केला तर खुप सुखमय आणि आनंदी असा प्रवास होतो.

जीवन हे एक संघर्षमय जहाजासारखे असते, त्याला आपले ध्येय तर दिसत असते मात्र त्या ध्येयापर्यंत जाण्यासाठी जो प्रवास करावा लागतो त्यासाठी सुकाणुची व नावाड्याची गरज असते.

आतातर काही व्यक्ती जीवनाची *Modern Definition* अशी करतात की 'मरण येईपर्यंत काहीतरी भानगडी करीत घालवण्याचा काळ' खरंतर हे चुक आहे. जिवनप्रवास हा करणाऱ्याच हातात असतो.

कु. पुनम संजय जेऊघाले
D. Pharm (Second year)

स्वभावतील गोडीने आणि जीभेवरील माधुर्याने माणसे जोडली जातात.

आई

आई म्हणजे चालतं बोलतं डरींशभ्रश्रळींश
प्रत्येक समस्याला तु सहज देते डळींश
राबराब राबते अगदी ऊजू-छळसहीं
म्हणुनच येतो आमच्या आयुष्यात डळसहीं
आई तु म्हणजे ठरीं वींश
कम्प्युटरचा चौंश
खरंच तुझ्या शिवाय आई चालू शकत नाही कोणतेही वींश
आई तु म्हणजे संगीतातील सुंदर त्रिंळींरी
आकाशातील डींरी
तुझ्या असल्याने आई घरही बनते अगदी त्रिंळींश डींरी
आई म्हणजे विश्वचा श्रीव
खेळायचे लूरीव
घराची त्रिंळींरीव
पिलांसाठी इळीव
विश्वकोषातही नाही आई तुझ्या पेक्षा मोठा थीव

दिक्षा विजय गुप्ता
D. Pharm (First year)

गुरु महीमा

अरे कुंभारासारखा गुरु नाही रे जगात
वरि घलीतो धपाटा
आत आधाराचा हात
अरे कुंभारासारखा गुरु नाही रे जगात ॥१॥
आधी तुडवी तुडवी मग होते कुरवाळी
ओल्या मातीच्या गोळ्याला
येई आकृती वेगळी
आण्यातली आग नाही
त्याला पुन्हा आठवत
अरे कुंभारासारखा गुरु नाही रे जगात ॥१॥
कुणी चडून बसतो
गावगौरीच्या मस्तकी
कुणी मद्यपात्र होतो
रावरायाच्या हस्तकी
थडेथोरा घरी जाती
गडे जाते राहुकाळ
अरे कुंभारासारखा गुरु नाही रे जगात ॥२॥

मृणाल चौधरी
D. Pharm (First year)

मन

कुठेही हरवतं
परतत ही नाही
हावळट कुठलं
छोटसं मन..

बिनधास्त खेळतं
आठवणीत गोंधळत
भावनांनी भिजतं
छोटसं मन

ना गप्प बसतं
ना कुठे हुंदडतं
लाजाळू कुठलं
छोटसं मन

तिरस्कार ही करतं
प्रेमळ ही होतं
बावळट कुठलं
छोटसं मन

थोडसं हसतं
कधी मधी रडतं
ना समज कुठलं
छोटसं मन

❖ धनश्री गायकवाड
B. Pharm (3 rd year)

आठवणीतील आई...

आई तर आयुष्याची शिदोरी असते ती संपत ही नाही आणि उरतही नाही, म्हणुनच तर माझ्या आयुष्यात सिंहाचा वाटा आहे तो म्हणजे प्रेमस्वरूप माझ्या आईचा. आपल्या जवळ भरपूर संपत्ती असली म्हणजेच आपण सुखी असतो असे नाही. तर संस्काराची शिदोरी हीच खरी मोठी संपत्ती आहे.

❖ सिमा राठोड
D. Pharm (First year)

आई

आकाशाचा करुनी कागद
समुद्राची करुनी शाई
तरीही आईची महती
लिहिता येणार नाही

❖ सिमा राठोड
D. Pharm (First year)

चार किंमती रत्न

पहीले रत्न : माफी
तुमच्याबद्दल कोणी काहीही बोलले तरी
ते मनाला लावुन न घेता माफ करा.

दुसरे रत्न : विसरा
दुसऱ्यांवर केलेले उपकार विसरा
फळाचि अपेक्षा करु नका
निस्वार्थ भावना ठेवा

तिसरे रत्न : विश्वास
नेहमी स्वकष्ट आणि ईश्वरावर अतुट विश्वास ठेवा.
हीच तुमच्या यशाची पावती असेल

चौथे रत्न : वैराग्य
नेहमी लक्षात ठेवा की, जन्म
आणी मरण कधिच कुणालाच चुकलेले नाही.
जन्म घेतला म्हणजे मृत्यु अटळ आहे.
वर्तमानात जगा. कोणत्याही गोष्टीचे दुःख कुरवाळीत बसु नका
'जिवन' खुप सुंदर आहे, आनंआने जिवन जगा.

❖ महेश मोळे
B. Pharm (final year)

चारोळी

चंद्र हा रात्री खुप प्रकाश देतो
पण दिवासच्या सुर्याइतका नाही
चाफ्याचे फुल खुप सुगंध देते
पण चंदनाच्या सुगंधाइतके नाही
जग हे खुप प्रेम करते
पण जन्म देणाऱ्या आईइतके नाही.

❖ सिमा राठोड
D. Pharm (First year)

आयुष्यात जन्मापासुन ते मरेपर्यंत कार्यरत असलेला शिक्षक म्हणजे अनुभव.

स्पंदने तुझ्या माझ्या मैत्रीची

तुला भेटण्याची ओढ
मनी कायम आहे
अर्धी रात्र झाली तरी
वही पेन घेऊन आहे

क्षणक्षण तुझ्या सोबतचा
आठवत बेरात्र जगतो मी
तुला भेटण्यासाठी नव्याने
उद्याची वाट बघतो मी

निर्मळ चेहरा तुझा
स्वप्नात नेहमी येतो
प्रत्येक स्वप्नात मी
दोघांनाच बघतो

फुल आपल्या मैत्रीचे
असे काही फुलत जावे
स्वप्न मी बघतो
रंग मात्र तु भरावे

उपमा तुला देण्यासाठी
सुचता काही सुचेना
सौंदर्याला तुझ्या शोभतील
असे शब्दही मला सापडेना

पहील्या भेटीत माझं
मन चोरणारी तु
मैत्रीण म्हणुन वावरणारी
तिच्याही पलीकडची तु

खरच खूप ओढ आहे
फक्त तुझ्या संगतीची
रागं भरशील म्हणुन
भिती वाटते सांगण्याची

हेवा वाटेल असे
रंग असतील मैत्रीचे
हळु हळु वाढत जातील
स्पंदने तुझ्या माझ्या मैत्रीचे

राजु बावस्कार

B. Pharm (Second year)

॥ घडवने॥

आईने बनवलं, बाबांनी घडवलं
आईने शब्दांची ओळख करुन दिली
बाबांनी शब्दाचा अर्थ समजवला
आईनी विचार दिले
बाबांनी स्वातंत्र्य दिले
आईने भक्ती शिकवली
बाबांनी वृत्ती शिकवली
आईने लढण्यासाठी शक्ती दिली
बाबांनी जिंकण्यासाठी निती दिली
त्याच्या परीश्रमामुळे यश माझ्या हाती आहे,
म्हणुन तर आज माझी ओळख आहे.

मयुरी राजेश केदार

B. Pharm (Second year)

॥ जिवन एक परीक्षा ॥

हाताचे बळ जवळ असतांना
निराश कधी व्हायचं नसतं
गंत दुखःची उजळनी करत
हताश कधी राहायचं नसतं

यश पदरात पडत नाही
म्हणुन कधी रडायचं नसतं
नव्या जोमाने सुरुवात करुन
जिवनाची दशा बदलायची असते

हाताचा पैसा दुसऱ्यासमोर छपुन
लाचारी कधी स्वीकारायची नसते
संकटाची तमा न बाळगता
कष्टाने त्यावर मात करायची असते

दिवसभर नुसते बसुन
आपली रडकथा कधी गायची नसते
आत्मविश्वासाने काम करुन
दिवसाची वाटचाल करायची असते

उद्याचे जिवन आनंदात जाण्यासाठी
आजचा आधार सोसायचे असतात
अनुभवातुन आलेल्या शहाणपणातुन
जिवनाचे रंग फुलवायचे असतात.

मयुरी केदार

B. Pharm (Second year)

॥ मास्तर॥

‘मास्तर’ या शब्दावर खुप जोक ऐकले...।

जोक ऐकले ...

पण आज पहील्यांदा मास्तर या शब्दाची

फोड ऐकली...

‘मा’ म्हणजे ‘आई’

‘स्तर’ म्हणजे पातळी, ‘दर्जा’

‘मास्तर’ म्हणजे, आईच्या पातळीवर जाऊन जीव लावणारा,

जीवनाचा ‘मास्तर’ या शब्दावर खुप जोक ऐकले..

जोक ऐकले ...

पण आज पहील्यांदा मास्तर या शब्दाची

फोड ऐकली...

‘मा’ म्हणजे ‘आई’

‘मास्तर’ म्हणजे पातळी, दर्जा

‘मास्तर’ म्हणजे, आईच्या पातळीवर जाऊन

जीव लावणारा, जीवनाचा

कल्याणी अ. घाडगे

B. Pharm (Third year)

चांगले लोक आणी चांगले विचार जर तुमच्या सोबत असतील
तर तुम्ही आयुष्यात कधी एकटे राहु शकत नाही.

॥ पैसा ॥

Pharmacy ही field आहे खुपच खास
उभे राहावे लागते इथे पाच पाच तास
९-५ इथे सगळेच असतात busy
जितके दिसतं तितकं नाही हे Easy

Tablet : Formulations आहेत Pharmacy ची जान
Teacher ने question विचारताच सगळे घालतात खाली
मान

Apran आणि cap आहे Pharmacy ची शान
ते जर नसलं तर practical ला होतो मोठा तान

Pharmacy चं पारडं MBBS पेक्षा हे मात्र खरं
जर मेडीसीनच नाही बनल्या तर Patient कसं होणार बरं
म्हणतात लोक Pharmacy करुन medical चं टाकणार नं
राव
पण त्यांना काय महीत आम्ही कधीच कमी करणार नाही भाव

सगळेच म्हणतात तुमचा Course आहे Professional पण
Junior College ची आठवण येताच होतो आम्ही
Emotional

**Ceutics आणि HAP आहेत आमचे खास
Analysis आणि IC करता करता झोपेचा होतो न्हास**

Only and only for pharmacist
जली को आग कहते हैं।
बुझी को राख कहते हैं।
Pharmacist को medical line
की तिसरी आँख कहते हैं।

 अंकिता कीशोर वाडेकर
D. Pharm (Second year)

पैसा जवळच्या माणसांना दुर नेतो
पण भरपूर दुरच्या अनोळखी लोकांना
आपल्या जवळ देखील आणतो...
पैशाच्या लोभाने मन भरत नाही

पैसा पुस्तक देतो ज्ञान देत नाही
पण नुसत्या ज्ञानाचा काही उपयोग नाही
पैशाने स्वप्न विकत घेता येत नाहीत
पण पैश्याशिवाय स्वप्न पूर्ण होत नाही

पैसा प्रेम विकत देवु शकत नाही असं म्हणतात
पण पैशाशिवाय तुमच्या प्रेमाला कोणी कीमतही देत नाही
पैसा भले खरे मित्र देत नाही
पण निदान त्यावेळी शत्रु खीरपवरी चे असताता.

पैशाच्या लोभाने मन भरत नाही
पण पैशाशिवाय पोट सुद्धा भरत नाही
पैसा जरी जगातल्या सगळ्या
गोष्टी विकत घेवु शकत नसला
तरी पैशाशिवाय काहीच मिळत नाही
तर असाच आहे हा पैसा.

 कु. पुजा रत्नाकर इंगळे
B. Pharm (First year)

॥ आई ॥

‘आई....मायेचा सागर
समृद्धीची घागर
चैतन्याचा जागर असतो

आई....फळातलं गोड गर
कष्टाची भाकर
आयुष्यची साखर असते

आई...चालता बोलता देवालय
कवितेतील लय
पोटातील कय असते

आई....कल्पवृक्षाची सावली
खेळण्याची बाहुली
सान्यांचीच माऊली असते

आई....भाजीतलं मिठ
पहीलं विद्यापीठ
हक्काचं व्यासपीठ असते

आई....नारळातलं पाणी
संतांची अमृतवाणी
सात्याची कहाणी असते

आई....पावसाच्या धारा
थंडगार वारा
मायेचा उबारा असते

 कु. पुजा जाधव
B. Pharm (Fourth year)

स्वतःची चुक स्वतःला कळली की बरेच प्रश्न सुटतात.

मैत्री की प्रेम

नेहमी तिचाच विचार
नेहमी तिच्याच आठवणी
का मी एका मैत्रीणीसाठी, मी इतके झुरतो
की खरंच मी तिच्यावर खूप प्रेम करतो

चार चौघात मित्र मला
तिच्या नावाने चिडवताता
का त्यांचा प्रयत्न फसतो
खरंतर मनात मी हसतो
की खरंच मी तिच्यावर खूप प्रेम करतो

दुसऱ्या ठिकाणी चाललीस, पण
मला मात्र विसरु नको.
का तो तिचा शेवटचा SMS मी परत परत वाचतो,
की खरंच मी तिच्यावर खूप प्रेम करतो

तु परत कधी येणार ...?
मी तिला रोज रोज विचारतो,
'का?' नक्की नाही म्हणतांना
माझा आवाज खलावतो..
की खरंच मी तिच्यावर खूप प्रेम करतो

तिला एक स्थळ आले
कोणी तरी तिला पाहुन गेलं.
का तिने त्याचे नाव घेतलं,
मी विषय बदलतो...
की खरंच मी तिच्यावर खूप प्रेम करतो

हे प्रेम नाही ही मैत्रीच आहे
एकचं उत्तर नेहमीच, पण
का ते खरे की खोटे
असा प्रश्न मला पडतो..
की खरंच मी तिच्यावर खूप प्रेम करतो

✍ विक्की संजय आंबीलकर
B. Pharm (Third year)

कॉलेज

कॉलेज म्हणजे काय असतं, फुकटचं नॉलेज असतं
नको त्या वेळेवर नको त्या गोष्टीचं फॅड असतं

कॉलेजात रोज जातात सगळे, पण वर्गात मात्र कुणीच नसतं
कॉलेजाच्या बाहेर मात्र सर्वांचा एक तरी कट्टा असतो

कॉलेजामध्ये नसेल भरत, पण तिथे मात्र एक तास रोज भरतो
असेच दिवस जात राहतात,
पण वर्गात कुणीच राहत नसते,
परीक्षा जवळ आली।
की नोट्ससाठी रणरण असते
खुप नोट्स होतात जमा पण वाचण्यात
एकपण धड नसते

अशेच वर्ष जात असतात, अशीच परीक्षा येत असते
असाच हळुहळु कॉलेजात शेवटचा दिवस जवळ येतो
वर्षापासुन जपलेला कट्टा हळुच परका वाटायला लागतो

तो कट्टा ते कॉलेज मनात मात्र घर करुन असते,
दिवस जातात हळुहळु ,
पण मन त्याच अठवणीत असते
असेच हे कॉलेज नॉलेज आणि मज्जा असते
आयुष्याच्या प्रवासात गोड आठवणींची शिदोरी असते.

✍ कल्याणी अ. घाडगे
B. Pharm (Third year)

तीचे ते स्मितहास्य

तीचे ते स्मितहास्य
मनात घर करुन राहतं
आयुष्यातलं वळण
तेजोतय करुन जातं
कॉलेजच्या शेवटच्या दिवशी
मन माझं बिथरुन जाईल
ति समोर येताच
'अलविदा' तेवढं म्हणुन जाईल.

✍ सागर भुते
B. Pharm (Third year)

माणसाच्या परीचयाची सुरवात जरी चेहऱ्याने होत असली,
तरी त्याची संपूर्ण ओळख, वाणी, विचार आणि कर्मानेच होते.

Depression

Depression च्या नावाखाली डॉक्टर्सची भरतो आहे बिले वेळ नाही म्हणत वेळ मारून द्यायची सवय लागली आम्हा निदान पुर्वी बाजुच्या काकु घरातुन डोकावत विचारी 'बरी आहेस ना ?'

उजळुनी निघतो सुर्य जसा टवटवीत करतो मनास जसा मार्तडी होऊनी करु ऊदासास आपण भेदूनि सर्वांच्या मना सुख दुःखाची ओंजळ हि नेहमीच भरलेली त्यावर आपुलकीची एक फुंकर करती हलकी हलकी उठा सर्व मन जागृत करु एकमेकांस मन मनास जोडुनी करुनि सुरुवात कोपऱ्यातल्या त्या मनाला एकटे ना सोडले मायेच्या विचारांत सर्वांना गुंतविले करुन ध्यास निदान एक प्रश्नच 'आहात ना बरे ?' असे आपुलकीने विचारण्याचा बजवू हक्क तेव्हा कुठे तरी होईल पहाट स्वप्नपुर्ती .... सुंदर अशी जगात घडेल मनुस्मृती

❖ मो. सोहेल

B.Pharm III rd yer

आमचं कॉलेज

आमचं असच कॉलेज होतं
तळ्याच्या काठावर
हलक्या हलक्या लाटावर
मोरांच्या पिसान्यात
कोकीळेच्या ओठांवर...

आमचं असच कॉलेज होतं
एकच तासिका करणं
तेवढच मनात धरणं
एकाच वहीत विषय सारे
एकाच पोरीवर मरण

आमचं असच कॉलेज होतं
छतावर लिहीणं
हातावर लिहीणं
झोपल्या झोपल्या तीचं नाव
गालावर लिहीण

आमचं असच कॉलेज होतं
अवांतर नॉलेज होतं
शंभराला ३५ किमी
जबरदस्त माईलेज होतं

❖ कल्पना कऱ्हाड

B. Pharm (Third year)

॥ बोलायला शिका ॥

बोलायला शिका तुम्ही जगायला शिका

भ्याडासारखे दगडावानी

बसायला नका

तुम्ही उठायला शिका

ओव्या गा, शिव्या द्या

तोंड उघडायला शिका,

बोलायला शिका

तुम्ही जगायला शिका

अन्यायाविरुध्द, जुलुमाविरुध्द

वाकायला नका

तुम्ही ताठायला शिका

दगडाचे शस्त्र होते

जाणायला शिका

बोलायला शिका

तुम्ही जगायला शिका

दृष्टांकडून चुपचाप

मरायला नका

तुम्ही मारायला शिका

समतेचा झेंडा उंच

धरायला शिका तुम्ही

बोलायला शिका

तुम्ही जगायला शिका

मेल्यागत चितेवर धग

सहायला नका

तुम्ही धग द्यायला शिका

पलिता घेऊन चितेचा

पेटवायला शिका

बोलायला शिका

तुम्ही जगायला शिका

शक्ती आहे तुमच्यात

विसरायला नका

तुम्ही आठवायला शिका

केल्याने होते रे

करायला शिका तुम्ही

बोलायला शिका

तुम्ही जगायला शिका

❖ मोहन दाते

B.Pharm III rd yer

एक मैत्रीण

डोळे पुसायला कुणीतरी असेल तर

रुसायला बरं वाटतं

कौतुक करणारं कुणीतरी असेल तर

थकेपर्यंत राबायला बरं वाटतं

आशेला लावणारं कुणीतरी असेल तर

वाट बघायला बरं वाटतं

आपल्यावर कुणीतरी मरणारं असेल तर

मरेपर्यंत जगायला बरं वाटतं

❖ पंकज जाधव

B. Pharm (Third year)

बोलुन विचार करण्यापेक्षा, बोलण्यआधी विचार केलेला बरा.

होस्टल श्लोक

मना सज्जना तु होस्टेलवरती रहावे
स्वातंत्र्य, समता, बंधुता, मिळावावे
धर्म पंथ जाती भेद सोडुनी द्यावे
आर्थिक हितसंबंध जोडुन घ्यावे

प्रभाते उठल्यावर अंधोळ न करावी
दुपारची सोय कधी न चुकवावी
आकर्षक नर यांनी रुम ति सजवावी
स्वच्छतशीच संबंध कधी न दाखवावा

फुकट मिळाल्यास साबण जरूर वापरावा
यापेक्षा कधी partner चा चोरावा
निंदेसाठी भिंतीचा वापर करावा
कागदकचरा यांनी कॉरीडोर भरवावा

आदर्श होस्टेलचा असाच देखावा असावा
कॅनटिन मध्ये सतत पडीक राहावे
कॉलेजला पण तोंड कधी तरी दाखवावे
शांतता शब्दाशी वैरता पत्कारावी

ज्युनियरशी दादागीरी करावी
नाईलाज म्हणुन होस्टेल मेस लावावी
बिलाची रक्कम मात्र वेळेत भरावी
डिसेंबर पर्यंत असेच मजेत घालवावे

जानेवारी मध्ये प्रॅक्टीकल करावे
फेब्रुवारीत Syllabus शोधीत जावे
फुल नाईट मारुन सर्व cover करावे
। जय जय होस्टेल समर्थ ।

पवन जगताप

B. Pharm (Third year)

First Love...

झोप माझी अक्कली तरी व्जवण तुझे आहे.
मन माझे अक्कले तरी आठवण मात्र तुझीच आहे
माझे जिवन आहेक तु
माझ्या जिवनातील निवड आहेक तु
तुला कधी नाही विस्मयणाव
कावण माझे पहीले प्रेम आहेक तु

पंकज जाधव

B. Pharm (Third year)

तुझ्या डोळ्याचं काजळ

तुझ्या डोळ्याचं काजळ
सरोवराची ती भिंत।
खोल डुबलो मी त्यात
तरि राहिलो जिवंत
तुझ्या डोळ्याचं काजळ
अमावस्येची ती रात
भोळ्या - भाबड्या जीवाचा करी
छळभरात ती घात
तुझ्या डोळ्याचं काजळ
आपली नियंत्रण रेषा
भारत पाकस्ताना सारखी
तुझी माझी असे दशा
तुझ्या डोळ्याचं काजळ
जसं शिकान्याचं जाळ
जो अडकला यात
तो होई मालामाल
तुझ्या डोळ्याचं काजळ
प्रेमाचे दोन अक्षर
अर्थ समजला ज्याला
जीवन झाले त्याचे साकार ॥

चेतन लिल्हारे

B. Pharm (Third year)

खरं प्रेम

एका मुलीने देवाला विचारलं प्रेम काय असतं?
देव म्हणाला बागेतुन एक फुल घेवुन ये
ती मुलगी फुले आणायला गेली
तिला एक फुल आवडलं
पन तिला त्यापेक्षा सुंदर फुल हवं होतं
ती पुढे चालली गेली
पण तिला चांगलं फुल नाही मिळालं
जेव्हा ती परत तेच फुल आणायला गेली
तेव्हा ते फुल तिथे नव्हत
तिला खुप पश्चाताप झाला
तिने देवाला येऊन सांगितले तेव्हा देव म्हणाला
हेच आहे प्रेम
जेव्हा प्रेम तुमच्याजवळ असतं
तेव्हा त्याची कदर नाही करत
पण जेव्हा ते निघुन जाते तेव्हा कळते ते...

जय जवंजाळ

B. Pharm (Third year)

योग्य क्षणाची वाट बघण्यासाठी संयम असणे ही
जिवनातील सर्वात कठीण परीक्षा आहे.

ती...

येता जाता दिक्कताच कबायाचो मी तिचे **observation**
ककन यायची ती बोज वेगवेगळी **Fassion**

दिवर्षोदिवस वाढत गेले तिच्याबद्दल **Attraction**
वाटायचे की ही आहे माझ्यातली एक **fraction**

म्हणुन मी केले तिचेच **Selection**
मनात नेहमी चालायचे विचाबाचे **calculation**

त्यमुळे मात्र ऋतत याचे **Tension**
घबऱ्यांशी मात्र यावब **Reaction**

मित्राबरोबर केले यावब **Discussion**
काहीतरी घ्यायला हवी **Action**

त्यांनी दिले मला **Suggestion**
मग मी पाडायला लागली तिच्यावब **Impression**

बगळ्यांनी दिले मला **Congratulation**
मी म्हणताच **Thank you** ती म्हणाली **no mention**

त्यावेळी येहऱ्यावब तिच्या पाहण्याबबबवे होते **expression**
तिथेच झाले दोन हृदयांचे **Connection**

तेव्हापासुन निर्माण झाले **Relation**
घबऱ्यांकडुन मिळाली **permission**
त्या आनंदाप्रित्यर्थ आहे आज हे **Function**

म्हणुन बर्वांना दिले आहे आज हे **Invitation**
ती तब आहे माझी प्रिय **Hero Honda Ambition**

विशाल घुबे
B. Pharm (Third year)

College Life

माझा आणि **Chemistry** च्या **reaction**
चा **Bond** कधी जुळलाच नाही, काबण...
Peroidic Table चा **chart** कधी बघितलाच नाही

मग आवडत्या **physics** चा **force**, न्युटन दादाची वॅव्हीटी,
मुळं डोक्यापर्यंत पोहचण्याअगोदर मनाला एवढा लागला
की पुन्हा तो कधी आवडलाच नाही.

वरवं तब **Biology** च्या **Logic** च्या बट्टा माबनं कधी जमलंच नाही.
बबकाबचं **NEET** की **CET** हेच ठबलं नाही
Math आणि माझ्या **life** च्या भन्नाट **Equation** चं कोडं
Computer ला पण बोटवता आलं नाही, म
हणुन गए या विचाब कधी केलाच नाही

शेवटी आबचर्य या गोष्टीचं वाटतं की **Marks**
बोटुन या शिक्षणात **Knowledge** नावाची गोष्ट अबते हे
कधी कुणी बांगितलं का नाही

हर्षदा कानडजे
B. Pharm (Third year)

वेदना

वेदना फक्त हृदयाचा आधार
घेवून समावल्या असल्या तर
कदाचित कधी डोळे भरुन
येण्याची वेळ आली नसती
शब्दाचा आधार घेवून जर
दुःख व्यक्त करता आले असते तर,
अश्रूची कधी गरज भासलीच नसती
आणि
सर्व काही शब्दात सांगता आले असते
तर भावनांनाही किंमत
उरलीच नसली.....

सुचिता गदडे
B. Pharm (Third year)

संघर्ष करण्याची संधी त्यांनाच मीळते ज्यांच्यामध्ये क्षमता असते.

स्वप्न...

स्वप्न पाहिले मी काल ह्या सुमधुर पहाटेचे
इंद्रधनु रंगात आशेने अवतरलेले
कर्णमधुर बासरीने गीते हि आळवली
गगतभेदी सूर तालाने काकडे गायलेली
नाटकी हा असा वारा देती शहारा हळुवार जणु
देइस साद माझ्या अंतरंगास
कोपन्यात लाकडी ओंडक्याने पाण्यात बंब हा पेटीला
उन्हे न्हाहून निघण्याचाच प्रवास सुरू झाला
स्वछंदी मनाचे स्वछंदी सुवास ..
पान पाकळी जणु मातीत गुलाल
आसमंत कसा तांबड्याने रंगिला
लाल छटांनी आगंतुकाचा आभास हा झाला
त्याच्या आगमनास जणु सारा परिसर नटला
दीर्घ अशा वाटांनी सुवर्ण मुद्रा ह्या कोरिल्या
आला आला तो आज आला...
मायेच्या स्पर्शासह तो अवतरला
भयाण अंधाराच्या रातीला हरवून आज आला
प्रश्न व्याकुळ भीतीच्या टुकार ढगांना भेदून तो भेटला
स्पर्श त्याचा असा कित्येक मन पाने फुले टवटवीत झाली
नव्या दिनाची सुरुवात होण्या तयारीला लागिली
अहो तुम्ही म्हणाल आता हे असे कसले स्वप्न ?
बरोबरच आहे की, मोबाईलच्या
अलार्मने होते आपली पहाट
व्हाट्स ऑप च्या मेसेज ने उडती आपली झोप
हनी सिंग च्या गाण्यांनी होते सुप्रभात
वातावरणात बदलीने सुर्य लागला झोंबु,
कॉटनने तोंडे बांधून पोरी लागल्या आहेत मिरवु
कचऱ्याच्या वासाने दिवा प्रहार झाला सुरू,
पेट्रोलच्या ढगात रवी बीचारा गेला झाकु
अहो धगधगत्या जिवनात आपण विसरलोय स्वतःला
ज्यातून आलो त्याचे ऋण हि फेडायला
चहू कडे जसा टेकनोचा संहार. स्टील विश्वात
रमली मानवी बुद्धी पहिले येण्याच्या शर्यतीत
निसर्गि-मनीं केली अशुद्धी मने दुःखिता
एकमेका होईल का सर्वप्राप्ती ? सर्वपरी आहे हीच गत,
कोणी लख्ख प्रकाश घेऊनि अवतरेल मात्र ह्याची आस
कोपन्यात मन हरवण्याच्या काळोखात भांबावले.

नयन पनपालीया

B.Pharm (Third year)

हलकें

हलके हलके धुंदलेले क्षण सारे,
वाटले कोऱ्या कागदावर उतरावे
चिंब चिंब न्हाहून शब्दात पुन्हा,
कविता ही प्रेमाची मी करावे

दरवळला पारिजातक हा पहाटे,
अलवार तुझ्या कोमल स्पर्शाने..
तशी तु हलके शब्दास स्पर्शाने
अन कविता ही प्रेमाची मी करावे

दाटले आभाळ सारे धुंद आठवाच्या क्षणाने
भिजावे पावसात तु अन मी अन
चिंब आपुले मन सारे...तशी तू हलकी
सर होवून कवितास प्रेममय करावे
अन कविता ही प्रेमाची मी करावे

धुंद झाले आज सारे हे रुपेरी गंध वारे.
स्पर्श हे वाटे नवे स्पंदन सारे..
तशी तु हलके हलके ओठावर मोहरावे
अन कविता ही प्रेमाची मी करावे

अवि सपकाळ

B.Pharm (Third year)

आयुष्य

आयुष्यातले काही कळत नाही
कधि कधि दिवाही शांत जळत नाही
सावली देणारेच करतात करार उन्हाशी
पाझरणारे डोळेच खेळतात जिवाशी
सोबत असणारेच तसे दुर असतात
पाऊल वाटाच गुरफटुन टाकतात
वान्याची तक्रार पानांना करता येत नसते
नियतीचे गणित कधी मांडता येत नसते
आयुष्यात तसे नसते
काही बोललेले
आयुष्य एक उत्तर
प्रश्न ठाउक नसलेले.....

भाग्यश्री बुधवत

B.Pharm (Third year)

आई म्हणजे एकमेव स्त्री जी आपला चेहरा बघण्याच्या आधीपासुन आपल्यावर प्रेम करते.

સૃજન

संपादकीय

सृजन (Creativity) एक मानसिक प्रक्रिया है जिसमें नये विचार, उपाय या कंसेप्ट का जन्म होता है। वैज्ञानिक मान्यता यह है की सृजन का फल (Produce) में मौलिकता एवं सम्यकता (Appropriateness) दोनों विद्यमान होते हैं।

आजकल समझाया जाता है की Creative बने, जिनमें सृजनात्मक रहे। हार्ड और नॉन स्टॉप वर्कींग में विश्वास करने वाली नई पिढ़ी पुछती है आखिर यह सृजन, Creativity है क्या ? जो भी काम आप अपने आनंद के लिए कर रहे हो, जिस भी क्रिया से आपको आनंद का निर्माण होता हो वह सृजन है। यदि आप अपने आनंद व्यवसाय में भी आनंद उठा रहे हैं तो समझ लें सृजन ही कर रहे हैं।

सृजन की वृत्ति का एक और फायदा है। सभी के भीतर एक स्वभाविक शक्ति होती है। इस शक्ति का प्रवाह बाहर की ओर रहता है। यदि इस शक्ति का उपयोग सृजन करते हुए आनंद से नहीं जोड़ा गया तो यह विनाश, विकृति और अशांति की ओर बहना शुरू कर देगी।

संपादक

प्रतिक्षा शिंदे

D. Pharm (Second year)

महेश मोळे

B. Pharm (Final year)

अनुक्रमणिका

अनु. क्र.	शिर्षक	लेखकाचे नांव	पृष्ठ क्र.
१	जित	संतोष इंगोले	१
२	जिंदगी	राहुल रोजेकर	१
३	बचपन	वैष्णवी पाटील	१
४	भ्रष्टाचार	धिरज ग. जवरे	१
५	इंटरनेट आज की आवश्यकता	कल्याणी घाडगे	२
६	सपनो मे रख आस्था	पुजा जाधव	२
७	विर रामधारी सींघ दिनकर	पुजा इंगळे	२
८	कॉलेज की यादे	विशाल वाघमारे	३
९	कोशिश कर	सुषमा शिंगणे	३
१०	समज	अमित टावरी	३
११	दोस्ती	शरद पवार	३
१२	समय	सुदाम विर	३
१३	उडान	पवन जाधव	४
१४	मोहब्बत	गोपाल घोंगडे	४
१५	वतन	गजानन मोहीते	४
१६	माँ	सिमा राठोड	४
१७	जंग और नही	विशाल मेहेत्रे	४
१८	कडवा सच	गणेश चांदणे	५
१९	पल	निकीता दयावणे	५
२०	मुस्कुराहट	दिक्षा गुप्ता	५
२१	सुविचार	श्यामल काळे	५
२२	GST न्युज	महेश मोळे	६
२३	नारी है वो	भाग्यश्री शिंगणे	६
२४	प्यारा परिवार	कृणाल बिसांद्रे	६
२५	हौसला	भाग्यश्री शिंगणे	७
२६	गुलामी को सलामी	शुभम बकाल	७
२७	जिवन चलनेका नाम	ऋषीकेश चोपडे	७
२८	वाह रे इंसान	पुजा इंगळे	७
२९	शिक्षक	ग्यानेश फरकाळे	८
३०	बस एक कदम और	निलेश तोंडे	८

अनुक्रमणिका

अनु. क्र.	शिर्षक	लेखकाचे नांव	पृष्ठ क्र.
३१	परिवार	नयन देवचे	८
३२	क्या चाहे बेटीयाँ	प्रणाली वानेरे	८
३३	न्युज	पवन जाधव	९
३४	बेटियाँ	पुनम गोरे	९
३५	शिक्षक	शामल काळे	१०

जित

हार तब आवश्यक हो जाती है।
जब लड़ाई अपनो से हो।
और जितना तब आवश्यक हो जाता है।
जब लड़ाई अपने आप से हो।

मंजिले मिले ये तो मुकद्दर की बात है।
हम कोशीश ही न करे ये तो गलत बात है।

किसी ने बर्फ से पुछा की, 'आप इतने थंडे क्यों हो?'
बर्फ ने बड़ा अच्छा जवाब दिया
'मेरा अतित भी पानी, मेरा भविष्य भी पानी'
फिर गर्मी किस बात पे रखुं।

युँ जमीन पर बैठकर क्यों
आसमान देखता है।
पंखो को खोल जमाना सिर्फ
ऊड़ान देखता है।

संतोष इंगोले

B.Pharm (Final year)

बचपन

एक बचपन का जमाना था,
जिस में खुशियों का खजाना था
चाहत चाँद को पाने की थी,
पर दिल तितली का दिवाना था
खबर ना थी कुछ सुबह की,
ना शाम का ठिकाना था...
थक कर आना स्कुल से,
पर खेलने भी जाना था।
माँ की कहानी थी,
परियो का फसाना था,
बारीश में कागज की नाव थी
हर मौसम सुहाना था..
रोने की वजह ना थी
ना हसने का बहाना था
क्यों हो गये हम इतने बड़े
इससे अच्छा तो वो बचपन का जमाना था
वो बचपन का जमाना था

वैष्णवी पाटिल

B.Pharm (First year)

जिंदगी

ऐ उम्र कुछ कहा है मैंने
पर शायद तुने सुना नहीं
तु छीन सकती है बचपन मेरा
पर मेरा बचपना नहीं।

हर बात कोई जवाब नहीं होता।
हर इसका नाम खराब नहीं होता।
यु तो झुम लेते है । नशेमे पिनेवाले
मगर हर नशे का नाम शराब नहीं होता

खामोश चेहरे पर हजारो पहरें होते है।
हसती आँखो मे भी जख्म गहरे होते है।
जिससे अक्सर रुठ जाते है हम।
असल मे उनसे ही रिश्ते गहरे होते है।

किसी ने खुदासे दुआ मांगी
दुआ मे अपनी मौत मांगी
खुदाने कहा मौत तो तुझे दे दु
मगर उसे क्या कहू जिसने तेरी
जिंदगी की दुआ मांगी।

हर इन्सान का दिल बुरा नहीं होता।
हर एक इन्सान बुरा नहीं होता।
बुझ जाते है दिये कभी तेल की कमी से
हर बार कसुर हवा का नहीं होता।

राहुल रोजेकर

B.Pharm (final year)

भ्रष्टाचार

एक-दो एक-दो
भ्रष्टाचार को फेक दो
जब से आया ये दुनिया मे भ्रष्टाचार,
तब से लोग कर रहे है खुब दूराचार।

इसकी छाया बन रही है सर्वव्यापी,
पर परमात्मा के प्रति यह है पापी।
नेता भ्रष्टाचारी तो है दुनिया दूराचारी,
हे भगवान पकड़ो बैया और पार करो नैया।

लोगो भ्रष्टाचार को मारो ऐसे गोले
ताकी हर बच्चा यही बोले, की,
एक-दो एक-दो
भ्रष्टाचार को फेक दो

धिरज ग. जवरे

D. Pharm (Second year)

“जहा हम नहीं होते वहा, हमारे गुण व अवगुण हमारा प्रतिनिधित्व करते है ।”

इंटरनेट आज की आवश्यकता

वर्तमान समय में इंटरनेट एक ऐसा शब्द है, जिससे सभी लोग परिचित हैं। इंटरनेट के बिना आज जीवन की कल्पना ही नहीं की जा सकती। तो इंटरनेट को किस प्रकार परिभाषित किया जा सकता है ?

इंटरनेट क्या है ? What is Internet ?

इंटरनेट सम्पूर्ण विश्व में फैला हुआ एक ऐसा नेटवर्क है, जिसके माध्यम से एक कंप्यूटर, विश्व के किसी भी अन्य कंप्यूटर से कनेक्ट हो सकता है। यह कनेक्टेड कंप्यूटर्स का नेटवर्क है।

इंटरनेट के अंतर्गत विभिन्न प्रकार की प्रोटोकॉल तकनीकियों का उपयोग किया जाता है। आज इंटरनेट के उपयोग को देखते हुए यह लगभग सभी शहरों और यहां तक की गांवों में भी इसकी सुविधा उपलब्ध है।

इंटरनेट क्रांति (Internet Revolution)

जिस प्रकार देश में फसलों का उत्पादन बढ़ाने के लिए 'हरित क्रांति' आई थी, दुग्ध उत्पादन के क्षेत्र के लिए 'श्वेत क्रांति' चलाई गयी, उसी प्रकार इस सदी में जिस प्रकार से इंटरनेट का प्रयोग किया जाता है, तो लगता है मानो, वर्तमान समय इंटरनेट क्रांति का है। क्योंकि इसके क्षेत्र में नित नये आविष्कार और सुविधाएँ जिस गति से आ रही हैं, तो इसका विकास सुदूर क्षेत्रों तक भी हो जाएगा। इसके अलावा 3G और 4G जैसी सुविधाएँ भी इस क्षेत्र में क्रांति का आभास कराती हैं।

सपनों में रख आस्था

सपनों में रख आस्था कर्म तु किए जा,
त्याग से ना डर आलस परित्याग किए जा,
गलती कर ना घबरा, गिरकर फिर हो जा खड़ा ।
समस्याओं को रास्तों से निकाल दे,
चट्टान भी हो तो ठोकर से उछाल दे
रख हिम्मत तुफानों से टकराने की,
जरूरत नहीं है बस किसी मुसीबत से घबराने की।
जो पाना है, बस उसकी एक पागल की तरह चाहत कर,
करता रह कर्म मगर साथमें खुदा की ईबादत भी कर ।
फिर देख किस्मत क्या क्या रंग दिखलएगी,
तुझको तेरी मंजिल मिल जाएगी,
मंजिल मिल जाएगी

पूजा जाधव

B. Pharm (final year)

सच है, विपत्ति जब आती है,
कायर को ही दहलाती है,
सुरमा नहीं विचलित होते,
क्षण एक नहीं धीरज खोते

जो आ पड़ता सब सहते हैं।
उद्योग निरत नित रहते हैं,
शुलों का मुल नसाते हैं।
बढ़ खुद विपत्ति पर छाते हैं।

पत्थर पानी पानी बन जाता है।
गुण बड़े एक से एक प्रखर
हैं छिपे मानवों के भीतर,
मेहंदी में जैसे लाली हो।

कल्याणी घाडगे

B. Pharm (Third year)

विर - रामधारी सिंह दिनकर

विघ्नो को गले लगाते हैं,
काँटों में राह बनाते हैं
मुँह से ना कभी उफफ कहते हैं।
संकट का चरण न गहते हैं,

टिक सके आदमी के मग में ?
खम ठोक ठेलता है जब नर
पर्वत के जाते पाँव उखड़,
मानव जब जोर लगाता है

पूजा इंगळे

B. Pharm (Second year)

“जो व्यक्ति अपनी सोच नहीं बदल सकता वह वास्तव में कुछ नहीं बदल सकता ।”

कॉलेज की यादे....

कॉलेज की इन गलियों को देख कुछ यादे याद आती हैं। कहीं अनकही हजारों बातें याद आती हैं। अलहद पन में कि गई कुछ कुछ गुस्ताखी याद आती है ! ये बचपन से जवानी की तरफ बढ़ते की हर निशानी याद आती है ! चलो लेते हैं हम भी प्यारी सी सवारी, जिसमें बसी हैं मेरे यादों की छोटीसी फलवारी। अगस्त के महिने का वो एक दिन सुनहेरा था, रंग रंग में मेरे मानो जोश और जुनून था। दिल को मानो मिला ऐसा एक सुकून था, आखिर कॉलेज का वो मेरा पहला दिन था। ये मेरा मन मेरा इस नई डगर पे चलने की और बताव बड़ा था।

अपने जिवन के उस अगले पड़ाव को पाने को वो चार साल का जो सफर था मानो यादों का एक बड़ा सा महल था। शुरुवात के दिनों में टेन्शप मानो सर पे एक बड़ासा सा पत्थर था। पर बाद के दिनों में हर दिन मानो एक नया सफर था। अब मैं अपने दोस्तों के बारे में बताना चाहूंगा।

कोशिश कर

कोशिश कर, हल निकलेगा।
आज नहीं तो कल निकलेगा।
अर्जुन के तिर सा सध
मरुस्थल से भी जल निकलेगा।।
मेहनत कर पौधों को पानी दे,
बंजर जमीन से भी फल निकलेगा
ताकत जुटा, हिम्मत को आग दे,
फौलाद का भी बल निकलेगा।
जिन्दा रख दिल में उम्मीदों को,
गरल के समंदर से भी गंगाजल निकलेगा
कोशिश जारी रख कुछ कर गुजरने की
जो है आज थमा थमा सा, चल निकलेगा।
मुस्कुराना सिखना पड़ता है।
रोना तो जिंदगी पैदा होते ही सिखा देती है।

सुषमा शिंगणे

B. Pharm (final year)

दोस्ती

चुराते तो दिल है हम, वफा करके तो देखो
क्यों ऐसे इल्जाम लगाते हो
थोड़ा हम पर विश्वास करके तो देखो
बेचैन निगाहों को तुम तडपा के तो देखो
याद में होश गँवा के तो देखो, यु नजरे न मोड़ो हमसे
हमसे दोस्ती करके तो देखो।

शरद पवार

D. Pharm (First year)

पवन जाधव के डहाको से गुंजता था हर वो गलियान था। महेश मोळे की नॉनस्टॉप बातों से जगता था हॉस्टेल का हर एक किनारा था। पवन केंन्द्रे को दिन भर पढ़ता देख जगता देख दिल का हर एक सीतारा था।

कान में Earphone डाल चिटु जब यूँही चिल्लाता था, धकधक करके सांसे बस वही रुक जाती थी। संतोष की हर नौटंकी सर पर चढ़ कर के मढ़राती थी, और महेश और R.P की अनबन क्या टॉर्चर कर जाती थी।

HOD (शेळके सर) के खौफ से अपनी जान निकल जाती थी।

वो दिन सुनहरे लगते थे और वो रात सुहानी लगती थी। कॉलेज की उन दहलीज की हर रुह दिवानी लगती थी। आज दिन हफ्ता महिना यू देखो तो कई साल भी गुजर गये पर मेरे यारों की यारी आज भी मुझे याद है। अपने काबिलीयत पर भरोसा दिलाने वाले कुछ दोस्त मुझे याद हैं। मेरे गम में मेरे साथ मुस्कुराने वाले कुछ नमूने भी याद हैं।

विशाल वाघमारे

B. Pharm (final year)

समज

हार को जीत समजा,
जिंदगी को गित समजा।।
किताब के रट्टे से दूर,
सीख को तकदीर समजा

जिंदगी का नारा आसान है।
हर मुश्कील तुफान है।
अपना सर ढक कर अपने
लोगों को छत देना समजा।

साह्य है आपका साथ हमारे,
एक मौ के जैसा भटका न जाये
एक भी बच्चा इस सोच को
आपने अपना समजा।

अब तनहा नहीं कोई सफर में
सबने आपको अपना समझा
हार को जित समजा,
जिंदगी को गित समजा।।

अमीत टावरी

B. Pharm (final year)

समय

छु ले आसमान जमीन की तलाश ना कर
जी ले जिंदगी खुशी की तलाश ना कर
तकदीर बदल जाएगी खुद ही मेरे दोस्त
मुस्कुराना सीख ले वजह की तलाश ना कर
मशहूर होना मगर अभी मगरूर मत होना
छु लो कदम कामीयाबी के लेकिन कभी अपनों से दूर मत होना
जिंदगी में खूब मिल जायेगी दौलत और शोहरत पर
अपने ही आखिर अपने होते हैं ये बात कभी भूल मत जाना।

सुदाम विर

B. Pharm (final year)

“बुरा वक्त कभी बताकर नहीं आता मगर सीखाकर बहुत कुछ जाता है।”

उडान

होसला रख आगे बढ़ने का
मुश्किलो से लड़ने का
यही तो एक तरीका है,
उंची उडान भरनेका ।

लडखडा भी जाये गर
कदम तो गम ना कर
यही तो वक्त है तेरा
कुछ कर गुजरने का

भले ही राहो मे मिले
पत्थर तो मिलने दे
हिम्मत कर आगे बढ़
तेरे ही पास है हर हल

बस सब रख के देख
यही तो वक्त है
पत्थर के फुल बनने का
बस एक बार भरोसा
करले तु खुद पर

मजा तुझे भी आने लगेगा
फिर गिरते गिरते संभलने का
होंसला रख आगे बढ़ने का
मुश्किलो से लड़ने का

पवन जाधव

B. Pharm (final year)

जंग और नही

जंग तो आखिर जंग है
इधर है या उधर है।
ढेर है लाशो के, नजर पडे जिधर है,
मत मना जश्न, दुश्मन की मौत पे
वो भी तो इंसान है,
कर रहम उन मासुम रिश्तो पे
जुडे दुश्मन संग जिनके अरमान है
किसी की राखी, किसी का सिंदुर
आज पहुंचा शमशान है
देख के हालत अपनी दुनिया की
निली छत्री वाला परेशान है।

विशाल मेहेत्रे

B. Pharm (final year)

मोहब्बत

मोहब्बत भी तेरी थी
वो नफरत भी तेरी थी
वो अपनाने और ठुकराने
की अदा भी तेरी थी
मैं अपनी वफा का
इंसाफ किससे मांगता
वो शहर भी तेरा था
और वो अदालत भी तेरी थी॥

कोई आँखो से बात कर लेता है ।
कोई आँखो से
मुलाकात कर लेता ह
बहुत मुश्कील हो जाता है।
जवाब देना जब खामोश रह कर
सवाल कर लेता है।

गोपाल घोंगडे

B. Pharm (final year)

वतन

हमे अपनी देश की रक्षा है करनी
बलिदानी वतन है हमारा
मिट जायेगी इस मिट्टी मे
देश प्रेम कफन है हमारा ।

हर पल हर वक्त
जुबान पर लेते है
भगवान का नाम
शिवाजी महाराज जैसे महान
पुरुष को मेरा कोटी कोटी प्रणाम।

पहले हिंदुस्तान भकास था
आज अगर झकास है,
यह सब गांधीजीकी
करतुत का प्रकाश है।

गजानन मोहीते

B. Pharm (final year)

माँ

उपर जिसका अंतर नही
उसे आसमा कहते है।
जहाँ मे जिसका अंत नही
उसे माँ कहते है।

माँ भगवंतो को तुने जाना है।
तु मेरी पुजा है, मन्नत है मेरी।
तेरी ही कदमो मे जन्नत है मेरी।

वह कोनसा चित्र है।
जो यहाँ नही मिलता
सब कुछ मिलता है
यहा लेकीन माँ नही मिलती।

सिमा राठोड

D. Pharm (First year)

“अगर जिवन मे कुछ पाना है, तो तरीके बदलो ईरादे नही ।”

कडवा सच

मजबूती की झंकार थिरकती जिसके मन में,
स्वस्थ रुपी पेड़ पनपे उसके तन में,
पहनकर आलस का चोला जो आगे बढ़ता है।
दूसरो को देख विजय जो बस हात ही मलता है।
छोटासा है जिवन इसमें कुछ काम बड़ा तु करजा ।
पूजा से कही अधिक बड़ा है अच्छे कर्मों का दर्जा।

गणेश श्रीकीसन चांदने

D. Pharm (Second year)

पल

कभी पहली बार लिलहेश्र जाने में देर लगती थी।
आज अकेलेही दुनिया घूम लेते हैं।
पहले रीझी के लिए पढ़ते थे।
आज रीझप के लिए पढ़ते हैं...
कभी छोटीसी चोट लगने पर रोते थे।
आज दिल टूटने पर भी संभल जाते हैं।
कभी माँ पापा कि हर बात सच्ची लगती थी,
आज उन्हीको हर पल झूठ बोलते हैं।
पहले लडना मनाना तो रोज का काम था।
आज एक बार जुदा हुए तो रिश्ते खो जाते हैं।
सच में जिंदगी ने बहुत कुछ सिखा दिया
जाने कब हमको इतना बड़ा बना दिया।

निकीता दिपक दयावणे

D. Pharm (Second year)

मुस्कुराहट

उदास होने के लिए उम्र पडी है।
नजर उठाओ सामने जिंदगी खडी है।
अपनी हसी को होटो से ना जाने देना,
क्योंकी आपके मुस्कुराहट के पिछे
दुनिया पडी है।

दिक्षा विजय गुप्ता

D. Pharm (First year)

सुविचार....

“जो आसानी से मिले वो है धोखा,
जो मुश्किल से मिले वो है इज्जत,
जो दिल से मिले वो है प्यार,
और जो नसीब से मिले वो है दोस्त”

“उतार-चढ़ाव जीवन का हिस्सा है, न तो जीतने पर खुद को
अपराजय समझीये, और न हारनेपर अपनी क्षमता पर संदेह किजीए
अपनी क्षमता भी जानिए और अपनी सीमा भी ।
कई बार हार इसलिए जरूरी होता है, ताकी हमें यह पता चल सके
कि हमने कौन-कौन सी गलतफहमीयाँ पाली थी ।
हार जाईये लेकिन हार मत मानिए ।”

“एक पेड़ से लाखों माचिस की तिलीया बनती है,
लेकिन एक तीली लाखों पेड़ जला देती है,
इसी प्रकार एक नकारात्मक विचार या शक
आपके हजारों सपनों को जला सकती है ।”

“इस दुनिया में असंभव कुछ भी नहीं
हम वो सब कर सकते हैं, जो हम सोच सकते हैं,
और हम वो सब सोच सकते हैं,
जो आज तक हमने सोचा ही नहीं ।”

“जीवन मिलना भाग्य कि बात है ।
मृत्यु होना समय की बात है ।
पर मृत्यु के बाद भी लोगो के दिलो में जीवित रहना,
ये कर्मों की बात है ।”

“मैदान में हरा हुआ ईसान फिर से जीत सकता है ।
लेकिन मन से हारा हुआ ईसान कभी नहीं जीत सकता”

“इस संसार में सबसे बडी संपत्ती बुद्धी
सबसे अच्छा हथियार धैर्य
सबसे अच्छी सुरक्षा विश्वास
सबसे बढीया दवा हँसी
और आश्चर्य की बात कि ये सब निशुल्क है ।”

शामल अरुण काले

D. Pharm (First year)

“ज्ञान अतित की व्याख्या करने के लिए नहीं बलकी, भविष्यका निर्माण करने के लिए होता है ।”

सात नामी कंपनियों के नाम पर बना रहे नकली दवाएं जरा संभलकर खाएं ये दवाईयां।

देश की सात प्रमुख कंपनियों के नाम इस्तेमाल कर नकली दवाई बनाने का खुलासा हुआ है। सुनिल शर्मा, सोलन। देश की सात प्रमुख कंपनियों के नाम इस्तेमाल कर नकली दवाई बनाने का खुलासा हुआ है। यह मामला केंद्रीय दवा मानक नियंत्रण संघठन (सी डी एस सी ओ) के पास पहुंचा है। ये दवाएं राजस्थान के अलवर जिले के भिवाडी में बनाई जा रही थी।

दिल्ली पुलिस की क्राईम ब्रांच (इंटर स्टेट सेल) और दवा नियंत्रक संगठन की टीम ने इस मामले को पकड़ा है, जिसमें हिमाचल और सिक्किम की कंपनियों के नाम का इस्तेमाल किया जा रहा था। मामले के उजागर होने बाद देशभर में दवा नियंत्रकों व इंस्पेक्टरों ने मेडिकल स्टोर्स पर दबिश देशा शुरू कर दी। एसिडीटी, दिल के रोग, पेट की बीमारियां, यु टी आय इंफेक्शन की दवाओं को भिवाडी में एक कॉपलेक्स में कुछ लोग नामी फार्मा कंपनियों के नाम से तैयार कर रहे थे। और उन्हें बाजार में भेजा जा रहा था। राज्य दवा नियंत्रक हिमाचल प्रदेश नवनीत मारवाह ने बताया कि प्रदेश के सभी जिलों में इस संबंध में अलर्ट को जारी किया गया है। इन कंपनियों के अलर्ट के जारी किया गया है।

इन कंपनियों के नाम हो रहा था इस्तेमाल

दवा का नाम, कंपनी, बैच नंबर

सन फार्मा लैब - (सोमप्रेज डी ४०)

एरीस्टो फार्मा - (P-tab, DSR tablet)

एलकेम लैब - Pan 40 Pah D

एलकेम लैब - Clavam 625

एलकेम लैब - Taxim 0-200

सन फार्मा - Steamital MD

पवन जाधव

B. Pharm (final year)

हुए उसपर कई अत्याचार
एक नहीं पर कई बार,
फिर भी दिया उसने सबको प्यार
नारी है वो।

करे वह सभी से प्रेम बेहद
बोली ऐसी जैसे मीठी शहद
प्यार की स्याही से
मिट्टा दे वो सारी सरहद
नारी है वो।

न भूले वो कभी अपनी जिम्मेदारी,
लगती है वो सबको प्यारी
वो दुर्गा है जो दृष्टो पर पड़ जाये भारी,
वो होती है नारी,
नारी है वो।

भाग्यश्री शिंगणे

D. Pharm (Second year)

प्यारा परिवार

मेरा है प्यारा परिवार,
सभी करते एक दुसरे से प्यार
परिवार की है बात निराली
जो जग में है सबसे प्यारी।

परिवार ही है
मुस्कुराहट की वजह
परिवार के बिना
सारा जग ही बेवजह।

परिवार में है माता पिता,
भाई बहन और दादा दादी
और भी है कई रिश्ते?
जो हमारे दिल में बसते

परिवार में ही मिलता है,
संस्कृति और संस्कार।
जिसके बिना हमारा जिवन,
हो जाता बेकार।

परिवार ही है वो प्रथम,
जो देता हमें ज्ञान।
और हमारे जीवन को
देता एक आयाम।

सभी समाजों का केंद्र,
परिवार ही होता है।
जहाँ प्रेम बरसता हो,
प्यार का एहसास होता है।

जो अपनों के साथ
मजबूती से खड़ा रहे,
वही होता है परिवार.

कृणाल बिसांठे

B. Pharm (second year)

“सफलता कभी भी पक्की नहीं और असफलता कभी भी अंतिम नहीं,
इसीलिए लगातार प्रयास करते रहो।”

हौसला

राह अगर आसान ही होती, तो मंजिल पाना आसान नहीं होता।
अगर दुनिया जीतने की ही पड़ गई हो आदत, तो वो
इंसान नहीं होता। अगर सब हार के ही बैठ जाते, तो एक चाय
की दुकानवाला गुजरात का आलाकमान नहीं होता।
जमाना तो बदलता रहा और बदलता रहेगा।
अगर ठान लीया तुने तो कुछ नामुनकीन नहीं,
जो तु चाहे वो करेगा। अगर दुसरो के किस्सो को मत सुन,
खुश तो तब हो जब तेरा किस्सा बनेगा।
भूल जा बीती बातें, कम से कम अब तों जाग
अपनी अदभुत प्रतिमा को दिखाकर, मनवा अपनी साख।
मत सोच की लंबी दुरी का घोड़ा नहीं तुं, आखरी दम तक भाग।
कुछ छोटे तालाबो के बीच में समंदर बन के देखा।
अपने विचारो से अंधकार दूर कर इस दुनिया को कुछ सिखा।
भुत सितारे हैं बस नभ में पुर्णिमा के चाँद सी चांदनी कर
इस गगन को तू चमका।

भाग्यश्री शिंगणे

D. Pharm (Second year)

जिवन चलने का नाम

गिर गिर के संभलने का नाम जिंदगी
ठोकरे से लेते रहो पैगाम तमाम जिंदगी
हमसफर बिन कटती नहीं आसान जिंदगी
भटकते रहे लिए यही अरमान तमाम जिंदगी
हम नांदा करते रहे उम्मीद प्यार की उनसे
खडी करते रहे नफरते दिवार तमाम जिंदगी
अपने लिए नहीं, दुसरो के लिए जिना नाम जिंदगी
हसते हसते आंसु पीना तमाम जिंदगी
कई तडपे उम्र भर कईयो के लीये मजा जिंदगी
हर दर्द को समझिए खुदा की रजा जिंदगी
पाये हम कर्मों का फल नहीं दे दर्द बेवजाह जिंदगी
किसी के लिए सवाल कीसी के लिए जवाब जिंदगी
कुछ पुरे कुछ अधुरे ख्वाब जिंदगी
न वाहेगुरु न ईशु न रहीम और राम जिंदगी
हैं फरीश्ता वो आए जिसका इंसानियत के काम जिंदगी
कमजोरियो के खुबियो में बदलने का नाम जिंदगी
रुकना है मौत, चलते तमाम जिंदगी

ऋषीकेश चोपडे

B. Pharm (Second year)

गुलामी को सलामी

नया जमाना है नई पिढी का
पसंदिदा स्टाईल यारो।
एक हाथ के जाम दुजे हात में सिग्रेट,
कानों पे लगा मोबाईल यारो
पश्चिमी समंदर के डुबे सारे,
हात से छुटा साहिल यारो
नित बढ़ रही अपराधो की गिनती
और एड्स की फाईल यारो।
राह चलती हसिनाओ पर छीटकाशी
मारे बेखौफ लाईन यारो
नशे का रंग बड़ा गहरा,
देसी बोटलो में भरी अंग्रेजी वाईन यारो।
करके सारी अपनी बोलिया एक तरफ,
अंग्रेजी में साईन यारो
छाती फुला बोलो गिटपिट अंग्रेजी,
कहे कल्चर बड़ा फाईन यारो
रो रही शहिदो की टोली कहे लगे ना भारत माईन यारो
पश्चिम की और दौड़ सभी की,
कैसे करेगा इंडिया शाईन यारो ?

शुभम बकाल

B. Pharm (Second year)

वाह रे इंसान

लाश को हात लगाता है तो नहाता है।
पर बेजुबान जीव को मार के खाता है
छोड़ देते हो भोजन जिसमें एक बाल है।
फिर क्यों खाते हो अंडा जिसमें एक माँ का लाल है।
एक पत्थर सिर्फ एक बार मंदीर जाता है
और भगवान बन जाता है।
इंसान हर रोज मंदीर जाता है।
फिर भी पत्थर बन जाता है।
एक औरत बेटे को जनम देने के लिए
अपनी सुंदरता त्याग देती है
और वही बेटा एक सुंदर बिवी के लिए
अपनी माँ को त्याग देता है।
जिवन के हर जगह हम जित चाहते हैं।
सिर्फ फुल वाले की दुकान ऐसी जगह है।
जहां हम कहते हैं की हार चाहीए
क्योंकि हम भगवान से जित नहीं सकते।

पुजा इंगळे

B. Pharm (Second year)

“खुद को कमजोर समझना सबसे बड़ा पाप है।”

शिक्षक

शिक्षक मे दो गुण निहीत होते है
 एक जो आपको डरा कर नियमो
 मे बाँधकर एक सटीक इंसान बनाते है।
 और दुसरा जो आपको
 खुले आसमां मे छोडकर आपको
 मार्ग प्रशस्त करते जाते है।
 जन्म दाता से ज्यादा महत्व शिक्षक
 का होता है क्यु की ज्ञान ही व्यक्ती
 को इंसान बनाता है जिने योग्य जिवन देता है।
 एक शिक्षक किताब ज्ञान देता है,
 एक आपको विस्तार समझाता है
 एक स्वयं कार्य करके दिखाता है
 और एक आपको रास्ता दिखाकर आपको
 उस पर चलने के लिए छोड देता है
 ताकी आप अपना स्वातंत्र्य व्यक्तित्व बना सके।
 यह अंतिम गुण वाला शिक्षक सदैव
 आपके भीतर प्रेरणा के रूप के रहता है
 जो हर परीस्थिती मे आपको संभालता है
 आपको प्रोस्ताहित करता है।

 ग्यानेश फरकाळे

B. Pharm (Third year)

परिवार

अपनेपन की बगिया है
 खुशहाली का व्दार
 जीवन भर की पुंजी है
 एक सुखी परिवार।

दादा दादी की बातो मे
 है जीवन का सार
 भाई बहन का रिश्ता है
 रिश्तो का आधार

नाजुक डोरी रिश्तो की
 मांगे बस थोडा सा प्यार
 अहम छोड कर गर झुक जाए
 बना रहेगा घर संसार

माँ की ममता मे बसता है
 बच्चो का संसार
 जीवन का रस्ता दिखलाए
 बापु की फटकार।

घर की लक्ष्मी बनकर पत्नी
 देती है घर को आकार
 बहु जहा बन जाए बेटी
 होता स्वर्ग वहा साकार।

टुटेगा हर सपना अपना
 अगर बिखरता है परिवार
 साथ अगर हो अपनो का तो
 होगा खुशीयो का अम्बर

 नयन देवचे

B. Pharm (Second year)

बस एक कदम और

बस एक कदम और इस बार किनारा होगा
 बस एक नजर और इस बार इशारा होगा।
 अम्बर के निचे उस बदली के पिछे
 कोई तो किरण होगी.

एक अन्धकार से लडने को कोई तो किरण होगी
 बस एक कदम और इस बार उजाला होगा
 बस एक कदम और इस बार किनारा होगा
 जो लक्ष्य को भेदे वो कही तो तिर होगा
 इस तपती भुमी वो कही तो तिर होगा
 बस एक कदम और इस बार किनारा होगा
 बस एक प्रयास और अब लक्ष्य हमारा होगा
 जो मंजिल तक पहुंचे वो कोई राह होंगी
 अपने मन को टटोलो कोई तो चाह होगी
 तो मंजिल तक पहुंचे वो कदम हमारा होगा
 बस एक कदम और इस बार किनारा होगा
 बस एक नजर और इस बार इशारा होगा।

 निलेश तोंडे

B. Pharm (Third year)

क्या चाहे बेटीयाँ

बेटीयाँ आज आगे बटे से मैल लाना,
 तुम भर दोगी खशियोसे दामन
 कभी ना आसु बहाना तुम
 देवियों के ओ पुजारी-पुजारीनो संदेसा

क्योकी होती है जब
 जन्म से पहले मौत की तयारी
 तो बडी उदास हो जाती है बेटियाँ
 बहाये जाते जहा आसु जिनके जन्म पर
 वही माँ बाप को हसाती है बेटियाँ

कभी कल्पना कभी टेरेसा कभी इंदीरा
 कभी अमृता सुनिता बनके दिखाती है बेटियाँ
 चाहे आप तो क्या नही कर सकती है बेटियाँ
 आंचल आपका खुशीओ से भर सकती है बेटियाँ

मेरा ये फैलाना तुम
 किरण बेदी जैसी बनू किरण मैं
 उस जैसा दमकाना तुम नई कली के
 स्वागत मे पलके दिल बिछाना तुम

छोटा सा होता है उम्मीदो का
 आसमा थोडे मे खुश हो जाती है बेटियाँ
 लाई जाती है शिक्षा के साये तले तो
 सुनहरी धुप बन मुस्काती है बेटियाँ

 प्रणाली वानेरे

B. Pharm (final year)

“सत्य वह दौलत है, जिसे पहले खर्च करो और जिंदगी भर आनंद ऊठाओ । ”

सामने आया GST का बड़ा साइड इफेक्ट, दूसरो को फायदा अपनी को नुकसान

एक जुलाई से लागू होने जा रहे जीएसटी बिल का बहुत बड़ा साइड इफेक्ट सामने आया है। इससे जहां अपनो को नुकसान होगा, वहां दूसरो को फायदा होगा। व्यापारियों की माने तो जीएसटी लागू होने के बाद चाइना व दुसरे देशो से आने वाला माल पहले की अपेक्षा सस्ता हो जाएगा। जबकी यहां का माल महंगा हो जाएगा। ऐसे में व्यापारी व उद्योगपति अपने ही देश में हार जाएंगे। व्यापारियों के अनुसार चाइना का कोई भी एक हजार रुपये में आने वाला माल आठ सौ रुपये में मिलेगा, जबकि यहां का पहले एक हजार रुपये में आने वाला माल १२५० रुपये हो जाएगा।

दरअसल, औद्योगिक नगरी पानीपत का उद्योगपति और व्यापारी जीएसटी के विरोध में उतर आया और सरकार को २५ जून तक का समय दिया है। छोटे उद्यमियों ने इसका सरलीकरण न होने पर २५ के बाद अनिश्चितकालीन हड़ताल पर जाने की चेतावनी दी। पानीपत बंद के आवाहन पर शहर की टेक्सटाइल अद्योग व बाजार पूरी तरह से बंद रहा।

व्यापारी युनियनो ने करीब ४० व्यापारी व औद्योगिक एसोसिएशन के साथ करीब ३० हजार फैक्ट्री व करीब १५ सौ दुकाने बंद होने का दावा किया गया। एक दिन ही हड़ताल के चलते करीब एक हजार करोड़ का व्यापार प्रभावित होने की बात कही है। व्यापारियों ने लघु सचिवालय पहुंचकर सिटीएम के मार्फत मुख्यमंत्री को ज्ञापन सौंपा। सरकार ने मेक इन इंडिया का नारा दिया था और उद्यमियों को सरकार से बहुत उम्मीद थी। अब जीएसटी लागू होते ही व्यापार ठप हो जाएगा। उद्यमियों को अपने उद्योग धंधे बंद ही रखने पड़ेंगे। सरकार को विदेशी व्यापार को बढ़ावा देने की बजाय अपने व्यापार को बढ़ाना चाहिए।

GST गुड्स एंड सर्विसेज टैक्स या वस्तु एवं सेवा कर।

भारत में १ जुलाई २०१७ से लागू एक महत्वपूर्ण अप्रत्यक्ष का व्यवस्था है जिसे सरकार व कई अर्थशास्त्रियों द्वारा इसे स्वतंत्रता के पश्चात सबसे बड़ा आर्थिक सुधार बताया है। इससे केन्द्र एवम विभिन्न राज्य सरकारों द्वारा भिन्न भिन्न दरों पर लगाए जा रहे विभिन्न करों को हटाकर पुरे देश के लिए एक ही अप्रत्यक्ष कर प्रणाली लागू की जाएगी जिससे भारत को एकीकृत साझा बाजार बनाने में मदद मिलेगी। भारतीय संविधान में इस कर व्यवस्था को लागू करने के लिए संशोधन किया गया है। १ जुलाई २०१७ से पूर्व किसी भी सामान पर केंद्र एवं राज्य सरकार के द्वारा कई तरह के अलग अलग कर लगाती है लेकिन जीएसटी आने से सभी तरह के सामानों पर एक जैसा ही कर लगाया जायेगा पूर्व में किसी भी सामान पर ३०% से ३५% तक कर देना पड़ता था कुछ चीजों पर तो प्रत्यक्ष अप्रत्यक्ष रूप से लगाया जाने वाला कर ५०% से ज्यादा होता था जीएसटी आने के बाद यह कर अधिकतम २८ प्रतिशत हो जाएगा जिसमें कोई भी अप्रत्यक्ष कर नहीं होगा जीएसटी भारत की अर्थव्यवस्था को एक

देश एक कर वाली अर्थव्यवस्था बना देगी। फिलहाल भारतवासी १७ अलग अलग तरह के का चुकाते हैं जबकी जीएसटी लागू होने के बाद केवल एक ही तरह का कर दिया जाएगा इसके लागू होते ही एक्साइज ड्युटी, सर्विस टैक्स, वैट, मनोरंजन कर, लग्जरी कर जैसे बहुत सारे कर खत्म हो जाएंगे।

जीएसटी लागू होने के बाद किसी भी सामान और सेवा पर कर वहां लगेगा जहां वह बीकेगा। जीएसटी अलग अलग स्तर पर लगने वाले एक्साइज ड्युटी, एडीशनल एक्साइज ड्युटी, सेंट्रल सेल्स टैक्स, वैट, लग्जरी टैक्स, सर्विस कर इत्यादी की जगह अब केवल जीएसटी लगेगा। जीएसटी परिषद ने ६६ तरह के प्रोडक्ट्स पर टैक्स की दरें घटाई हैं। भारत में संचालित जीएसटी टैक्स दर के अंतरराष्ट्रीय स्तर पर भारत सहीत केवल ५ देशों में चार गैर स्तरीय स्लैब हैं।

✍ महेश मोळे

B. Pharm (final year)

बेटियाँ

बोए जात हैं बेटे
पर उग जाती हैं बेटियाँ
खाद पानी बेटों को
पर लहराती हैं बेटियाँ

ढकेलते हैं बेटे
पर संभालती हैं बेटियाँ
आप मानो या ना मानो
पर बहुत अच्छी होती हैं बेटियाँ।

एवरेस्ट को देख ते हैं बेटे
पर चढ़ जाती हैं बेटियाँ
रुलाते हैं ये बेटे
पर रोती हैं बेटियाँ

✍ पुनम गोरे

D. Pharm (Second year)

“सफलता की तैयारी न करना, असफलता के लिए तैयारी करने समान है।”

शिक्षक

जीवन मे जो राह दिखए।
सही तरह से चलना सिखाए।
माता-पिता से पहले आता,
जीवन मे सदा आदर पाता।
सबको मान प्रतिष्ठा जिससे
सीखो कर्तव्यनिष्ठा जिससे
कभी रही न दुर मै जिससे,
वह मेरा पथदर्शक है जो।
मेरे मन को भाता,
वह मेरा शिक्षक कहलाता।
कभी है शांत, कभी है धीर
स्वभाव मे सदा गंभीर
मन मे दबी रहे ये इच्छा,
काश मै उस जैसी बन पाती,
जो मेरा शिक्षक कहलाता।
आदर्शों की मिसाल बनकर
बाल जिवन संवारता शिक्षक
सदाबहार फुल सा खिलकर
महकता और महकाता शिक्षक
जिते नये प्रेरक आयम लेकर
हर पल भव्य बनाता शिक्षक।
शिक्षक और सडक दोनो एक जैसे होते है।
खुद जहाँ है वही पर रहते है।
मगर दुसरो को उनकी मंजील
तक पहुंचा ही देते है।

शामल अरुण काळे

D. Pharm (First year)

“बड़े काम करने के लिए आत्मविश्वास पहली अनिवार्यता है।”

Scientific

EDITORIAL

It gives us an immense pleasure to present scientific section in spandan-2019. Our mission with the aim to develop communication writing and presentation Skill among the students and also to provide platform to teachers to present their ideas, research work and technical papers in it. What is common label about this magazine is that it's quality in the sense of research article from student as well as teachers. This magazine promoted students in respect as development of research and technology.

Before we conclude on behalf of entire magazine team, we would like to thank all teaching and non-teaching staff along with all students for their full co-operation and support.

EDITOR

Shital Amale
D. Pharm (Second year)

Mayur V. Rathi
B. Pharm (Final year)

INDEX

Sr.	Title	Name	Page
1	Artificial Intelligence an Emerging Trend and Tool In the Field of Pharmacy	Mayuri Ghanshym Chavan	1
2	Tinospora Cordifolia :- One Plant, Many Roles	Pratiksha Subhash Phuse	2
3	Robotics In Diagnostic	Aditi Ganesh Waghmare	3
4	Formulation of Herbal Soaps With Improved Cleansing And Antimicrobial Activity	Aditi Ganesh Waghmare	3
5	Wearable Technology In Pharmacy	Kiran Sunil Kalwaghe	4
6	Nipah Virus (Niv)	Shital Kashinath Aamle	5
7	Generic Vs Branded Drugs	Archana T. Sonune	6
8	Homemade remedies	Maya Patil	6
9	Intresting Facts about Human Body	Akash G. Shinde	6
10	Why Online Medicines	A. Tawari, G. Farkale	7
12	Investigation, Development And Evaluation of wound Spray from Tridaxprocumbens Linn	Ambore S.M., Pawar A.A. Ghadge K. A, Karhad K. C.	8
13	Effect of Indian Classical Raga on BP and Diabetes- A study	Pt. Dr. Parag Choudhari Mr. Gajanan Sonwane	11
14	Gluten Intolernace		15

Artificial Intelligence an Emerging Trends and tools in the field of Pharmacy

Abstract : Artificial intelligence (AI) is the science of making machine to do things that would require Intelligence if done by man. AI in healthcare technology “uses algorithms and software to approximate human cognition in the analysis of complex medical data” The primary aim of health related AI applications is to analyze relationships between prevention or treatment technique and patient outcomes. AI programs have been developed for drugs development, personalized medicine, and patient monitoring and care. AI can strongly influence and shift pharmacists focus from the dispensing of medication towards providing a broader range of patient care services. AI can help people to get the most from their medicines and keep them healthier. AI provide pharmacy an opportunity for more collaboration across many different entities serving the same patient easily and in no time.

Introduction:

One of the key features that distinguish humans from everything else in the world is intelligence. This ability to understand apply knowledge and improve skill has played a significant role in our evolution. “*Artificial intelligence is the science of making machine do things that would require intelligence if done by man*” thus AI is an area of computer science that emphasizes the creation of Intelligence machine which works and reacts like human. Some of the computers with artificial intelligence are designed for speech recognition, learning, reasoning perception, planning and problem solving.

Artificial intelligence has made a huge impact on the life of humans. It has changed lifestyle, working environment methods of research and many more.

AI in pharmacy:

Pharmaceutical industry is always at forefront in utilizing technology advancement to accelerate innovation. Pharmaceutical industry is one of the few top fields which can benefit the most of emergence of artificial intelligence since its direct impact of augmenting health and healthcare system.

Artificial Intelligence can be of real help in analyzing the data and the presenting result that would help out in decision making solving human effort time

and money does helping to save lives and improve quality of life of patients.

AI application in pharmacy:

1) Drug repositioning:

Apart from investigation of new chemical entity AI can identify the best exciting molecules to re initiate a project with repurposing a known drug or combination. Thus old drug can be tested for treating different related or unrelated conditions based on its mechanism of action, targets and genomics proteomics fingerprint. etc.

2) Clinical trial research:

AI can be used by applying predictive analysis to identify candidate on the trial based on data obtained through social media and doctor's visit

3) Failure analysis:

Many years are lost and billions of Rupees are wasted in failure of drug product. AI can be a handy tool in detecting why did a particular class of inhibitors fail in drugs development cycle and even can help in improving success rate.

4) Improving speed and accuracy of industrial output:

AI can lead for automation in pharmaceutical production there by reducing errors.

AI and wearable Technology

In particular, there has been a proliferation of wearable's in healthcare science from consumer gadgets. Wearable devices are meant to be wear or keep in touch with body to monitor specialized body treatments for monitoring and correlating with health conditions. AI is bringing revolution in wearable technology in health and medical sciences.

1. There is a wide array of types of wearable Technology and wearable data may be the future
2. There is significant data from wearable generated and monitor continuously.
3. Data from variables can be used in clinical trials.
4. Patients in ICU and even at home can be monitored effectively and continuously using AI based wearable technology.

Examples of AI and wearable:

1) The bio patch:

Typically patient are being checked on every 4 - 8 hours, which is not always ideal for the amount of attention each patient needs. The bio patch alerts

nurse via smartphones giving them the ability to be more efficient in prioritizing patient.

2) Google glass:

Doctors, especially surgeons, have been quick to adopt wearable such as Google Glass which stores on images of x-rays, ECG, EEG and CT scan etc. which are very useful during critical surgery improving success by many fold.

3) Google Alexa and Amazon assistant:

Helps to give primary opinions about health to common people preventing serious health complications even in emergency.

4) FITBIT:

All day activities tracking-track your steps, distances, calories burned, active minutes, hourly activity and stationary time with reminders to move auto sleep tracking, smart track auto exercise reorganization.

Mayuri Ghanshyam Chavan

B Pharm 2nd year

Tinospora Cordifolia

Introduction:

Tinospora Cordifolia commonly named as “Guduchi”, belonging to family Menispermaceae is a genetically diverse large, deciduous climbing Scrub with greenish yellow typical flower, found at Higher altitude.

- *Tinospora Cordifolia*, which is known commonly as heart leaved moonseed.

- A variety of active components derived from the plant like alkaloids, steroids, diterphenoids, lactones, aliphatics, and glycoside biological role are reported in scientific literature in animal and human.

Abstract

Natural products with medicinal value are gradually gaining importance in clinical research due to their well-known property of no side effect as compared to synthetic drugs.

Tinospora Cordifolia commonly known as “Guduchi” is known for its immense application in the traditional medication in Ayurvedic literature.

Recently the discovery of active components from the plant and their biological function in Disease Control has led to active interest in plants across the globe.

Our present study in this review encompasses i) The Genetic diversity of the plant.

ii) Active components isolated from the plant and their biological role in disease targeting.

The future scope of the review remains in

exploiting the biochemical and Singaling Pathways affected by the compounds isolated from *Tinospora* so as to enable new and effective formulation in disease eradication.

The present study aimed at in-vitro evolution of anthelmintic activity of aqueous and ethanolic extract of stem of *Tinospora Cordifolia* risenia Foetida of four different concentrations (10, 25, 50 and 100) Mg/ml respectively.

Biological roles:

Myriad of biologically active components including alkaloids, diterpenoids, lactons, glycosides, steroids, sesquiterpenoid, phenolics, aliphatic compounds have been isolated from different parts of the plant. These compounds have been reported to have different biological roles in disease conditions does enabling potential application in clinical research.

Immunomodulatory property

The immunomodulatory property of *Tinospora Cordifolia* is well documented active compounds 11 hydroxymustakone N-Methyl-2-pyrrolidone, N-formylannoain, Cordifolioside, A maqnoflorine, tinocordiside and syrine.

-Has been reported to have potential immunomodulatory and cytotoxic effect.

-They have been reported to function by booshing thephagocytic activity of macrophages production of reactive oxygen species (ROS) in human neutrophils cell.

-Enhancement in nitric oxide production by stimulation of splenocytes and anti-tumor effect.

Anti-diabetic property:

The stem of *Tinospora cordifolia* is widely used in the therapy of diabetes by regulating the blood glucose in traditional folk medicine of India.

It has been reported it mediate its anti-diabetic potential through mitigating oxidative stress (OS) promoting insulin secretion and also by inhibiting gluconeogenesis.

Anti-toxic effects:

Tinospora cordifolia extracts have been reported to scavenge free radicals generated during afatoticosis. It exhibited protective effect by lowering thiobarbituric acid reactive substances level (TBARS).

Tinospora cordifolia treatment indicating the role of thinospora cordifolia in overcoming up-induced toxicities in cancer treatment.

Anti-arthritic and anti-osteoporotic effects:

Single or synergistic formulations of *Tinospora Cordifolia* has been used in rheumatoid arthritis treatment in traditional medicine. *Tinospora Cordifolia* have been reported to affect the proliferation, differentiation and mineralization of bone matrix on osteoblast model system in vitro hence find potential application as an anti-osteoporotic agent.

Antimicrobial Activity:

The methanol extract of *Tinospora Cordifolia* have been reported potential against microbial infections. Anti-bacterial activity of *Tinospora cordifolia* extract has been assayed against *Escherichia coli*, *Staphylococcus aureus*, *Klebsiella pneumonia* (Gram Positive Bacteria).

- In mice models, TCE has been reported to functions in bacterial clearance and improved phagocytic and intracellular bactericidal capacities of neutrophils.

Biological sources:

The plant occurs throughout tropical regions in India extending from Kumaon to Assam and Myanmar, Bihar, Kokan to Sri Lanka.

- It is a strange climber which grows over the highest trees in the forests and throughout aerial roots.

Pharmacognosy:

- 1) Stems:- fleshy
- 2) Roots:- long thread like, aerial
- 3) leaves:- cordate (heart shaped)
- 4) Flowers:- Bloom during summer
- 5) Fruits:- Pea shaped, fleshy
- 6) Parts used:- Stem, Fruits

Pratiksha Phuse

B.Pharm 2nd year

Robotics in diagnosis

Abstract:

An analysis is presented of the role of Robotics technology in the examination of patient. Materials from the bedside for reporting of results each phase of laboratory workflow from sample preparation to analysis to data review and reporting of result in defected.

The utility factors for robotics in medical laboratory such as reduction of environment hazard, standardization of the technique, standardized turnaround time, and analytic readiness are evaluated. Negative factors including lack of capital for outlet unimportance of response time and limited biomechanical capabilities are discussed.

The qualities of robotic machinery useful in the medical lab included different reaction to the biological hazards of the laboratory a less fatigable disposition when recorded with repetitive movement.

Utility of difference in special sense device present in the robot, difference in speed of manipulation present in robotics instrument, the ability to carry an activity on time, and standardized reaction to the laboratory situation when confronted with the specimens of various timeliness.

Aditi G. Waghmare

B.Pharm 2nd year

Formulation of Herbal soap with improved cleansing and antimicrobial activity

Abstract–

Most of infectious diseases are caused by inappropriate and incomplete cleaning of hands and body. If washed also the soap used should be not only effective for cleaning but also provide attractive packaging and fragrance. Soaps available in market are very costly and contains lot of chemicals. In present study and attempt was made to formulate soap using different oils in combination and using completely herbal ingredients for antimicrobial, fragrance, foaming and cleansing property. Various oil like Orachis oil, palm oil, coconut oil, olive oil, etc. were used for formulating soap of different properties. Natural oils and ingredients were used for foaming and antimicrobial agents which were economical and effective making formulated soap affordable.

Aditi G. Waghmare

B.Pharm 2nd year

Wearable Technology In Pharmacy

A edition of future tech Vision opportunity engine (TOE) covers the impact of Wearable Technology on the Pharmaceutical industry.

- Wearables are wireless, Sensor, integrated devices worn on the body physical functions and alert users when abnormal parameter levels or fluctuations occurs.

- Wearable technology in the pharmaceutical industry are for a variety of applications such as improving drug research and development, streamlining drug researches and development, streamlining clinical trials, active drug delivery and patient engagement.

- The health and Wellness cluster tracks development in a myriade of areas including regenerative medicine and smart healthcare.

With wearable technology, learning more about itself has not only become high tech but also real time. From devices and apps that help you track heart rate and food consumption details to qadgets that monitor your mood and even surrounding air, the “quantified self ” is a reality for the everyday person.

The developmetn of maniatuure sensors that can be unobtrusively attached to the body or can be part of clothing items, such as sensing elements embedded in the fabric of garments, have opened countless possibilities of monitoring patients in the field over extended periods of time. This is of physical porticular relevance to the practice of physical medicine and rehabilitation.

Wearable technology addresses a major question in the management of patient undergoing rehabilitation i.e.have clinical interventions a significant impact on the real life of patient.

Wearable technology allows clincians to gather data where it matters the most to answer this question.

i.e. the home and community setting direct observations concerning the impact of clinical interventions mobility level of independence, and quality of wearable systems.

Some of the most intersting applications of wearable technology will come from the fusion of technology is commonly used in –

Health care, Policy and security,

Drug and medicine, Car industries,

Personal trainer, Outdoor pursuits Navigations.

Wearable technology to improve education and patient outcomes in a cardiology fellowship

program a feasibility study. Graduate medical education is a balance between providing optimal patient care while ensuring the trainees develop independent medical decision making skills as well as the ability to manage serious medial conditions.

Research have focused on main areas of work to develop tools of clinical interest :-

1) The design and implementation of sensors that are minimally obtrusive and reliably record movement or physiological signals.

2) The development of systems that unobtrusively gather data from multiple wearable sensors and deliver this information to clinicians in the way that is most appropriate for each application.

3) The design and implementation of algorithms to extract clinically relevant information from data recorded using wearable technology.

4) Utilization of this data to determine diagnostic relationship of physiological parameter and disease.

5) Environment of housing technology and individualization of therapy based on unmated data.

The wearable technology is shifting the paradigm on how doctors obtain patient's information. This influx of wearable devices stresses a more passive approach to acquiring patient data a possibility that is apparent with activity trackers like Fibit and Jawbone. But are fitness trackers available today useful in health care. From a purely holistic standpoint, these warable computers may motivate patients to be active, on other hand the technology remains far from perfect.

Science Behind Wearable Technology:-

You know that if you fire up a fitness app on your phone that its designed to track how far you've run. And that some apps will track the number of pushups you do and that Fit Bit is supposed to track the number of steps you've taken between breakfast and lunch, and the smart watch prompts you to stand when you've been on your ass too long.

Kiran Kalwaghe

B.Pharm 2nd year

Nipah virus (Niv)

Introduction

Nipah virus infection is a newly emerging zoonotic disease that causes severe disease in both animals and humans. Incubation period :- 3 to 14 days

- Causing agent :- Nipah virus (Niv)

Nipah virus is a zoonotic paramyxoviridae that is able to infect and causes disease in human.

It lacks neuraminidase activity.

Family:- Paramyxoviridae

Genus:- Henipavirus

Biosafety level 4 pathogens

History

Nipah and Hendra virus from the genus Henipavirus were recognized in the year 1990 in disease outbreaks in Australia.

Epidemiology

In 1998 - 99 the Nipah virus, caused an epidemic of severe encephalitis amongst Malaysian pig farmers.

Mode of infection :- direct contact with pig secretion.

Intermediate host :- Pigs

Mortality rate :- 30%

Antibodies to the Hendra Virus are present in 76% of cases.

In Bangladesh in 2004, human become infected with Niv as a result of consuming date palm sap that had been contaminated by infected fruit bats.

- No intermediate host, outbreaks in India
- Siliguri, West Bengal (2001) – 45 deaths
- Nadia, West Bengal (2001) – 5 deaths
- Kerala

Host:-

Natural Host for both Nipah and Hendra viruses fruit bats of the Pteropodidae - Family, Pteropus - Genus

Mode of transmission :-

- Direct contact with pigs
- Fruits contaminated by infected fruit bats
- Human to human transmission

Symptoms:-

Headache, Fever, Drowsiness, Confusion, Disorientation and Coma

Diagnosis :-

- Real time polymerase chain reaction (RT-PCR):-

Detection during acute + convalescent stage.

- Viral RNA Isolation :- Form Saliva

- IgG and IgM antibody detection :- only recovery to confirm Niv infection

- Immunohistochemistry on tissues collected during autopsy :- To confirm the Niv infection

Treatment :-

Primary treatment – Intensive supportive care

Treatment approach in trial

- Ribavirin

- passive immunization using a human monoclonal antibody that targets the Nipah G Glyco-protein

- Chloroquine

- M102.4 (Human monoclonal Antibody)

Prevention :-

There is no vaccine either for humans or animals

- Avoid direct contact with infected pigs, bats and humans in endemic regions

- Avoid drinking of palm eating or partially consumed fruits and using water from wells infested by bats

- Health professionals and caretakers of such patients should take precautionary measure such as wearing mask + gloves

- Implementing the strict control practices prevent nosocomial infection.

- Awareness

- Surveillance

Risk of exposure:-

High in hospital workers and caretakers of infected patients.

Shital Amle

D.Pharm 2nd year

Generic Vs Branded Drugs

Abstract: As per WHO generic drug means a pharmaceutical product which must meet the exact same standard for effectiveness, safety and quality as per branded drug, should work in body in same way and in same amount of time as branded and marketed after expiry date of the patent or other exclusive rights. In general generic drugs are those where the original patent has expired and which may now be produced by manufacturer other than the original innovator company. According to FDA-USA:* A generic drug is a drug defined "a drug product that is comparable to a brand listed drug product in dosage form, strength, quality and performance characteristics for intended use". A generic drug that is therapeutically equivalent is expected to have the same clinical effect and safety profile as the brand name drug when administered under the conditions specified in the labelling. The Indian drug laws do not provide any definition for the term 'generic drug' however the term 'drug' has been defined under section 3(b) of Drugs and cosmetics Act 1940 which also includes the generic drug. It means a drug product manufactured and sold in the market under its pharmacopocial/chemical/generic name. It is also defined as term refers to a drug marketed under its chemical name without advertising. The jan aushadhi stores are now available, which will provide the quality drugs in affordable price to every individual. This scheme will help to increase the awareness about the generic drugs and will help to reduce the misconception about the quality of generic drugs.

Archana Sonune

D.Pharm 2nd year

Homemade remedies

1) For cough :- Take half cup of water in boiling pot add 1 teaspoon turmeric powder, and 1 teaspoon black pepper, 1 tablespoon honey add to it cinnamon strips boil for 2 to 3 minutes and take it orally.

2) For acidity :-

Take 1 glass water add 1 tablespoon Honey, 1 teaspoon cinnamon powder, add pinch of black pepper powder mixer it well take after 30 minute after meal.

3) For loose motions :-

1- 2 tablespoon dry Fenugreek seed powder mix it with one glass of water and take it everyday empty stomach up to 3 to 4 days

4) For cold :-

Take 1 cup sugar, half cup of water, add to it half of lemon juice nd add one tablespoon Honey, one tablespoon Ginger powder, and finally add three -

- four cloves, boil it for 15 minutes with continuously steering put it on baking paper and to make peels, if you feel cold take it twice a day

5) For arthritis pain :-

Take 100 gm of fenugreek seeds, 40 gm of Jeera and 20 gm of Ajwan fry it on flame and powder it and take 1 tablespoon in morning with hot water every day.

Maya Patil

B.Pharm 3rd year

Intresting Facts about Human Body

- Human speech is produced by interaction of 72 muscles.
- On every square inch of skin it contains an average 32 millions bacteria on it.
- On every square inch of skin it contains 625 sweat glands.
- A foetus acquire fingerprints at the age of 3 months.
- The human body has total 230 movable non-movable joints.
- A baby develops a knee cap (patella) between 2-5 yrs old, foetus have no patella.
- It is impossible to sneeze with your eyes open.
- A human tongue has about 10000 taste buds.
- Like a finger print every person have a unique tongue print.
- There are about 100 receptors in each of our fingertip.
- Nerve impulses travels around speed of 400 km/hr. mostly seen in men.
- Our eyes never grow, while nose and ear never stop growing.
- 1 in every 1000 baby born with tooth.
- Human lips are reddish due to great concentration of capillaries below the skin.
- On an average normal person sleeps 122 days out of 365 days (1yr).
- Even small noise cause pupils to dilate.
- Fingernail grows four times faster than toenail.
- Human body has over 600 different muscles.
- For each RBC to circulate from whole body 30 sec - 1 min is required.
- One person in every 20 has extra rib
- 25 million new cells are produce in each second (considering all tissues)
- A drop of blood contain 250 million cells.

Akash G.Shinde

D. Pharm 2nd year

Why Online Medicines...?

Introduction :

An Online Pharmacy, Internet Pharmacy or Mail order Pharmacy is a Pharmacy that operate over the internet and send the order to customer through the mail of shipping companies.

Objective:

Present Study undertaken in View of Meeting The Following Objective To Study the impact of Online Pharmacy in current retail practices.

Advantages:

- 1) Cost : More than 15% discount
- 2) Privacy Policy : Some drug are associate with the treatment of Istimate problems and discussing them with pharmacist is not convenient.

Disadvantages:

- 1) Dose :- They do not cut the strip
- 2) Safety :- There are chances to sell outdated or spurious by some pharmacists
- 3) Time for Delivery :- Unfortunately there are cases, when you need drug urgently, but have to wait until you get drug.
- 4) Prescription :- Can be addict for addicted drug.
- 5) Discription of drug:- Not Under supervision of related Pharmacists.
- 6) It's Possible to purchase from Rough Pharmacies.

Observation :-

- 1) Current Online Practices -

Online Pharmacy Practice is generally carried out in countries like US, CANADA, UK...etc.

- 2) Current Retail Practice In India

- a) Number of chemists in India:-

There are more than 7.5 lakhs registered pharmacists in India in which the Maharashtra alone contributed around 2 lakhs registered pharmacist.

- b) Acts:- The pharmacy profession In India regulated by D&C act 1949 and D & C rule 1945 have guidlines on the sale out Schedule X and Schedule H dry.

Conclusion:-

By keeping in view advantages & disadvantages of online pharmacy,

It appear to be harmful for community as well as or single retail chemist in India.

References:-

- 1) A textbook of forensic pharmacy by B.M. Mittal
- 2) A textbook of Pharmacutical Juspicatance by B.S.Kuchekar Niraj Prakashan
- 3) Maharashtra Times Article E- Pharmacy Yogya Ki Ayogya?29052017 online aushadhi deal KI no Deal by Prof Jawale PP.

Guided By

- 1) Dr. S.P. Jain
- 2) Prof. S L Khan

Name of Author

- 1) Amitkumar Tawari
- 2) Gyaneshwar Farkale

Investigation, Development and Evaluation of Wound Healing Spray from *Tridax Procumbens* Linn

ABSTRACT:

The medicinal plant *Tridax procumbens* Linn. belongs to the family Compositae & it is found to be effective against various disorders especially cuts, wounds and burns. The objective of the current study was to evaluate its wound healing property. Herbal medications are considered safer than allopathic medicines as allopathic medicines are associated with the side effects.

In current study we have prepared wound healing formulation that will be beneficial in the treatment of various kinds of cuts, wounds and burns. We have carried out different preformulation studies like physicochemical, antimicrobial and compatibility study for this anti-poison. The prepared formulation is also checked for its stability and efficacy. The data obtained from the present study indicated that *Tridax procumbens* Linn leaves can be used as an epidermal healing agent

KEYWORDS: : *Tridax Procumbens*; *Ethanollic extract*; *wound healing spray*; *Antimicrobial activity*;

INTRODUCTION:

Wound is a physical trauma where the skin is torn, cut or punctured. On exposure to air, microorganisms enter the wound which leads to wound contamination and finally development of infection. It is a process that is fundamentally a connective tissue response. Initial stage of this process involves an acute inflammatory phase followed by synthesis of collagen and other extracellular macromolecules that helps in the formation of a scar. This intricate process is initiated in response to an injury restores the function and integrity of damaged tissues. Herbal therapy predominates in traditional medicine as well as in alternative medicine practiced in the developing and the developed countries. The widespread interest in drugs derived from plants is because of the belief that plants are safe and dependable, and with lesser side effects. Review of literature reveals that traditional plant drugs are beneficial for several skin related problems and for wound healing action. World Health Organization (WHO) as well as our country has been promoting use of traditional medicine because they are less expensive, easily available and comprehensive, especially in developing countries.

CLASSIFICATION:

The Plant classification details are:

Kingdom : Plantae Plants
Sub kingdom : Tracheobionta Seed plants
Division : Magnoliophyta Flowering plants
Class : Magnoliopsida Dicotyledons
Subclass : Asteridae
Order : Asterales
Family : Asteraceae
Genus : *Tridax* L.
Species : *Tridax Procumbens* (L.) coat buttons

Region/Language	Vernacular Name
Hindi	Gharma
Sanskrit	Jayantiveda
Oriya	Bishalyakarani
Marathi	Dagadipala
Telugu	Gaddichemanthi
Tamil	Thatapoddu
Malayalam	Chiravanak
Spanish	Cadilipchisaca
French	Herbecaille
Chinese	Kotubukigiku
Latin	<i>Tridax Procumbens</i> Linn.

DISTRIBUTION:

The plant is native of tropical America and naturalized in tropical Asia, Africa, Australia, and India. It is a wild herb distributed throughout India. It is also found along roadsides, waste grounds, dikes, riverbanks, meadows and dunes.

Fig. 1

Fig. 2

Phytochemical test :

Phytochemical screening for alkaloids, steroids, triterpenoids, glycosides, carbohydrates, flavonoids, tannins, phlobatannins, antiquinones and saponins were carried out as described below ;

Test for tannins : About 2ml of the aqueous extract was stirred with 2ml of distilled water and few drops of FeCl₃ solution (5%w/v) were added. The formation of a green precipitate was an indication for the presence of tannins.

Test of saponins : 5ml of aqueous extract was shaken vigorously with 5ml of distilled water in a test tube and warmed. The formation of stable foam, honey comb in shapes, was taken as an indication for presence of saponins.

Test for flavonoids : To 1ml of aqueous extract, 1ml of 10% lead acetate solution was added. The formation of a yellow precipitate was taken as a positive test for flavonoids

Tests for anthraquinones :

Borntrager's test :

1] 3ml of aqueous extract was shaken with 3 ml of benzene, filtered and 5 ml of 10% ammonia solution was added to the filtrate. The mixture was shaken and the presence of a pink, red or violet colour in the ammonical (lower) phase indicates the presence of free anthraquinones.

2] 3 ml of the aqueous extract was boiled with 3ml of aqueous sulphuric acid and filtered while hot. 3 ml of benzene was added to the filtered and shaken. The benzene layer was separated and 3 ml of 10% HN₃ added. A pink, red or violet colouration in the ammonical (lower) phase indicates the presence of anthraquinone derivatives.

Tests for Terpenoids:

2ml of the organic extract was dissolved in 2 ml of chloroform and evaporated to dryness. 2 ml of concentrated sulphuric acid was then added and heated for about 2 min. A greyish colour indicates the presence of terpenoids.

(i) **Test for steroids :** A red colour produced in the lower chloroform layer when 2 ml of the extract dissolved in 2 ml of chloroform and 2 ml concentrate sulphuric acid added in test tube indicates the presence of steroids

(ii) The development of a greenish colour when 2 ml of the organic extract was dissolved in 2 ml of chloroform and treated with sulphuric and acetic acids indicates the presence of steroids.

Antimicrobial study :

Bacterial sample used :

A) E. coli B) Staphylococcus Aureus

ANIMAL STUDY :

Day 1

Day 2

Day 3

Day 4

Day 5

EVALUATION TEST OF WOUND HEALING SPRAY

TEST	20%(F1)	40 %(F2)	60%(F3)	80%(F4)	100%(F5)
Density (g/ml)	1.01	0.984	0.980	0.94	0.93
Specific gravity	1.009	0.976	0.972	0.932	0.929
pH	6.55	6.45	6.39	6.38	6.51
Viscosity (cp)	1.075	1.119	1.141	1.150	1.227
Surface tension (mN/m)	60.52	48.60	41.63	38.87	33.55
Colour	Parrot green	Emerald green	Bottle green	Lagoon green	Amazon green
Antimicrobial activity	Antimicrobial activity increases as concentration increases				
Irritancy	Slightly irritable (Because of Alcohol)				
Odour	Astringent				
Taste	Bitter Astringent				

MECHANISM OF ACTION OF VARIOUS PHYTOCHEMICALS

<u>Phytochemicals</u>	<u>Activity</u>	<u>Mechanism of action</u>
Quinones	Antimicrobial	Binds to adhesins, complex with cell wall, inactivates enzymes.
Flavonoids	Antimicrobial Antidiarrhoeal	Complex with cell wall, binds to adhesins Inhibits release of autocoids and prostaglandins, Inhibits contractions caused by spasmogens, Stimulates normalization of the deranged water transport across the mucosal cells, Inhibits GI release of acetylcholine
Polyphenols and Tannins	Antimicrobial Antidiarrhoeal	Binds to adhesins, enzyme inhibition, substrate deprivation, complex with cell wall, membrane disruption, metal ion complexation Makes intestinal mucosa more resistant and reduces secretion, stimulates normalization of deranged water transport across the mucosal cells and reduction of the intestinal transit, blocks the binding of B subunit of heat-labile enterotoxin to GM1, resulting in the suppression of heat-labile enterotoxin-induced diarrhea, astringent action. Increases supply of digestible proteins by animals by forming protein complexes in rumen, interferes with energy generation by uncoupling oxidative phosphorylation, causes a decrease in G.I. metabolism
Coumarins	Anthelmintic Antiviral	Interaction with eucaryotic DNA Membrane disruption. Inhibits release of autocoids and prostaglandins.
Terpenoids and essential oils	Antimicrobial Antidiarrhoeal	
Alkaloids	Antimicrobial Antidiarrhoeal	Intercalates into cell wall and DNA of parasites Inhibits release of autocoids and prostaglandins

RESULT - The prepared formulation contain would healing activity.

CONCLUSION - Out of these batches the 100 % concentrated formulation shows more activity than other.

FUTURE PROSPECTS - Spray can be modified by adding suitable medicated propellant . The formulation can also be presented in the form of bandages.

REFERENCES :-

1. Jain Ankita and Amita jain, "Tridax Procumbens (L) A weed with Immense Medicinal Importance" : A Review, International Journal of Pharma & Bio sciences, vol. 3rd/Jan to March 2012 P.544-552.

2. Catherine C. Ikewuchi, Jude C. Ikewuchi, Mercy O. Ifeanchi, "Phytochemical Composition of Tridax Procumbens Linn Leaves : Potential as a functional food", food and nutrition Science, 2015 P.993-1004.

Sr. No.	Constituents	Ethanol
1	Alkaloid	-
2	Anthraquinone Glycoside	-
3	Flavonoids	+
4	Phenolic groups	+
5	Saponins	+
6	Tannins	+
7	Steroids	+
8	Carbohydrates	+

- + indicates presence
- - indicates absence

- Ambore S.M., Pawar A.A.,
Ghadge K. A, Karhad K. C.

Effect of Indian Classical Raga on BP and Diabetes- A study

- **Pt. Dr. Parag Choudhari**

Department of Music, Dr.(Sou)I.B.P. Mahila Mahavidyalay, Aurangabad

- **Mr. Gajanan Sonwane**

Department of Chemistry, Rajarshi Shahu College Pharmacy, Buldana

INTRODUCTION:

In recent years neurosciences met with a tremendous attention far beyond their own and other disciplines. Media reports on latest neuroscientific findings are published almost every month. 2003, even music made cover stories in the magazines SPIEGEL (July 31, 2003) and GEO (November 11, 2003) under the titles “Mathematik der Gefühle” (mathematics of emotions) and “Klang der Sinne” (sound of senses); but the resonance so far of neuroscientific studies in musicology and music pedagogies has been inadequate at best. Neuroscientific research addressing musical phenomena in the 80s and 90s had a focus on studies on listening to music, whereby the predominant measurement tool was electroencephalography (EEG), in accordance with the technical state of the art at that time. Today, more sophisticated instruments are used to measure brain processes in music listening and other musical activities, i.e. to determine functional and structural changes in the brain in relative to music, and also additional measurement techniques or a combination of these.

When we listen to notes (sounds)/music, electrical surges are sent through the brain via neuronal networks. For better understanding, the auditory process occurs via the inner ear, the brain stem (with at least four switch stations, e.g. filter of signals or calculation of transmission time differences between ears) and the thalamus (with its function of data transmission or suppression) to the primary auditory cortex (on the temporal lobe) as well as to the secondary cortices (arranged in a half circle around the primary cortex). Increasingly complex data analyses and parallel data handling processes take place simultaneously. Different brain regions handle the same data, with a higher involvement of left or right hemisphere respectively.

Antonio R. Damasio and colleagues explored the role of emotions/feelings in conscious processes. They concluded that emotions/feelings and reason cannot be separated from each other, and that emotions/feelings are the basic precondition for the emergence of realization, they based their assumption on the conspicuous behaviour of patients with disorders of the limbic system. Current neuroscientific publications generally assume that reason and mind are embedded in the area of emotions/feelings. Their emergence and control is governed by the mainly subconsciously acting centres of the limbic system that are also responsible for the generation of memory organization, attention and consciousness control, as well as vegetative functions. These limbic centres are formed earlier than the consciously operating cortical centres. They also mark the limits within which the latter are active. According to brain researchers, emotions/ feelings are always involved whenever human beings make decisions or assessments, or control behaviour. They are the basis of rationality.

The purpose of this project is to give a brief summary of the origins and development of Indian musician to its present day form and also to show that its history is inseparable from spirituality. Indian music is probably the most complex musical system in the world, with a very highly developed melodic and rhythmic structure. This includes complicated poly-rhythms, delicate nuances, ornamentations and microtones which are essential characteristics of Indian music. Indian music had its origins in the Vedas (4,000 B.C. to 1,000 B.C.). Four in number, the Vedas are the most sacred texts of India, containing some 1,000 hymns. They were used to preserve a body of poetry, invocations, and mythology in the form of sacrificial chants dedicated to the Gods. Great care was taken to preserve the text, which was passed down by oral tradition, so much so that both the text and the rituals remain unchanged to this day. The literature of the Vedas, is divided into 4 parts: Rig Veda, Sama Veda, Yajur Veda, and Atharvana Veda. The oldest, the Rig Veda, dates back to about 4,000 B.C. it was recited, at first, in a monotone and then later developed to 3 tones (one main tone and two accents, one higher (uddatta) and one lower (anudatta), respectively.

In India we found that various music therapies established on the basis of assumption but we couldn't found out any documented and analytical data sensible proof which can stand globally to establish Indian Classical Raga therapy (RT) *This project is limelight for current scenario of Indian music therapy.*

Used music in this project is sung by Pt. Dr. Parag Choudhari Music therapist Gain knowledge of Classical Gharana khayal Gayki from late.Dr.Ustad Gulam Rasool Khan Saheb (Parbhani) around 20yr. Holds a Doctorate Degree in Indian Classical Music from a Dr .B.A.M University, Aurangabad. Researcher mainly focus on kin scientific based knowledge of Indian classical raga which shruti,swar importance which completely ignore in other music therapy practices.

2. Hypothesis

In the 21st century society is suffering from stress and workload in their life. It is caused by verity of factors like environmental, anxiety, fatigue diet, social and family problems, personal problems and mood.

To tackle above problems, musical therapy can play an effective role according to ancient text Swarshastra. Among all ragas Miyaki Todi and Ahir Bhairav are used to control blood pressure and Diabetes.

Though AhirBhairav rag is originated from rag Bhairav. Raga Bhairav is king of morning raga with oscillating re and dha. Which makes raga mood intense. So other may be possibility that it can lower down BP than normal due to sudden mechanistic activity in body, so instead of this, raga Ahir bhairav is used.

Raga Ahirbhairav reduces the intensity of the mood as it consist occilatory re and ni. Ni has active characteristics which help in normalized the BP.

Raga bhairav and Ahir Bhairav consist of Komal rishabh but Ahirbhairav having single shrutiless than Bhairav. Which again responsible for decreasing intensity of raga, lead to lower down BP and sugar to normal level.

Following table explains exact difference between Shruties of Raga Bhairav and AhirBhairav.

Modern Sudha Sur Shruti Vibhajan

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Sa				Re			Ga		Ma				Pa				Dha			Ni	

Sur Shruti Vibhajan of Bhairav

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Sa			Re				Ga		Ma				Pa			Dha			Ni		

Sur Shruti Vibhajan of Ahir Bhairav

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Sa		Re					Ga		Ma				Pa				Dha		Ni		

Ahirbhairav normalized the BP and sugar but for clamp Miya ki todi is second raga used in the treatment. This raga originated from thata Todi with Oscillating re ga dha and tivra ma which make raga more peace full in nature which lead to stabilized Blood pressure and sugar.

Following table explains exact Shruti Vibhajan of Raga Miya ki Todi

Sur Shruti Vibhajan of Miyaki Todi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Sa		Re			Ga						Ma		Pa		Dha					Ni	

This Swar gives tremendous relief to patients of blood pressure and sugar. It increases the metabolic activities within the human body it accelerating the respiration influence the internal secretion improve the muscular activity help in normalized the blood pressure and sugar level.

3. Methodology

The Research was carried from Date: 01/03/2015 to 01/03/2017 in the PPT Hall of Dattaji Bhale Blood Bank, Dr. Hedgewar Hospital, Aurangabad.

After discussing with Dr.Ranjana Deshmukh (M.D., Medicine), Dr. Mayura Kale (Diabetalogist) (Dr.Hedgewar Hospital, Aurangabad) and Dr.Mayura Kale (Associate Professor, Govt. Pharmacy College, Aurangabad) the criteria of selection of people was finalized. The criteria was

01. Patient must be of age 40 to 70.

02. Patient should have BP or Diabetes or both from

last five to ten years.

03. Patient must be under treatment for BP and diabetes.

04. Patients were strictly inform to have a normal usual life while experimental period.

05. After selection they were requested to attend the music therapy session at PPT hall,Dattaji bhale blood bank at 7:30 to 8:30 a.m. Daily 10 days during treatment period.

06. One day before starting the treatment all were requested to check diabetes level in the fast and post meal period at Dr. Hedgewar Hospital, Aurangabad

07. CD of Raga Ahir Bhairav and Miya ki Todi was recorded in a professional studio in the voice of

Dr Parag Choudhari

08. Before listening the Raga Patient's BP RR and PR was checked and noted by professional Doctors of Dr,Hedgewar Hospital.

09. The CD contained two raagas Ahir Bhairav and Miyan ki Todi each one was of half an hour.

10. After listening the Raga again BPRR and PR was noted

11. There were 9 sessions of 10 days from 01/03/2015 to 01/03/2017 after two months interval.

12. Estimated Control 10 persons without treating them with Raga therapy.

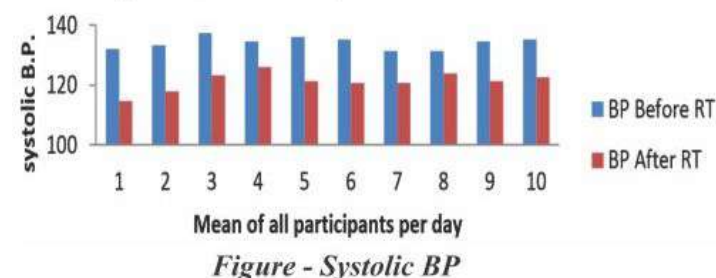
13. After completion of 10 days period the level of blood sugar was estimated. The results of 9 sessions were presented by graph and the data was related with before and after reading of BP RR and PR and BMI and diabetes. This relationship was calculated by the guidance of Dr. Rajesh Nawle (Associate Professor) Government College of Pharmacy Aurangabad.

4. Results and Discussion

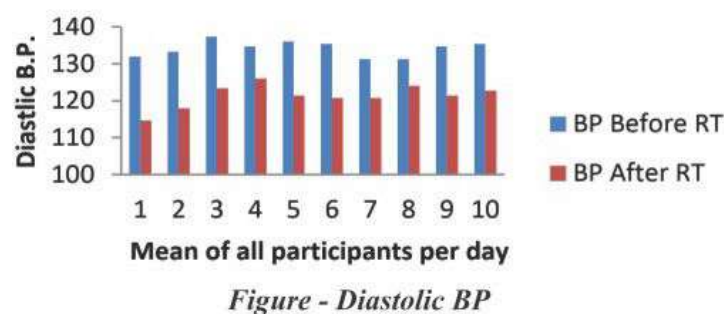
Raga Therapy First Session (Dated 31-8-2015 to 9-9-2015 Time-7.30-8.30 AM)

No. of Participants -15

BP Data (Blood Pressure)

From above presented graphs which are plotted mean of systolic BP of all participants individual day effect with before and after treatment. Calculated student T Test for Systolic BP is 10.74297, The P-value is $< .00001$. (P-value should be $< .05$). Above data for systolic BP is Significant. This clearly indicate that systolic B.P. can be reduced by the treatment of Raagas(Classical Music).

From above presented graphs which are plotted mean of Diastolic BP of all participants individual day effect with before and after treatment. Calculated student T Test for Diastolic BP is 8.34403. The p-value is $< .00001$ (P-value should be $< .05$) Above data for Diastolic BP is Significant. This clearly indicate that Diastolic B.P. can be reduced by the treatment of Raagas (Classical Music).

PR (Pulse rate) Data

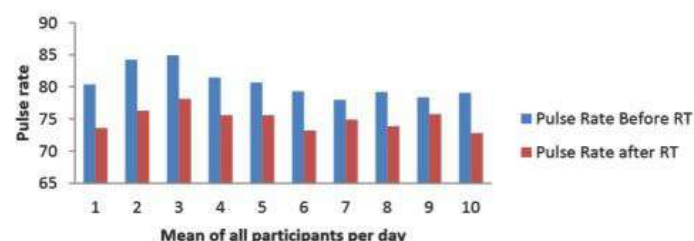

Figure - Pulse Rate

From above presented graphs which are plotted mean of Pulse rate of all participants individual day effect with before and after treatment. Calculated student T Test for PR it 6.15598. The p-value is $< .00001$. (P-value should be $< .05$) Above data for PR is Significant. This clearly indicate that Pulse rate can be reduced by the treatment of Raagas (Classical Music).

RR (Respiratory Rate)

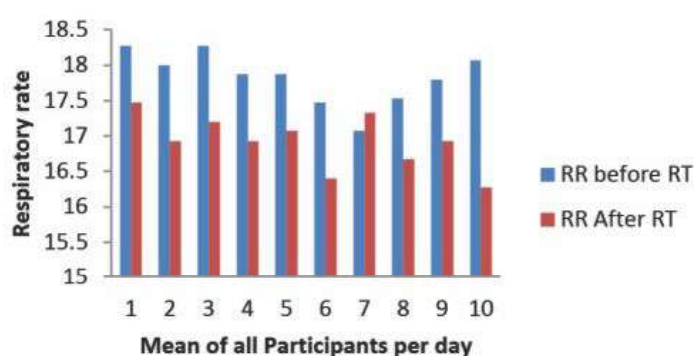
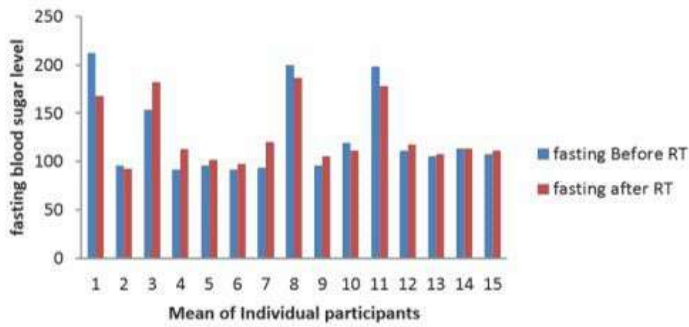

Figure - Respiratory Rate

From above presented graphs which are plotted mean of Respiratory rate of all participants individual day effect with before and after treatment. Calculated student T Test for RR is 5.30531. The p-value is .000024. (P-value should be $< .05$) Above data for RR is Significant. This clearly indicate that Respiratory rate can be reduced by the treatment of Raagas (Classical Music).

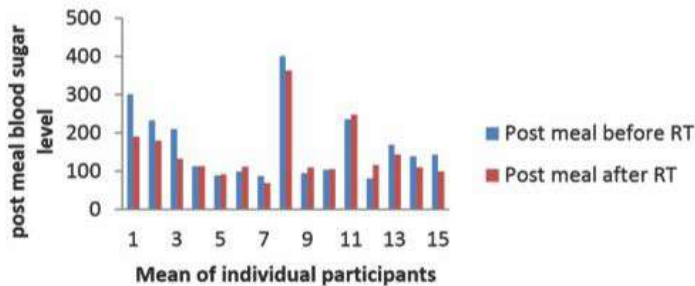

Blood Sugar evaluation

Figure - Blood Sugar Fasting

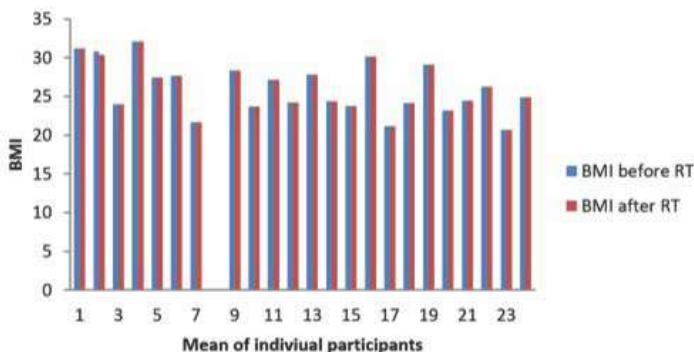
From above presented graphs which are plotted mean of fasting Blood sugar of individual participants day effect with before and after session. Calculated student T Test for sugar the t-value is -0.08755. The p-value is .46543. (P-value should be < .05). Above data for Blood sugar for fasting is not Significant. This clearly indicate that there is no consistency in showing effect of Raagas (Classical Music) on this aspect.

Figure - Blood Sugar Post meal

From above presented graphs which are plotted mean of Post meal Blood sugar of individual participants day effect with before and after session. Calculated student T Test for sugar the t-value is 0.68185. The p-value is .2505. (P-value should be < .05). Above data for Blood sugar for Post meal is not Significant. This clearly indicate that there is no consistency in showing effect of Raagas (Classical Music).

BMI(Body mass index)

Figure - BMI

5. CONCLUSION

From above presented graphs which are plotted mean of Pulse rate of all participants individual day Findings from Experimental results suggest that, Raga Therapy exclusively shown positive result with BP. We found improvements in BP, PR, RR and Data shows slight improvement in Blood Sugar. Basically raga known for entertainment has medical intervenes also. Apart from this, study shows that there is a significant change in BMI also.

Further evolution based on continuous trial and assessment, we can come up with much accurate and valid data. Diabetic level of the individuals is dependent upon many factors like habit of eating, age, habit of exercise etc. However individually there were two persons whose diabetic levels were reduced and later the medicines were reduced by the concerned doctor. The reports of diabetes of those persons before and after treatment are presented in the report. Hence, effect of Raga on diabetes seems to be different with different persons. There may possible improvise significant blood sugar by further more continuous session. It hence it may require long-term treatment to get the desired results.

6. FUTURE PROSPECTUS

This project is only endeavour to build the bridge between Indian Classical raga with Scientific practical Application further more to perform which stand Indian Classical Raga therapy world wild.

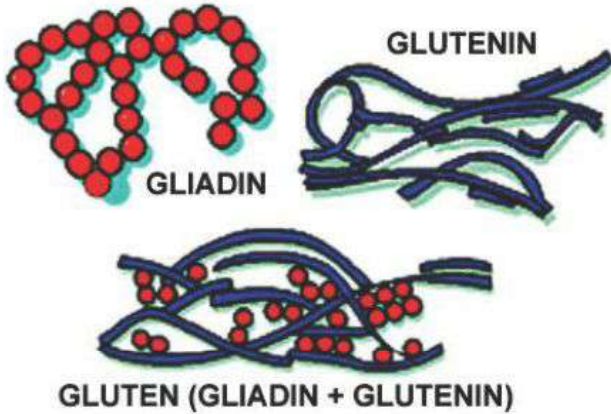
Methods to determine magnetic and electrical fields produced by neuronal processes (MEG and EEG) b) techniques to register local blood flow stimulated by neuronal excitation states (PET and MRT or fMRT). All four methods are called imaging techniques. MEG (magnetoencephalography) and EEG (electroencephalography) are specifically suitable methods to make the representation of the body in the brain visible. This applies e.g. to those brain regions that are responsible for certain limbs. Properly combined, MEG and EEG complement each other (imaging of brain regions that are hard to detect with MEG, but showing a more exact distribution compared to EEG). Up-to-date medical equipment is provided with both systems. PET (positron emission tomography) is or was one of the most important methods to explore cognitive functions of the human brain and the (so far) only method to study the relation between cognitive processes and neurotransmission. MRT or fMRT (magneto resonance tomography or functional magneto resonance tomography) was mainly used to explore the visual system, motoricity of eyes and functional memory. Today the fMRT is used to explore all regions of the brain cortex and the structures below as well as all cognitive functions. fMRT also played a significant role in studies on brain plasticity (neuronal changes in learning processes). The techniques described above require complex, computer-based mathematical analyses to decode the registered signals.

GLUTEN INTOLERANCE

INTRODUCTION:

Gluten is a protein composite found in several types of grains, including wheat, spelt, rye and barley. Gluten consists of two proteins gliadin and glutenin. It is the gliadin part that people react negatively too. When flour is mixed with water, gluten forms a sticky cross-linked network of proteins, giving elastic properties to dough and allowing bread to rise when baked, actually the name gluten is derived from these glue-like properties.

OCCURRENCE

Wheat

Ketchup

Ice Cream

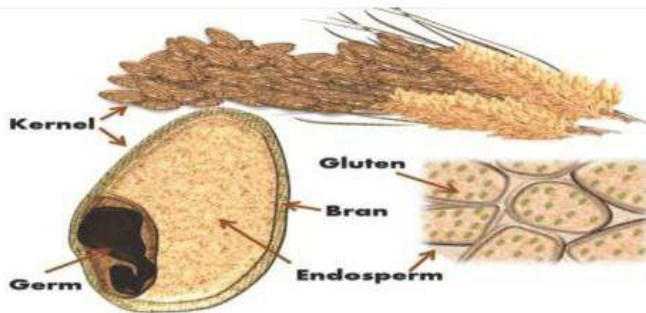
Beer

Rye

Barley

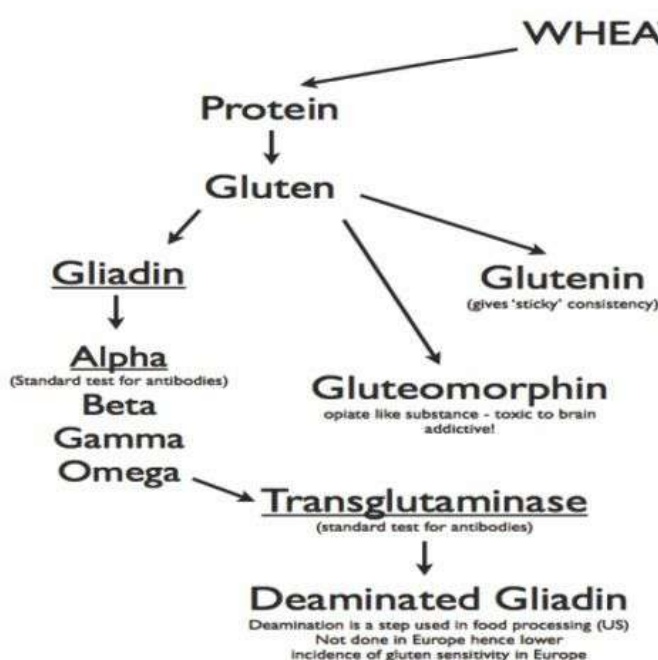

The Gluten protein is mainly found in the endosperm of grain Kernel (seed)

How to test Gluten Intolerance:

1. The best way to determine intolerance of gluten is to do elimination and take it out of diet for at least two to three weeks and reintroduce it.
2. Immunofluorescent test

BREAKDOWN OF GLUTEN:

Gluten Breakdown

Lectins

Wheat Germ Agglutinin

most common in sprouted grains - causes most severe symptoms
never tested!

Important Note:

Immune response can be to ANY tissue in the body:
G.I. System, brain, pancreas, bone, thyroid, etc.

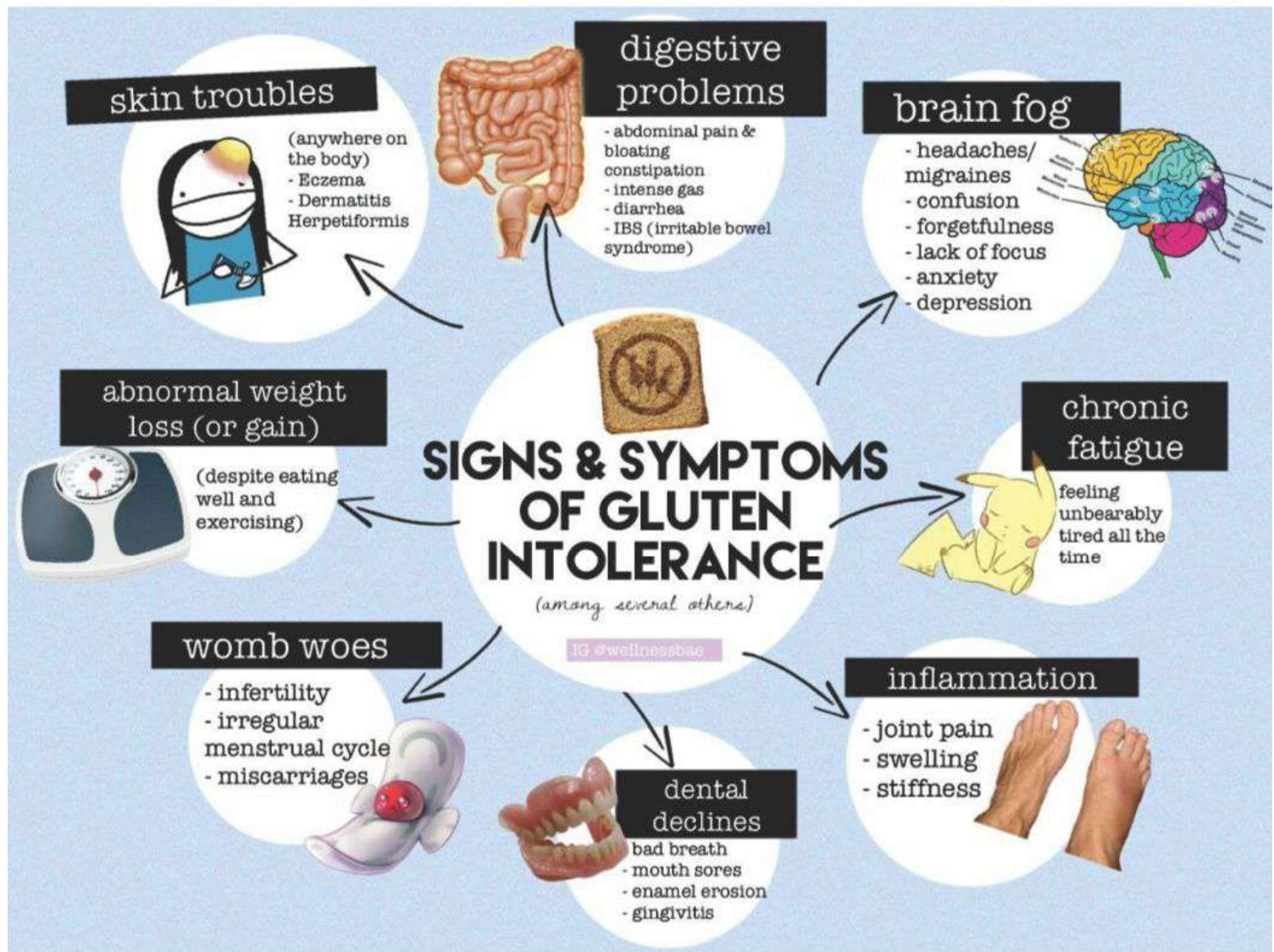
Common Conditions:

Brain Fog, Migraines, Depression, ADD, ADHD,
Autism, Diabetes, Skin conditions, fatigue,
nerve pain, epilepsy, GERD, Hypothyroid, Crohn's,
IBS, osteoporosis, any chronic inflammatory
condition, any autoimmune disorder, etc.

Conventional Testing:

High rate of false negatives
Can have antibodies (ab's) against ANY
break down component of wheat
Only 40% of Celiac patients have ab's
against alpha gliadins/transglutaminase

SYMPTOMS OF GLUTEN INTOLERANCE:

GLUTEN RELATED DISEASES:

1. Celiac Diseases
2. Gut Inflammation
3. Leaky Guts
4. Types 1 Diabetes
5. Thyroid disorders
6. Brain diseases
7. Skin diseases like Dermatitis herpetiformis, Psoriasis
8. Rheumatoid Arthritis
9. Wheat Allergy
10. Psychiatric disorders like Depression
11. Gut Biome

- रा. स. यो. कार्यक्रम अहवाल -

सन २०१८-२०१९ या शैक्षणिक सत्रामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना पथकाचे विद्यार्थी व विद्यार्थीनी अशा एकूण ५० विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिला राष्ट्रीय सेवा योजना समन्वय संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ. जिल्हा समन्वयक व क्षेत्रीय समन्वयक यांच्या मार्गदर्शनाने महाविद्यालयात नियमित कार्यक्रमांमध्ये रासयो अंतर्गत खालील विविध उपक्रम राबविण्यात आले.

१) २१ जुन राष्ट्रीय योग दिवस : दि. २१ जुन २०१८ रोजी महाविद्यालयामध्ये जागतिक योग दिन साजरा करण्यात आला. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. प्राचार्य एस.पी. जैन सर होते तसेच या प्रसंगी प्रा. एम. एन. देवकर यांनी विविध योगासने व त्यांचे महत्व सांगितले. तसेच रा. स. यो. कार्यक्रम अधिकारी वाय. बी. उबरहंडे व तसेच शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते.

२) शाहु जयंती : दि. २६ जुन २०१८ रोजी महाविद्यालयामध्ये रा. स. यो. च्या वतीने शाहु जयंती साजरी करण्यात आली. कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. प्राचार्य एस. पी. जैन सर, तसेच रा. स. यो. कार्यक्रम अधिकारी वाय. बी. उबरहंडे व तसेच शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते. या प्रसंगी डॉ. एस. पि. जैन सर यांनी शाहु महाराज यांच्या जीवनावरती प्रकाश टाकला.

३) वनमोहोस्तव : दि. १८ जुलै २०१८ रोजी महाविद्यालयामध्ये वनमोहोस्तव सप्ताह अंतर्गत महाविद्यालय परीसरामध्ये वृक्षारोपन करण्यात आले. या प्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस. पि. जैन सर, व तसेच शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते.

४) स्वतंत्र्य दिन : दि. १५ ऑगस्ट २०१८ रोजी महाविद्यालयामध्ये स्वतंत्र्य दिन साजरा करण्यात आला. या कार्यक्रमा प्रसंगी सौ. पद्माताई पाटील यांच्या हस्ते ध्वजारोहण व वृक्षारोपन करण्यात आले. या प्रसंगी महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस. पि. जैन सर, व तसेच शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते.

५) शिक्षक दिन : दि. ५ सप्टेंबर २०१८ रोजी महाविद्यालयामध्ये शिक्षक दिन साजरा करण्यात आला. यावेळी प्रमुख पाहुणे डॉ. दिनकर काळे सर व प्राचार्य डॉ. एस. पि. जैन सर, व तसेच शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते.

६) रासयो स्थापना दिन : दि. २४ सप्टेंबर २०१८ रोजी महाविद्यालयामध्ये रासयो स्थापना दिन साजरा करण्यात आला. या प्रसंगी कार्यक्रमाचे अध्यक्ष महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. एस. पि. जैन सर, व तसेच शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते.

७) जागतिक औषध निर्माता दिन : दि. २५ सप्टेंबर २०१८ रोजी रासयो च्या वतीने महाविद्यालयामध्ये जागतिक औषध निर्माता दिन साजरा करण्यात आला. या प्रसंगी कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ. एस. पि. जैन सर होते. तसेच रुग्ण समुपदेशन केंद्र स्थापन करण्यात रुग्णांना माहिती देण्यात आली. तसेच आजार व औषधीबद्दल माहिती देण्यात आली. या कार्यक्रमाला प्रमुख पाहुणे म्हणुन अन्न व प्रसार विभागाचे अधिकारी धिरके सर व ब्राम्हणकर सर उपस्थित होते.

८) सर्जिकल स्टार्टक दिवस : दि. २१ सप्टेंबर २०१८ रोजी महाविद्यालयात सर्जिकल स्टार्टक दिवस साजरा करण्यात आला. यावेळी कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ. एस. पि. जैन सर व प्रमुख पाहुणे म्हणुन कमांडर अशोक राऊत सर यांनी भारतीय सैन्यानी केलेल्या शौर्याची गाथा या प्रसंगी सांगितली.

९) जागतिक वन्यजीव सप्ताह : दि. ०४ ऑक्टोबर २०१८ रोजी महाविद्यालयात जागतिक वन्यजीव सप्ताह साजरा करण्यात आला. यावेळी कार्यक्रमाचे अध्यक्ष डॉ. एस. पि. जैन सर व प्रमुख पाहुणे म्हणुन आर. एफ. ओ. मा. टेकाळे सर तसेच भादोला गावचे सरपंच संजय काळे व रा. स. यो. कार्यक्रम अधिकारी वाय. बी. उबरहंडे व तसेच शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते. या प्रसंगी दलक ग्राम भादोला येथे वन्यजीव सप्ताह रैली काढुन ग्रामस्थामध्ये जनजागृती केली.

१०) जागतिक वाचन दिवस : दि. १५ ऑक्टोबर २०१८ महाविद्यालयात जागतिक वाचन दिवस साजरा करण्यात आला. यावेळी मा. एस. पि. जैन सर कार्यक्रमाचे अध्यक्ष होते. व प्रमुख पाहुणे वाघ सर व सातपुते सर व शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते. याप्रसंगी वाघ सर यांनी जीवनामध्ये वाचनाचे महत्व विशद केले. याप्रसंगी प्रमुख पाहुण्यांचे पुस्तक देवुन स्वागत करण्यात आले.

११) राष्ट्रीय एकता दिवस : दि. ३० ऑक्टोबर २०१८ रोजी सरदार वल्लभ भाई पटेल यांच्या जन्मदिना निमित्त महाविद्यालयामध्ये राष्ट्रीय एकता दिवस साजरा करण्यात आला. या प्रसंगी कार्यक्रमाचे अध्यक्ष मा. प्राचार्य डॉ. एस. पि. जैन सर व रा. स. यो. कार्यक्रम अधिकारी वाय. बी. उबरहंडे व शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते. याप्रसंगी रा. स. यो. कार्यक्रम अधिकारी वाय. बी. उबरहंडे सर यांनी राष्ट्रीय एकतेची शपथ सर्वांना दिली.

१२) संत गाडगेबाबा पुण्यतिथी दिवस : दि. २० डिसेंबर २०१८ रोजी महाविद्यालयात संत गाडगेबाबा पुण्यतिथी दिन साजरा करण्यात आला. या वेळी रा. स. यो. कार्यक्रम अधिकारी वाय. बी. उबरहंडे व शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी आणि विद्यार्थी व विद्यार्थीनी उपस्थित होते. या कार्यक्रमा प्रसंगी संत गाडगेबाबा यांच्या जीवन कार्यावर प्रकाश टाकण्यात आला.

अंतरंग

EDITORIAL

Every child is an artist the problem is how to remain an artist once we grow up. The picture is poem without words. Painting is easy when you don't know how, but very difficult when you do. Every artist was first an amateur.

There is no must in art because art is free. Art, freedom and creativity will change society faster than politics. The aim of art is to represent not the outward appearance of things, but there inward significance.

EDITOR

Bhagyashri Budhwat
B. Pharm (Final year)

Priyanka Ingole
B. Pharm (Third year)

- Masarrath Anjum Sayed Mukhtar
D. Pharm (2nd year)

- Sumaiya,
B. Pharm (1st year)

- Poonam Gore,
D. Pharm (2nd year)

- Pooja Ratnakar Ingle,
B. Pharm (1st year)

- Sakshi Bedmutha, D. Pharm (1st year)

- Rupali R. Patil, B. Pharm (1st year)

- Pavan Ashok Jadhao, B. Pharm (1st year)

- Vaishali K. Chavan, B. Pharm (1st year)

- Rupali R. Patil, B. Pharm (1st year)

- Aditi Waghmare, B. Pharm (2nd year)

- Ankita Bhagwan Bage, B. Pharm (1st year)

- Priyanka D. Ingle, B. Pharm (3rd year)

- B. Pharm 3rd year Students

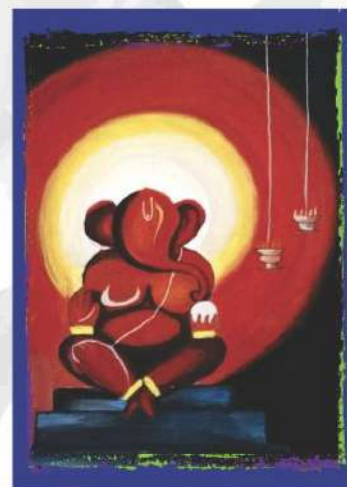
- Sonali Jadhao
B. Pharm (3rd year)

- Sonali Belpatre B. Pharm (3rd year)

- Vaishali K. Chavan, B. Pharm (1st year)

- Rutuja Deshmukh B. Pharm (2nd year)

- Head Office -
'Sahakar Setu', Hutatma Gore Path,
Main Road, Buldana - 443 001
First in India ISO - 9001 : 2000 and
SA 8000 - 2002 Approved

FINANCIAL STATUS OF THE SOCIETY

- Total Deposit : 6445 Crore
- Total Advances / Loan : 5029 Crore
- Total Members : 778600 * Total Branches : 430
- Total Godowns (Warehouses) : 300
- Gold Security Loan Disbursement : 1316 Crore
- Area of operatin : Maharashtra, Rajasthan ,
Madhya Pradesh, Chhattisgarh, Gujrat, Andaman
Nicoboar, Goa, Andhra Pradesh

PROJECTS UNDERTAKEN

- In pune hostel for children of members
- Special Loan scheme for students willing for high education.
- Bhakta Niwas in Tirupati (Andhra), Shirdi, Mahoor (M.S.)
- Hostel in Buldana for girls (Accommodation 125)
- 325 warehouses (Grain Banks)
- Gorakshan Dham in Buldana & Morshi.
- Vedvidyalaya and Jeevansandhya Swargashram in Buldana
- Dharmashala in Omkareshwar (M.P.)

Phone No.(07262)242705, 243705

Visit : www.buldanaurban.in, Email : buldanaurban@rediffmail.com

LOAN FACILITY FOR STUDENTS PURSUING MEDICAL EDUCATION AND MEDICAL PROFESSIONALS

RUN BY BULDANA URBAN CHARITABLE TRUST, FIRST RESIDENTIAL SCHOOL IN VIDARBHA SAHAKAR VIDYA MANDIR & JUNIOR COLLEGE (CBSC)

ISO 9001 - 2000 Registered

Vidya Nagri, Chikhali Road, Buldana
Std. 1 to 12 (Science Stream)

SPECIAL FEATURES

- Special School in a pollution free atmosphere (area-10 acres) just 5 k.m. away from Buldana city
- Well equipped with advanced instruments / equipments, big library, school, big dining hall, Indoor & outdoor stadium & Sahakar Vidya Mandir available with all facilities/comfort

- Nutritious food & health safety
- Educational tours, horse riding, mountaineering, shooting, swimming, skating, karate, music, swords skill & many more.....
- Complete Educational System based on Indian Culturetradition where a child develops in a responsible citizen with ethics and values and virtues.
- Students Boarding (Residence) Separate accomodation for girls and boys students

Phone No.(07262)244707,245705

www.sahakareducation.co.in

FROM

Mrs. Komal Zamwar
President, Buldana Urban

Radheshyam Chandak
Pionner, Buldana Urban

Dr.Suresh Zamwar
Chief Managing Director, Buldana Urban

Note : There are 20 branches of Sahakar Vidya Mandir with 4 junior colleges in them. Twenty Five Thousand students take education in these school Conveyance of 10080 pupils through 84 school buses

First Year D. Pharm

Second Year D. Pharm

First Year B. Pharm

Second Year B. Pharm

Third Year B. Pharm

Final Year B. Pharm

M. Pharm Students

Students Council

NSS Unit

Cultural Committee

Magazine Committee

Sports Committee

Teaching Staff (D. Pharm)

Teaching Staff (B. Pharm)

Non-Teaching Staff

Head of the Departments

Dr. S. P. Jain
Principal &
Head of Pharmacology Dept.

Dr. Prakash Kendre
Head of Pharmaceutics Dept.

Dr. Vijay Borkar
Head of Pharmaceutical
Chemistry Dept.

Mr. Dipak Bhusari
Head of Dept. (Diploma)

Dr. Shailesh Kewatkar
Head of Pharmacognosy Dept.

VJ Instruments is a Company engaged in the production of Scientific Instruments with a "difference". With an intention of technical modification and invention in the field of Pharmacy, Clinical research and General Chemistry, we supply range of world class products which comply to quality standards and "ease in use".

Our company is backed by a laborious team of professionals who have adequate experience in the pharma industry and understand its specific requirements. We have in our team mechanical engineers, technocrats, researchers, marketing experts and other manpower that is trained to carry out the actual manufacturing process.

NEW AGE PHARMA R&D

SCIENTIFIC INNOVATION

PRODUCTS FOR BETTER FUTURE

PHARMACOLOGY

PHARMACEUTICS

VJ INSTRUMENTS & INNOVATIONS PVT. LTD.

166/1, Deoda Sadan, Main Road, Shivaji Chowk,
Karanja (Lad) - 444 105
Dist: Washim, Maharashtra, INDIA

Ph- (+91) 7256-224220 (O) 222985 (F)
M- (+91) 94231 28314, (+91) 93701 75277

E-Mail: vivek@vjinstruments.com (For new Inquiry)
jinan@vjinstruments.com (For installation and services)
info@vjinstruments.com
Web: www.vjinstruments.com
Skype id: vjinstru

USE **GREEN** TECHNOLOGY FOR BETTER WORLD

ACTIVITIES & EVENTS

ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT PROGRAMME

POLYCYSTIC OVARIAN SYNDROME AWARENESS PROGRAMME

WORKSHOP ON NBA

NATIONAL UNITY DAY

DAHI HANDI CELEBRATION

CHEMISTRY MODEL EXHIBITION

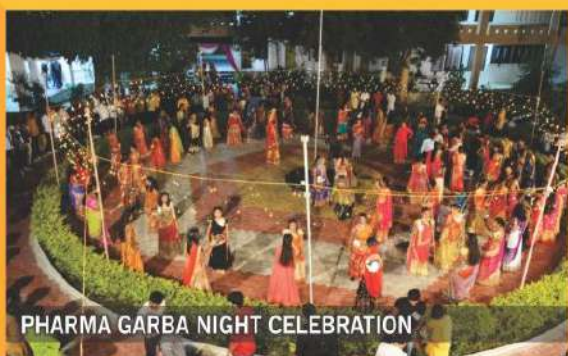
HPTLC TRAINING PROGRAMME

WORLD PHARMACIST DAY CELEBRATION

ACTIVITIES & EVENTS

PHARMA GARBA NIGHT CELEBRATION

CAMPUS RECRUITMENT TRAINING PROGRAMME

EID CELEBRATION

GUEST LECTURE OF INDUSTRIAL RESOURCE PERSON

FACULTY ORIENTATION PROGRAMME

TEACHER'S DAY CELEBRATION

SPORTS WEEK CELEBRATION

READING DAY

ACTIVITIES & EVENTS

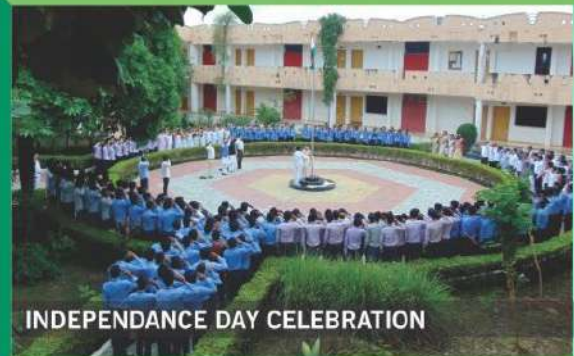

ACTIVITIES & EVENTS

IPC VISIT

INDEPENDANCE DAY CELEBRATION

FRESHERS PARTY (DEGREE)

RAKSHABANDHAN CELEBRATION

PARENTS MEET

10 02 2018

HOSPITAL VISIT

INDUSTRIAL VISIT

POSTER COMPETITION

ACTIVITIES & EVENTS

AWARDS / RECOGNITION

INFRASTRUCTURE AT A GLANCE

NATIONAL SERVICE SCHEME EVENTS

HEALTH CHECKUP CAMP

CULTURAL PROGRAMME

WILDLIFE WEEK

LAKE CLEANING PROGRAMME

RAJARSHI SHAHU MAHARAJ JAYANTI CELEBRATION

SOFTSKILL DEVELOPMENT PROGRAMME

NATIONAL SERVICE SCHEME EVENTS

RASHTRASANT GADGE MAHARAJ JAYANTI

SURGICAL STRIKE DAY

SWACHH BHARAT ABHIYAN

TREE PLANTATION PROGRAMME

NATIONAL YOUTH DAY

CLEAN CAMPUS ABHIYAN

B. Pharm (II sem) Toppers

Pratiksha Phuse
1st rank 71.87 %

Kiran Kalwaghe
2nd Rank 71%

Swati Deshmukh
2nd Rank 71%

Pooja Wasane
3rd Rank 70.87%

B. Pharm (IV sem) Toppers

Priya Singh
1st rank 72.38 %

Sachin Sangle
2nd rank 72.15%

Priya Ingle
3rd Rank 71.93%

B. Pharm (VI sem) Toppers

Akshay Thawkar
2nd rank 70.52 %

Nuzhat Sayyad
2nd rank 70.52%

Pawan Kendre
3rd Rank 70.31%

B. Pharm (VIII sem) Toppers

Monali Pawar
1st rank 76.13 %

Pradip Jangle
2nd Rank 74.88 %

Dipali Shegar
3rd rank 73.86%

D. Pharm (1st year) Toppers

Ashwini Jeughale
3rd rank 83.82 %

Shital Amale
2nd Rank 82.18%

Nikita Ghyawane
3rd rank 77.55 %

D. Pharm (2nd year) Toppers

Shital Barde
1st rank 86.90 %

Rohini Gambhire
2nd rank 83.60%

Deepali Kanadje
3rd Rank 70.31%

M. Pharm (1st year) Toppers

Ku. Amruta S. Khande
1st rank 68 %

Dnyaneshwar B. Sanap
2nd Rank 64 %

M. Pharm (2nd year) Toppers

Pharmaceutics Department

Md. Fahim
1st rank 84.66 %

Shaikh Saddam
2nd Rank 81.11%

Pharmacology Department

Govind Pawar
1st rank 75.55 %

Vrushabh Karnavat
2nd Rank 68.66%

Quality Assurance Department

Umesh Bochare
1st rank 83.77 %

Amol Ghodake
2nd Rank 82.44%

University Toppers

Deepali Shegar
7th Rank
B.Pharm (final year)

Umesh Lambe
8th Rank
B. Pharm (final year)

[illegible]

OUR PRIDE

SISTER CONCERNS

Rajarshi Shahu College of Pharmacy, Buldana